

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Melankólikus gondolatok.

Budapest, szeptember 4.

Ferencz József összes uralkodói kötelességei között haduri kötelességét gyakorolja legszivesebben és legszenvetemesebben. Ez azonban nem azt jelenti, mintha többi kötelességét nem lelkiismeretesen és lelkesedéssel gyakorolná; hanem csak azt jelenti, hogy haduri jogai között teljesen otthonosan érzi magát és azért nem csuda, hogy e jogok gyakorlásába szeretet, ambíció, ifjonti tűz és férfias aggodalom vegyül.

Talán mióta az eszét tudja, katoná. Polgári ruhába csak akkor öltözik, ha egy szarvast, vagy fácskát kell célba vennie. Palotájának legbelsőbb szobájában is uniformisban jár és tar fejét katonaszoba-sipka borítja. Buzogó vérré vált benne az a meggyőződés, hogy dinasztiaját csak erős és hatalmas hadsereg védelmezheti meg — s ennek következtében életének tengelye az a foglalkozás, mely abban csucsosodik ki, hogy a hadsereg erős és nagy legyen.

Egyetlen fiát, boldogult Rudolf trónörökösét, már négy esztendő korában egyenruhába öltöztette, puskát akasztatott vállára és olyan katonai fegyelem alá fogatta, melyről semmiféle bakának halvány sejtelme sincs. Erzsébet királynénak a könyvei csordultak ki, mikor az ablakon keresztül a négy esztendő gyermekét ekzeczirozni látta hóban, csikorgó hidegben. Ezen a katonai gondolkodásán épült föl Ferencz József egész erkölcsi

világa, ebben a világban él ő, ebben a világban szedi minden lélegzetét.

Csak természetes tehát, hogy szívének verése egybedobbant a hadsereg lépésének ütemével, s ahol a hadsereg volt, ott volt ő is. A mikor pedig ez a hadsereg az évi egzámenjét végezte, sohase mulasztotta el, hogy két szemével győződjék meg róla, miképen sikerül ez az egzámen. Ott volt mindig, mikor őszi levélhulláskor, gyöngye napfénytől megfűrésztött lankás tájakon a két hadoszlop megütöközött; gyönyörűségtől villogtak kék szemei, amikor beláthatatlan rajvonalok füstfelhőkön keresztül rohantak előre, az ágyu ugatott, a puska ropogott, a kard-vezényszók villogtak; s amikor ugylátszott, hogy a kis csatater alatt megmozdul a föld a pokoli lármától, akkor ő, nyergében kiegyenesedve, intett keztyűs kezével s a trombitás belefújt trombitájába; szavát elkapták a többi trombiták s csakhamar eszevesztül nyargalt a „lefúvás“ az egész vonalon.

Életének alkalmasint ezek az őszi hadgyakorlatok voltak legszebb percei s nem is mondott le róluk soha. Csak egyszer, csak akkor, mikor (félába pedig már a kengyelvasban volt) jelentették neki, hogy hitvesét agyonszúrták. Akkor még az őszi hadgyakorlatokról sem akart hallani. De ahogy fájdalma csillapodott, megint összeforrott lelke a hadsereg lelkével, megint pontosan megjelent az őszi egzámeneken.

Most pedig azt írják az ujságok,

hogy az idei őszi hadgyakorlaton a király alkalmasint nem fog résztvenni. Beteg, köhög, náthás, rosszul érzi magát, nem mehet oda, ahová akar, gyöngesége beleszorítja a négy fal közé s ha ez a makacs kór nem fog enyhülni, nem is megy el az őszi fegyvergyakorlatokra. Már ő is számol ezzel az eshetőséggel; beszélt utódjával, Ferencz Ferdinánd trónörökösével, neki adott utasításokat a hadgyakorlatokra vonatkozólag és alkalmasint ez a főherceg fogja prezeidálni a manővereket.

Az utóbbi hónapokban Ferencz Ferdinánd mind több tért kap az aktív kormányzás terén; sűrűn meghallgatják, sűrűn hallatja szavát s sűrűn funkcionál. Különösen a katonai dolgok kezdődnek a kezére átterelődni, a vezérkari főnök gyakran tesz neki jelentést és a generálisok kinevezésében ott van az ő vélekedése is. Senki ezen nem csodálkozhatik. A természet rendje ez. A hatalom sohasem maradhat örökké egy kézben, át kell mennie az egyikből a másikba. A józan bölcsesség irányítja tehát a király akaratát, mikor örökösét bevezeti mesterségének tudományába.

Hogy mi történhetik az öreg király lelkében, mikor határtalan aktivitásából így apránként önként lehasít egy-egy darabot, alig képzelheti el valaki szabatosan. A kezében lévő töméntelen nagy hatalom között, a hadsereg fölött való rendelkezés bizonyára a legnagyobb s bár erről életében bajosan fog lemondani, annak egyik, mondjuk reprezen-

A hódító a villamoson.

Írta: Cholnoky László.

(Utánavomás illos.)

Reggel a két Fata-leány elindul hazulról, a suszter-műhelyből. Gizi, az idősebbik, csinos leány, de csak este, mert napfénynél lekiabál az arcáról a koplalás, meg a régi szobalevegő. Bágyadt szemében még ott van a születés előtt való nagy álm nyoma és tulajdonképpen ez a leány egész szépsége. Ha este jár az utcán, sokan megfordulnak utána és a ruháján is csak a nők érzik meg a pamutszövet szagát. Már sokszor volt menyasszony, ő legalább már sokszor mesélt róla a szomszédoknak, most azonban végérvényesen szerelmes Lánccz Nándorba, a villamos-kalauzba. A leány azok közül való, akiknek egyetlenegy helyen a parancsolás, de mindenütt másutt az alázatos, összezsugorodás jutott részül. Otthon az apja, meg az anyja a szentírást sem vehetné komolyabban, mint az övét, amikor a kis hugára rápirít. Amit elég gyakran megtesz, mert a szíve ugyan csupa szeretet, de parancsolni is okvetlenül kell valakinek.

A kisebbik leány, a tizenkétéves Vilma, már sokkal modernebb hölgy. Már teljesen megérti a nénye otthoni, ártatlan erőlködéseit és nem rontja el a kedvét az ellenszegüléssel, pedig valójában már igen sok okos dolgot adott be Gizinek, de mindig úgy, mintha valami gyerekes ostobaságot mondana. Egyébként czudarul ko-

kett és józan; mindig tudja, melyik férfi nézte meg jobban. A kiflivel, meg a hidpénzzel ambíciózusan esal.

Indulás előtt az öreg Fata, komoly és tárgyilagos megvitatás után odaad Gizinek huszonkét krajczárt, hogy, ha már minden áron menni akarnak, menjenek el szakaszjeggyel a nagybátyjukhoz, visszajövet pedig vegyenek két szafaládét ebédre.

Bár Gizi sajnálatosan jó leány, lehetetlen elhallgatnunk, hogy az egész nagybácsi-história koholmány, nincs nála semmi keresnivalójuk, csak a leány okvetlenül fel akar szállni a 314-es villamosra, amelyiken ma Lánccz Nándor a kalauz. Azért, amikor végre ki tud szabadulni az apja műhelyéből, a kis hugával együtt odaáll a Kerepesi-ut sarkára a megállóhoz és vár, vár, vár . . . várja a 314-es kocsit. Amikor egy-egy alkalmas, de más számú kocsit elereszt, mindig valami szánalmasan ostoba hazugságot hebeg a fugának, aki engedelmes arcot vág, pedig nagyon jól tudja, mennyiben áll a dolog.

Gizi tehát vár, vár, vár . . .

Aközben a Károly-kaszárnyánál feltűnik a 314-es kocsit.

Lánccz Nándor, az elegáns Lánccz Nándor, a kalauz, hanyagul, felsőbbbűsösen rángatja a csengettyű szíját és amig fanyarul mondogatja:

— Kérem, ahol jegy nincs! . . .

a kunori bajusza alatt egyre jobban mosolyog, amint a kocsit közelebb ér a sarokhoz. Mert tudja már, hogy Gizi okvetlenül ott vár. Ő egyébként

már megszokta az ilyesmit, amint a végállomásokon el is szokta mondani.

A kocsit végre odaér a megállóhoz. Gizi a felszállásnál tanulságos dolgokat mond a hugának, sőt a peronon halkán még hozzájuk is tesz utabakat, hogy ne kelljen az elegáns Lánccz Nándor szemébe néznie. Végül belöködi hugát a kocsiba és maga is leül, lehetőleg simán.

Lánccz Nándor pedig mindezek alatt a peronon sodorgatja veszedelmes bajuszát és mosolyog a keze alatt. Végül bemegy a kocsiba, megáll a rákvörös leány előtt, utólrhetetlen hanyagsággal szalutál és halkán, lágyan azt mondja:

— Hová tetszik? . . .

Gizi kapkodni kezd. Vilma pedig, aki nagyon jól tudja, hogyan kellene megvadítani a pökhendi ficzkót, de nem akarja látni a kinos ielenetet, mivel sajnálja a nővérét, — kinéz az ablakon. Gizi így teljesen egyedül marad a bámulatos Lánccz Nándorral és még jobban kapkod. Végül előzibálja a táskáját, amiben két hatos és két krajczár unatkozik, azután meg egy zsebkendő és néhány kulcs. És amialatt a bámulatos Lánccz Nándor egy szakavatott pillantással áttekinti a fináncziáliákat, — a leány kiczibálja a zsebkendőt és azal együtt az egyik hatost, ami leesik és szokásához híven bebuvík a padló farácsa alá. Gizi úgy tesz, mintha észre sem vette volna a dolgot, megváltja a két szakaszjegyet és amikor Lánccz Nándor ur bágyadt mosolygással azt mondja:

— Leesett valami! . . .

táló részét mégis odaadja kedves unoka-öccsének. A főhadiszállásban nem ő fog lakni, a galoppozó tábornokok jelentését nem ő fogja fogadni, a kitünően edzett zászlóaljokat nem ő fogja megdicsérni, a lefuvást nem ő fogja elrendelni és a Beschprechungon nem ő fog elnökölni.

Melankólikus gondolatok ezek bizonyosan, de olyan kemény lélekbe, mint amilyen a királyé, beleférnek és egyensúlyt nem bonthatnak.

Aehrenthal és Tittoni találkozása.

Budapest, szeptember 4.

Salzburgban ma találkozott Aehrenthal Tittonival. A látogatás már hónapokkal ezelőtt el volt határozva, köztudomású volt, hogy a nyár folyamán ez a találkozás megtörténik s még sem lehet azt mondani, hogy a mai nemzetközi politikai helyzet ennek az entrevuenek nem ad különös fontosságot. Az európai közvélemény nyugodt, senki sem lát „felhőt a láthatáron”, mégis mindenki sejti, hogy a kulisszák mögött nagy dolgok történhetnek, mert az uralkodók és diplomaták hónapok óta feltűnő módon keresik az alkalmat, hogy egymással beszélgessenek és június óta alig volt hét, hogy ilyen találkozásról ne számolt volna be a sajtó.

A legnagyobb esemény mindenesetre a török alkotmány volt, amely halomra döntötte ugyan az angol-orosz megállapodást, mely egyenesen monarchiánk ellen irányult, de azért nemcsak, hogy nem segített Ausztria-Magyarország balkáni helyzetén, hanem azt még rosszabbította. Mert egész pozíciónk a Balkánon attól függ, hogy Törökországban a szétszűlési folyamat feltartóztatlanul haladjon tovább s hogy azokból a török provinciákból, melyek a szultán fenhatósága alól európai segítséggel elszakadnak, önálló s egymással versengő kis országok alakuljanak. De nagy kérdés, hogy a török alkotmány nem fogja-e a birodalom szétesését megállítani s nem fogják-e azok a népek, amelyek eddig a forradalmi moz-

galmat vezették, magukra nézve óhajtan-dóbbnak tartani, hogy egy alkotmányos szultán alatt éljenek, mint hogy a bosnyákok példájára egy idegen fejedelem abszolút uralma alá kerüljenek.

Amennyiben tehát egész balkán-politikánknak sarkköve az volt, hogy lenn a Balkánon a rend helyreállításának örve alatt tulajdonképpen a szultán ellen irányuló forrongást szítsuk, a török alkotmány nagyon kellemetlen pillanatban adatott meg. S miután Albániában ugyanazok a vágyak vezették Olaszországot, mint Ausztriát, kétségtelen, hogy az a változás, mely a török birodalomban bekövetkezett, épp oly váratlanul és épp oly kellemetlenül érintette Olaszországot, mint a mi bölcsenket, akik a monarchia külügyi politikáját irányítják.

Hogy tehát Aehrenthal és Tittoni mi fölött fog Salzburgban tanácskozni, kérdés tárgya sem lehet. Valami aggresszív balkán-politikában meg nem állapodhatnak. Ezt nemcsak azért nem tehetik, mert neveléses volna s mert arra igazán semmi alap sincs, de nem tehetik azért sem, mert a francia-orosz-angol balkán-egyezmény teljesen kivette Aehrenthal kezéből még a lehetőségét is annak, hogy egyáltalán valami kis aktivitást is kifejtessen a Balkánon. Az tehát, amit a Balkánról Aehrenthal és Tittoni egymással ma Salzburgban beszél, a Balkán népeinek legközelebbi sorsára befolyást nem gyakorolhat, mert mást, mint azt, meg nem állapíthatják, hogy egyelőre várakozó álláspontot foglalnak el, ami aztán sem nem árt, sem nem használ. Hiába, Ausztria-Magyarország még azt az egyetlen terepüket is eljásztotta, amelyen vezető szerepet lehetett volna a külpolitikában s ma, ha katonai erőre elég tekintélyesek vagyunk is, mint politikai tényezők, az internacionális koncertben nem szerepelhetünk, mert kicsi kis csónakunkat teljesen hozzáláncoltuk Vilmos német császár hajójához s a mi külügyi politikánkat is Berlinből irányítják.

A hármasszövetségben valamikor nagyon fontos tényezők voltunk. Bismarck I.

Vilmos császár akarata ellenére csinálta meg a kettős szövetséget Németország és Ausztria-Magyarország közt, mert óhajtan-dónak tartotta Ausztria-Magyarország megnyerését, még áldozatok árán is. Ma pedig nekünk kell áldozatokat hoznunk a Balkánon, csak hogy Németország megtarthassa Olaszországot a hármasszövetségben s hogy ez a királyság, mely külpolitikájában ravasz, megbízhatatlan, ne éppen akkor csatlakozzék Franciaországhoz, mikor ez a német érdekekre nézve vészthető lehet. Pedig most megint megvan ennek a lehetősége, mert a marokkói kérdésben Vilmos császár ismét sakkuzást csinált Franciaország ellen. S most Aehrenthalra hárul a feladat, hogy Tittonit megnyerje a német politika számára, nehogy Olaszország ismét úgy cserben hagyja a németeket, mint tette Algeziásban.

A két külügyminiszter találkozásáról Salzburgból a következőket jelentik:

Báró Aehrenthal külügyminiszter és Tittoni olasz külügyminiszter ma délelőtt dolgozószobájukban maradtak. Egy óraker közös dejeuner volt. A két miniszter délután tovább tanácskozott. A tanácskozás után kirándulást tettek. Báró Aehrenthal holnap reggel Berchtsgadenbe szándékozik menni, hogy meglátogassa Schön német külügyi államtitkár, volt pétervári kartársát, akihez szoros barátság fűzi.

Aehrenthal és Tittoni konferenciájáról következőket jelentik a „N. Fr. Pr.”-nek:

Mind a két államférfiu felismerte, hogy Olaszország és Ausztria-Magyarország érdekeit a Balkánon legjobban a két kabinet egységes, zárt és szilárd eljárása által lehet megóvni. Mind a két állam azt óhajtja, hogy az ottmáni birodalom s értetlenül fennmaradjon és abban a kedvező fordulatban, mely most Konstantinápolyban végbe megy, biztató jelét látták Törökország belső megerősödésének és a lehetőségét annak, hogy a nemzetiségi harcokat, melyek a macedóniai vilajetekben olyan mélyreható zavarokat idéztek elő, el fogják simítani. A két szövetséges hatalom külügyi kormánya ez okból az új török kormány fáradozásait legjobban tudja és lelkiismerete szerint, valamint auctoritását az említett vilajetekben nyomatékka fogja támogatni. Különös súlyt fektet azonban az olasz kormány a nyugodt, erőteljes, a jogos érdekekkel egyformán számoló közlekedési politikai akcióra a Balkán félszigeten. Ez okból meglepéssel konstataálja, hogy Ausztria-Magyarország e részbeni kívánságát kész őszintén és becsületesen támogatni és adandó esetben kész azokat a megállapodásokat, melyek annak idején Olaszország balkáni gazdasági politikai érdekeit illetőleg létrejöttek, megfélelő, a jelenlegi birtokállományt nem érintő formában kiegészíteni. Mindezek után teljes megnyugvással el lehet mondani, hogy a két állam teljes kölcsönös bizalommal tekint a Balkánon a dolgok további fejlődése elé, abban a tudatban, hogy a jó szomszédi viszony, az évek óta fennálló szövetség a legrövidebb idő alatt meleg, szilárd alapokon nyugvó, benső barátsággá fog átváltozni.

Báró Aehrenthal és Tittoni miniszterek tanácskozása körülbelül három óra hosszáig tartott. Fél hat óraker a két miniszter kikocsizott.

Tittoni külügyminiszter a sétakocsizásról visszatérve, a sajtó képviselőit fogadta. A miniszter a salzburgi találkozásról készített kommunikére hivatkozott, amely szerinte a legpontosabban foglalja össze a két miniszter tanácskozásainak tartalmát, kijelentvén, hogy ahhoz nincs semmi hozzátenni valója. A beszélgetés további során a miniszter a törökországi események nyugodt fejlődéséről emlékezett meg, kijelentvén, hogy annak tartósságát óhajtja. A miniszter szíves szavakban emlékezett meg arról a szíves fogadtatásról, melyben kollégája Aehrenthal külügyminiszter részesítette és megköszönte, hogy az osztrák és a magyar sajtó a salzburgi találkozás alkalmából rekonszenves cikkeket írt. Este nyolcz óraker báró Aehrenthal külügyminiszternél ebéd volt.

A Tribuna foglalkozik Aehrenthal és Tittoni miniszterek salzburgi találkozásával és ezt írja:

A salzburgi találkozó különösen a mostani időben bir nagy jelentőséggel, mikor igen súlyos kérdések, melyekben Ausztria-Magyarország és Olaszország egyenlő értékben vannak érdekelve, vannak

és lehajol csak úgy, a forma kedvéért. — elegánsan int keztyűs kezével és azt rebegi:

— Nem baj, Láncc ur, nem érdemes!

Közben azonban ellepi a hideg verejték és egy pillanatra egészen tisztán érzi a suszter-műhely szegénységét. A kis Vilma bizonyosan tudja, hogy gyötrelmet okozna Gizinek, ha keresné a hatost, azért nyugton marad, de a szemét majdnem belejűti a rács közé.

A bámulatos Láncc Nándor nagyon jól látja a hatost a kocsi fenekén és úgy áll oda Gizi elé, hogy a lába eltakarja a pénzdarábot. És ott áll makacsul. És társalog enyhén, felelősségmentesen és szellemesen. Így:

— Hová, meddig, Gizike kisasszony, ebben a csúdar időben? . . . A vámházig? Miért nem jött el a multkor a kádársegédek szakegyletének vigalmára? . . . Már készen is volt a ruhája? Ejnye, ejnye! Pedig daloztuk a kedves dalát, az „Arra kérem . . .”-et is! A Léner is várta a kisasszonyt, mivel — elgérkezett neki! Jádztunk találóskát is és a Hungler azt adta fel, hogy hány lába van ennihány birkának és volt zálog, no de mennyi, mert senki sem tudta! Magácska tudja-e, Gizike? . . . Nem? Bizony, csak kettő! Annak, aki enni hány a birkának, csak két lába van!

Gizike sápadozik és egyre jobban kapkod. Szeretné beszívni a pompás Láncc Nándor minden szavát, de a leesett utolsó hatos ránehezedik a lelkére és nyomja kegyetlenül. Az elmaradt ebéd elrontotta a gyomrát. A kis Vilma szeretné meggyilkolni a szép fiút, hogy zavartalanul kereshesse a hatost; a legközelebbi megállónál

gonosz impertinenciával odaszól Láncc Nándornak:

— Nézze, felszálltak! Menjen jegyet adni!

Láncc Nándor odakapja a fejét, ostobán vigyorog és marad, mert különben le kellene lépnie a hatosról.

A villamos e titkos gyöttrődések közepette a Vámház elé ér.

Gizike, bár úgy érzi, hogy a lelkét otthagyja, feláll és kifelé indul. Megfogja Vilma kezét, egy pillanatra gyámoltalanul belenéz a gyönyörű szemébe, aztán kászolódik kifelé. Halkan azt rebegi:

— Isten önnel, Láncc ur! . . .

Amjre a csábalak ismét észbontóan szalutál, de a helyéről el nem mozdulna semmiért.

Gizike már ott lent áll Vilmával együtt a Vámház-tér piszkos kövén és homályos szemével körülnéz, de csak valami szürke forgatagot lát. Vilma halkan azt mondja:

— Az ördög vitte volna el ezt a maimot! . . . azzal megindulnak a rakpart felé, de maguk sem tudják, hová?

A bámulatos Láncc Nándor pedig a bieskájával kikurkálja a hatost, zsebre vágja. aztán mosolyogva kiáll a perronra és amig a kocsi a hidon döcög keresztül, azon a mondaton töri a fejét, amelyiket majd a végállomáson lead.

Ebben a formában állapodik meg:

— Az arkangyalát! Már megintennék megbolondítottam egyet!

Aztán tovább mosolyog és izzadt kezével szorongatja a hatost.

napir
szág
közö
és kin
táson
ban
talán
szágn
gyako
szági
polit
most
Ez az
den o
csönö
legtel
hivata
amely
Titton
bizalo
jó ere
ságn
jen. A
állam
fejldé
remén
Japoto
két ál
dig a
szemü
A
kezők
Ti
téma
kijána
kérdés
mokat
adott
állalán
nyiket
óta vo
sere is
és az
fennáll
csere
esemé
velami
egyező
mot d'
rökors
ben, ho
beker
Az
ségbe
lap ma
egyent
ellenko
az alfö
kozni.
tok eg
krata
nép is
a koal
bitani
mindar
Bull
banket
házán
ten, m
által, h
jelent
csak el
Sz
tiszi
tett Ja
hány s
fogadt
nem m
plomb
és refo
Az
levő la
ország
korület
márol
tárból
progr
körber
nemzet
hogy a
egybeh

napirenden. Ezt a jelentőséget Ausztria-Magyarország sajtója is elismeri. Legjobban bizonyítja a találkozó jelentőségét az, hogy Ferencz József császár és király a találkozás előtt báró Aehrenthal kihallgatáson fogadta. Senki sem ismeri félre Olaszországban ezt, annál inkább, minthogy Olaszországban általában vált az a meggyőződés, hogy mindkét országnak közös érdeke, hogy a szövetségi szerződést gyakorlatilag alkalmazzák. Az ausztria-magyarországi lapok ma megjelent cikkekkel, melyekben Tittoni politikájával foglalkoznak, azt bizonyítják, hogy ott most már helyesen itélik meg a politika lényegét. Ez azt jelenti, hogy Ausztria-Magyarországnak minden oly irányú törekvése, amely a békére és a kölcsönös jogok tiszteltbentartására irányul, nálunk a legteljesebb egyetértésre talál, még pedig nemcsak hivatalos körökben, hanem a közvéleményben is, amely egy a parlamentben, mint annak falain kívül Tittoni politikáját nagyon helyesnek tekintti. Teljes bizalommal várjuk tehát a mai találkozástól azon jó eredményeket, melyeket a nemzetközi méltányosság és békének minden barátja kell hogy reméljen. Ami a törökországi eseményeket illeti, mindkét államférfi egyetért abban, hogy Törökország jelen fejlődését a legönzettelenebb bizalommal és azon őszinte reménységgel kísérik, hogy azok szilárd és biztos állapotokra fognak vezetni. A mai találkozás által mindkét államférfi megerősíti azon törekvést, amely eddig a két állam javára és Európa békéje érdekében szemük előtt lebegett.

A salzburgi találkozásról félhivatalosan a következőket jelentik:

Tittoni és Aehrenthal találkozása újabb bizonyítéka Olaszország és Ausztria-Magyarország politikájának bizalomteljes együttműködésében mindazon kérdések tekintetében, amelyek a szövetséges államokat érintik. A salzburgi találkozás nemcsak arra adott alkalmat a két államférfi számára, hogy az európai általános politikai helyzetről kicserélhessék véleményüket, hanem a török események, illetőleg a nyár óta végbement mélyreható változások megbeszélésére is. A két miniszter közti személyes jó viszony és az Olaszország és Ausztria-Magyarország közt fennálló személyes viszonyoknak megfelelően, az eszmecseréje intim és bizalmas jellegű volt. A törökországi események megítélése tekintetében Róma és Bécs, valamint nem kevésbé a többi kabinet között teljesen egyező felfogás állott fenn. Az általánosan elfogadott mot d'ordre a várakozó jóakaratu magatartás a törökországi új regime-mel szemben abban a reményben, hogy ez a regime konszolidáltni fog és az európai béke oszlopává fejlődik ki.

Budapest, szeptember 4.

Az ellenkoalíció. A Hodzsa Milán szerkesztésében megjelenő Slovenszky Tizdennik című tót lap mai számában folytatja fejtegetéseit az általános, egyenlő és titkos választói jog érdekében létesítendő ellenkoalícióról. A lap örömmel konstatálja, hogy az alföldi magyar parasztpárt is hozzá fog csatlakozni. A dél- és nyugatmagyarországi radikális pártok együttműködése biztosítva van. A szociáldemokrata párt is megnyilatkozott ez irányban, de a tót nép is Skicsák beszámolója alkalmával követelte a koalíciót mindazok ellen, akik a nép jogait csorbítani akarják. Más helyen élesen kifakad a lap mindama tót bizottsági tagok ellen, kik Alsókubinban Bulla György újonnan kinevezett főispán által adott banketten résztvettek. Azok után, amik a megyeházán Skicsák Ferenczcel megtörténtek, a banketten, mint a lap mondja, tótunk nem volt helye és az által, hogy a tót megyebizottsági tagok mégis megjelentek, azokkal azonosították magukat, akik Skicsák ellen erőszakkal felléptek.

Skicsák kudarca. Skicsák Ferencz nemzetiségű képviselő augusztus 30-ára beszámolót hirdetett Jablonkán. Össze is gyűlt a mondott napon néhány száz választó, kik azonban oly ellenségesen fogadták, hogy bele sem kezdett a beszámolóba, hanem menekült hazafelé. Utközben a lipiczai templomból jövő asszonyoknak fejtegette programját és reformterveit.

Az alkotmányos mozgalom Boszniában. Sarajevói lapok egybehangzón jelentik, hogy a bosnyák országos kormányhoz tegnap érkezett le Bécsből a kerületi gyűlésekről szóló törvény, melynek tartalmáról azonban mi sem került nyilvánosságra. Mosztárból jelentik, hogy a szerb nemzeti szervezetek programjának közzététele óta a boszniai szerbség körében élénk politikai mozgalom uralkodik. A szerb nemzeti szervezetek végrehajtó bizottsága hírül adja, hogy a szervezetek nagygyűlését e hó végére fogja egybehívni.

Ausztria-Magyarország a Balkánon. Angol hivatalos körökben nem nyilatkoznak azoknak a tárgyalásoknak az eredményéről, melyeket Edvárd király Izvolszki orosz külügyminiszterrel, Clemenceau francia miniszterelnökkel és Berchtold gróf magyar-osztrák nagykövettel folytatott. De jó forrásból eredő értesülések szerint egyebek között a Szandzsák-vasut ügye, valamint a boszniai viszonyok rendezése is szóba került. Angliának az az álláspontja, hogy a vasutépítés ügyét a maczedóniai viszonyok változása nem érintheti. Angliának is az a véleménye, hogy Törökországnak mai viselkedése, amelylyel a Szandzsák-vasut ügyét csekély fontosságúnak és nem nagyon sürgősnek akarja feltüntetni, csak arra való, hogy Törökország, amint erre alkalom kínálkozik, saját vasutépítési terveivel állhasson elő. A brit politika általános irányával nem egyeznek meg, ha Anglia ez ellen közvetlenül állást foglalna, mert Anglia általában támogatja Törökország haladó törekvéseit. Bosznia üdvendő államjogi helyzetének megvitatásakor Anglia messzemenő előzékenységet tanúsított azzal a tervvel szemben, hogy Magyarország és Ausztria annektálja Boszniát. Nem nehéz ennek a magyarázatát megtalálni az egyiptomi viszonyokban, amelyek ugyanolyanok, mint a boszniai állapotok.

A román miniszterek Erdélyben. Mint a Tribuna jelenti, Bratianu I. romániai belügyminiszter már napok óta automobilkiránduláson időzik Erdélyben. A román belügyminiszter, aki ma utazott vissza Bukarestbe, főképp a románlakta részeken tett kirándulásokat.

A belügyminiszteren kívül még a román kormány egyik másik tagja is Erdélyben bolyong. Carp Antal kereskedelmi minisztert, akit brassói lapok jelentése szerint ugyanolyan automobilkalandért Brassó környékén, mint két év előtt. Carpot a csendőrök föltartóztatták, mert automobilja túlságosan gyorsan száguldozott az országúton. A csendőrök a kereskedelmi minisztert bekisérték a brassói rendőrségre, ahol megindították ellene az eljárást és noha szabályosan igazolta, hogy ő román miniszter, mégis másfél óráig a rendőrségen tartották, míg jegyzőkönyvet vettek föl a kihágásról. A bukaresti ellenzéki lapok élesen támadják Carp Antalt, hogy már másodízben alkalmat ad a magyar sovínisztáknak románellenes agitációra.

Horvát események. A horvát-szerb koalíció végrehajtó-bizottsága ma délelőtt az hoc értekezletet tartott. A tizenegy óraor kezdődő értekezlet napirendjének egyetlen tárgya a berlini interparlamentáris kongresszuson való részvétel volt. A kérdés megtanulmányozása folyamán éles vita keletkezett. A tagok egy része azt hangoztatta, hogy az idő már felette rövid, nem lehet kellően elkészülni mindenre, ezért azt ajánlják, hogy a koalíció ne képviseltesse magát a konferencián. A többiek ezzel ellentétes nézetet hirdették és amellett kardoskodtak, hogy feltétlenül kell képviselőket kiküldeni, mivel nem lesz majd hiány a magyar támadásban és így szükséges, hogy legyenek, akik visszaverjék a támadásokat. Az értekezletet déli egy órakor felfüggesztették és délután négy órakor folytatták egészen késő estig.

A „Novosti” mai száma azt írja, hogy a tartománygyűlés összehívásának és újból történendő feloszlásának ügye mostan nem időszerű, mi újabb bizonyossága az alkotmányellenes kormányzatnak. Az említett újság hivatkozik a harmincznyolcadik paragrafusra, amelynek értelmében ősz elején ismét meg kellene nyitni a tartománygyűlést. — Spalatóból jelentik, hogy ott tegnap több horvát ifjút elverték az asszonyok. A dalmát lakosok körében nagy az elégedetlenség. A dalmát szerbek a választásokra a következő személyiségeket jelölték: dr. Baljak, Aminovic és Kulicic.

Nemzetiségi sajtópörök. A budapesti kir. ügyészség a „Lupta” ellen sajtópört indított, mert Björnsonnak a Courrier Européen-ben megjelent „Magyar zsarnokság” című cikkét reprodukálta. A sajtóügyi vizsgálóbíró tegnap hallgatta ki a lap felelős szerkesztőjét, Pleșoiannu Györgyöt, aki a cikkért a felelősséget elvállalta. — A marosvásárhelyi kir. ügyészség újabban három sajtópört indított a Gazeta Transilvania ellen, amelynek szerkesztőjét csak a minap itélték el azért, mert Björnsonnak egy cikkét lapjában lekötölte. Tegnap a vizsgálóbíró rendelkezése a nevezett lap szerkesztőségében házkutatást tartottak, mely alkalmával a három inkriminált cikk kéziratát lefoglalták.

A győri választás.

— Hlatty-Schlichter Lajos programbeszéde. —

Budapest, szeptember 4.

Hlatty-Schlichter Lajos, a győri kerület képviselőjelöltje ma délután 5 órakor tartotta meg programbeszédét Győrött. A programbeszédre a központból leutaztak Lovászy Márton, Szatmáry Mór, Hódy Gyula és Nemess Bertalan orsz. képviselők, továbbá Kauser Gyula, Koch Károly, Farkas Elek, Edvi Illés László és Holtscher Róbert, az Építő Iparosok Országos Szövetségének képviselői.

A Lloyd nagyterme, ahol a gyűlés lezajlott, zsúfolásig megtelt választó-közönséggel és a városi notabilitások teljes számban voltak képviselve, a karzaton pedig díszes hölgyközönség foglalt helyet.

Szabó István orsz. képviselő, a kerületi függetlenségi párt elnöke nyitotta meg a gyűlést, üdvözölve a megjelenteket és a vendégeket, mire küldöttség ment a jelöltért.

Lovászy Márton orsz. képviselő a vendégek nevében mondott üdvözlőt. A mai helyzetben — mondotta — más politikát, mint a függetlenségi politikát nem tart jogosultnak. A függetlenségi politikát abból a szempontból kell mérlegelni, hogy most már elérkezett végre annak az ideje, hogy lehetőleg minden nemzeti erőt koncentrálljanak az ország függetlenségének kivívására. A nemzet eddigi múltjában minden küzdelmet az bántott meg, hogy az erők megoszlottak. Most a négyszáz éves küzdelem vége felé közeledünk. Most következett el az az idő, hogy ennek a küzdelemnek gyümölcseit a nemzet élvezze, de ez csak akkor történhetik meg, ha minden erőt egyesítenek és vállvetve küzdenek egy a politikai, mint a gazdasági függetlenség megteremtéséért.

A másik szempont, amelyből a függetlenségi politikát meg kell itélni, az, hogy a függetlenségi politika nem a rombolás, nem a forradalom politikája, hanem az építés, az alkotás, a teremtetés. Ami félreértés volt a múltban és van még a jelenben is és ami bizalmatlanság van lent és fent a függetlenségi politika iránt, az leginkább onnan származik, hogy az emberek megszokták a függetlenségi politikát, mint valami forradalmi politikát tekinteni, amely pusztulással, gyászszal és szenvedéssel jár a nemzetre nézve. Nem esoda, hogy ez így van, mert hiszen a függetlenségi politika csakugyan ilyen megvárdtatásokon át vezetett a mostani alakulásig, amikor végre-valahára elérkezett az alkotásnak, az építésnek ideje.

A harmadik szempont, amelyet kiemel, inkább a taktikának a kérdése, hogyan, milyen uton vihető előre Magyarország függetlenségének ügye. Helyes taktika az erők koncentrállása egy pontra, nem pedig az erőket több helyütt vinni harcra. A mostani politikai helyzet homlokterén a külön magyar bank ügye áll. Ha a függetlenségi párt megteremti a magyar külön nemzeti bankot, akkor a függetlenségi eszmének nyert játéka van, mert a külön bank matematikai bizonyossággal vonja maga után a külön magyar vámtérületet. A külön magyar vámtérület pedig a függetlenségi politikának meghozza azt a mértékét, amely nélkül szabad, önálló, független és méltó nemzeti életet egy nemzet sem élhet. Az erőket most tehát a külön magyar bank megteremtésére kell koncentrállni. A függetlenségi párt a külön magyar bankot 1911-re megvalósítja és ezzel a gazdasági függetlenség felé a legelső, de talán a legjelentősebb lépést megteszi, ezt fogja természetesen követni 1917-ben az önálló vámtérületnek a felállítását. Üdvözlő melegen a győri kerület függetlenségi polgárságát, amely ily derék jelölt nevét írta zászlajára és sikert kíván küzdelmükhöz. (Leikes éljenzés.)

A beszéd végeztével érkezett meg Hlatty-Schlichter Lajos, akét lelkes éljenzéssel fogadtak.

Hlatty-Schlichter Lajos programbeszédében a függetlenségi párt hívének vallotta magát. Részletesen foglalkozott a szociális kérdésekkel és a munkaadók és munkások érdekeinek összeegyeztetését jelölte meg követendő utul. A gazdasági kérdéseket érintve, itt is az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság érdekeinek arányba hozását mondotta törekvésének. Igérte, hogy Győr város érdekeit is mindenkor szíven fogja viselni. Megemlítette az adóreformot és az új városi törvényt is, amelyek tekintetében szintén körvonalozta álláspontját. A beszéd lelkes éljenzéssel fogadták.

Farkas Elek, az építőiparosok országos szövetségének titkára, annak a jelentőségét méltatta, hogy Hlatty-Schlichter Lajosban a törvényhozás az iparososztálynak egyik tekintélyes képviselőjét nyeri.

Szatmáry Mór orsz. képviselő abban, hogy Győr városa iparos képviselőt akar a törvényhozás házába küldeni, azt az örvendetes tényt látja, hogy Magyarországon kezd már a munka jogának, a munka tiszteletének a kultusza is felvirágozni. Magyarországon meg kell gyökereztetni azt a közfel-

fogást, hogy minden ember csak annyit ér, amennyit dolgozik. Hogy Magyarországon a munka értéklése érvényesül, az Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter érdeme, aki amióta hazajött, tollal és szóval nem győzte hirdetni, hogy az ország jövődöbéli boldogulása csak a közgazdasági tevékenység terén érhető el. Hogy Magyarországon most erősen lüktet a közszellemben ez a közgazdasági érzék, azt egyenesen Kossuth Ferencznek köszönhetjük és ha Kossuth Ferencznek nem volna semmi más érdeme, mint csak ez az egyetlen egy, akkor is megérdemelné az egész nemzetnek őszinte hódolatát. Üdvözli Győr városát, amely Hlatty-Schlichter Lajost, a produktív munkának e derék emberét választotta képviselő-jelöltjének. A gyűlés ezzel véget ért.

A gyűlésről megleghangú táviratban üdvözölték Kossuth Ferencz minisztert, mint a függetlenségi és 48-as párt elnökét.

Hlatty-Schlichter Lajos pártja teljes bizalommal néz a választás elébe és győzelmet bizonyosra veszi. A választóközönségnek fulnyomó nagyrésze egyhangú lelkesedéssel tömörül mellette.

A marokkói trónváltás.

Budapest, szeptember 4.

Minden jel arra mutat, hogy Muley-Hafid elismerés már csak rövid idő kérdése. Most már Franciaország is hajlandónak mutatkozik az ellenszultánt elismerni, ha az algezirászi aktát és az összes többi szerződéseket elvállalja, melyeket Abdul-Aziszsal kötött a francia kormány. Ezzel tehát Abdul-Azisz végső reménye is eltűnt, hogy trónját visszaszerezhesse. Maga Franciaország is ellene van már most, hogy hadműveleteit folytassa. Így jelenti ezt egy marokkói távirat, mely szerint Damade tábornok felkereste Abdul-Aziszt és tudtára adta, hogy a francia kormány egyelőre nem látja alkalmasnak az időt a további harcokra. Szegény Abdul-Azisz ezzel személyes tapasztalatokat szerzett, hogy mily hálátlan dolog az európai diplomáciát szolgálni. Ha a francia csapatok kazablankai partraszállása után kihirdette volna a szent háborút, akkor ma ő volna a legnépszerűbb ember Marokkóban. Ezt azonban ő nem tette és ez lett a végzete. Addig, amíg a francia diplomácia ellenszolgálatokat várt tőle, addig segítette. Mihelyt azonban hatalma megszűnt, elfordult tőle. Ez a tapasztalat Abdul-Azisznak trónjába került.

A francia-spanyol jegyzék, melyet a két kormány az algezirászi aktát aláírt hatalmakhoz küld, egy-két nap múlva már az illető kormányok kezében lesz. Valószínű, hogy rövidesen ismét meglesz az összhang a hatalmak között, miután Németország is közeledést mutat már a francia állásponthoz.

Mai hireink a következők:

Pichon külügyminiszter tegnap este 6 órakor érkezett vissza Párisba külföldi utjáról. Egy órával később fogadta a németországi ügyvivőt és kifejtette előtte nézeteit. Ugyanezeket a nézeteket minden megszoritás nélkül Clémenceau miniszterelnök is vallja, aki szombat reggel tér vissza Karlsbadból. A tegnapi nap folyamán Oroszország, Angolország és Spanyolország követői is értesítették a francia kormányt, hogy kormányaiik egész terjedelmében elfogadják Franciaország politikáját. A párisi német nagykövetség megerősítik, hogy a német birodalmi kancellárának nem intenciója, hogy az európai koncertet Muley Hafid miatt megzavarja, mindamellett francia politikai körökben úgy vélekednek, hogy Németország nagy hibát követett el.

Igen sajnálatraemléző benyomást keltett Párisban a Németország által a „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” hasábjain közzétett jegyzék, amelyben egészen nyíltan követelik Muley Hafid szultánnak haldéktalan elismerését, illetve minden kikötések és feltételek nélküli elismerését. E jegyzéknek közzététele folytán mindaz a bizalmatlanság, amely Franciaországban az 1905. és 1906. években kifejezésre jutott, újból életre kelt, sőt még azok a francziák is, kik abban a felfogásban vannak, hogy a marokkói kérdés lényegileg nem alkalmas arra, hogy Német-

ország és Franciaország között áthidalhatatlan nehézségeket támaszson, meglehetősen bizalmatlankodnak. Ez a berlini politika — éppen 24 órával a német császárnak strassburgi beszéde után — élénk csudálkozást keltett, sőt a sajnálkozás hangján beszélnek róla. Franciaország politikai magatartása e kérdésben semmi esetre sem kétszínű, sem nem kétértelmű. Franciaországnak nincs oka Muley Hafiddal szemben bizalommal viseltetni, dacára ennek, az első naptól fogva azzal, hogy az elismerése ellen nem tiltakozott, beigazolta, hogy felfogása szerint egész Európa érdekében lehetővé kell tenni, hogy Marokkóban szilárd rezsim helyreálljon. Egyidejűleg Franciaország a többi hatalmak előtt kijelentette, hogy:

1. szükséges, hogy Muley Hafidot az európai összes szövetséges hatalmak elismerjék, nehogy ő esetleges nézeteltérések folytán magának az előállott helyzetből tökélet kovácsolhasson;
2. hogy ez a megállapodás mindazokat a feltételeket tartalmazza, amelyeket Európa a kontinentális érdekeknek a serif császárságában való megvédelmezése céljából szükségesnek tart.

A német ügyvivő Párisban kijelentette, hogy ő nem kapott különös utasításokat, azonban az augusztus 26-ika utáni két megbeszélés után a francia felfogás ellen semmiféle ellenvetéseket sem tett. Az angol, orosz, spanyol és olasz kormányok közötték Franciaországgal hozzájárulásait. Így a fenforgó körülmények között méltán csudálkozhatnak a Quai d'Orsay-i palotában a „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” jegyzéke fölött, mely csudálkozást Wassel konzulnak Fezbe való utazása csak fokozhatta. Meg vannak arról győződve, hogy ez a jegyzék azt fogja eredményezni, hogy Európa helyzete Muley Hafiddal szemben csak gyöngülni fog.

Amennyiben a jegyzék Franciaországot különösen érinti, úgy itten annak közzétételét, mint Franciaországgal szembeni barátságos eljárásnak minősítik. Nem értik, hogy Németország minden alapos ok nélkül miért tanúsít hasonló magatartást.

Alfonz spanyol király Londonból hazautaztában Párisba érkezett. A pályaudvaron Fallières elnök kiküldött testőrtisztje és Pichon külügyminiszter üdvözölte a királyt, aki fél óráig beszélgetett a külügyminiszterrel. A miniszter a királlyal a francia-spanyol jegyzékről tanácskozott. A „Matin” szerint a francia-spanyol jegyzéknek a két ország külföldi képviselőihez való elküldésével várnak Alfonz spanyol király visszaérkezéséig. A spanyol király és Pichon külügyminiszter tanácskozásán e lap szerint a marokkói kérdést, valamint a francia és spanyol kormány erre vonatkozó jegyzékét tárgyalták. A marokkói eseményekről sárgakönyv van készülőben, amelyet a parlament elé fognak terjeszteni. A „Matin” mai számában ismerteti azt a jegyzéket is, amelyet Franciaország és Spanyolország ma, vagy holnap az európai kabinetekhez meg fog küldeni és amelyben közlik azokat a feltételeket, amelyeket Muley Hafidnak elismerése előtt el kell fogadnia. Az új szultántól követelik, hogy az algezirászi aktát a Marokkóra vonatkozó többi nemzetközi szerződést elismerje s hogy kötelezettséget vállaljon az iránt, hogy Abdul Azizről illően gondoskodni fog.

Abdul Azizra ezekben a napokban még egyszer rámosolygott a hadiszerecsene. Vezére, Mtugi bevonult Marakesbe és a szultánt, aki még Shia folyó partján időzik, sürgős küldönczök útján értesítette és kérte, hogy ügyébe vetett bizalmat ne veszítse el. A hir Alvereben, Kazablanka közelében érte el Abdul Azizt, aki hajón Mogadorba akart utazni, hogy ottani csapatai vezényletét hívére, Omar Tazira bizza. D'Amade tábornok automobilon kiment a farmba, hol Abdul Aziz tartózkodik és hosszú megbeszélése volt vele, amelynek tartalmát nem ismerik. D'Amadenek mindenesetre az volt a megbízása, hogy közölje vele a francia kormány nevében, hogy ez a harc folytatására az időt nem tartja alkalmasnak, annál kevésbbé, mert lépések történtek arra nézve, hogy az európai hatalmak Muley Hafidot elismerjék. Abdul Aziznak tehát, hogy Európa egységét ne veszélyeztesse, le kell mondania trónjáról.

Más forrásból eredő táviratok szerint Mtugi hadseregét Marokkó déli részében Muley Hafid hívei megverték. Mtugi fivérét, aki a sereget vezényelte, elfogták és nagy zsákmánnyal együtt Marakesbe vitték. Maga Mtugi várában be van kerítve és ostrom alatt áll. Azok a törzsek, amelyek eddig támogatták, most ellene harcolnak.

Maura miniszterelnök ma San-Sebastianba érkezett, hogy résztvegyen a király és Alandesalaazar külügyminiszter tanácskozásain Németország jegyzéke ügyében.

A Temps kijelenti, hogy Berghheim berlini francia diplomáciai ügyvivő tegnapi eljárása Stenreich külügyi államtitkárnál csak válasz azon lépésre, amelyet Von der Laucken párisi német ügyvivő a francia külügyminisztériumban tett. A francia ügyvivő arra szoritkozott, hogy Franciaország eljárását, valamint azon indokokat, amelyek abban vezeték, a külügyminisztérium tudomására hozza. A nevezett lap megjegyzi, hogy Alfonz spanyol király Pichon francia külügyminiszterrel való tegnapi találkozásakor teljes mértékben helyeselte utóbbinak fejtegetéseit. Pichon délután hosszabban tanácskozott a spanyol nagykövettel. A Temps azt hiszi, hogy a francia-spanyol jegyzék általános érdekekkel foglalkozik és minden különös kérdést későbbre halaszt. Muley Hafid elismerésének feltételei a jegyzék szerint, amint a Temps jelenti, a következők volna: 1. Az algezirászi egyezmény elismerése; 2. az összes nemzetközi szerződések és az azokból származó, különösen pénzügyi természetű kötelezettségek elismerése; 3. Abdul Aziz helyzetének kielégítő és megegyezésen alapuló rendezése; 4. a kikötő városokban lefolyt zavargások által okozott károk, valamint a rend helyreállítására szükséges intézkedések költségeinek megtérítése. A nevezett lap megjegyzi, hogy Olaszország Németország jegyzékére épp úgy, mint Anglia, azt válaszolta, hogy bevárja a francia-spanyol jegyzéket. Ugy látszik, hogy Németország eddig még nem határozta el magát arra, hogy elismeri Muley Hafidot, mielőtt ezt a többi hatalmak megtették volna.

Berlini jelentések szerint, illetékes helyen teljesen kielégítőnek találják a francia kormány választát a német külügyi kormány kezdeményezésére. Mindinkább valószínűbbé válik, hogy a német iniciativa előzékenyebb hangú és mértékletesebb volt, semmint a félhivatalos Norddeutsche Allgemeine Zeitung közleménye. Általános a vélemény, hogyha ez a közlés nem történt volna meg, akkor a hangulat nem mérgesedett volna el. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung riadót fuvott, a német ügyvivő tanácskozása a francia külügyminiszterrel azonban elsimított mindent.

Párisban az utóbbi napokban többször említés történt, hogy Muley Hafid szultánná való elismerésének főakadálya az, hogy Abdul Aziz Mediunában tartózkodik. Tegnap távirat jelentette Mediunából, hogy Abdul Aziz nagy kísérettel el akarja hagyni Marokkót és valamely idegen kikötőben készülni hajóra szállani. Tényleg D'Amade tábornok a tegnapi tanácskozáson megígérte Abdul Aziznak, hogy lépéseket fog tenni Párisban, mert a francia kormány biztosítani kívánja jövőjét. D'Amade tábornok olyan benyomással bucsuzott el Abdul Aziztól, hogy ő még mindig reménykedik s nem tartja teljesen elveszettnek trónját. Bizik Mtugi seregében s addig, míg ettől az utolsó reményétől nincs megfosztva, vonakodik lemondani a trónról.

KÜLFÖLD.

A berlini szerződés revíziója. Londonból jelentik, hogy a „Globe” értesítése szerint a hatalmak a törökországi átalakulások következtében a berlini szerződés revíziója ügyében tárgyalásokba fognak bocsátkozni. Mint hírlik, tervbe van véve Macedónia önállósítása is. Ausztria-Magyarország Novibazárból kivonja csapatait és kárpótlásul Boszniát és Hercegovinát teljesen annektálja. Németország pedig, hogy az új kormány iránt való bizalmát bebizonyítsa, legközelebb lemond posta- és konzuli bírósági kiváltságairól. Allitólág a

többi hatalmak ezt nem helyeslik, hanem azon a nézeten vannak, hogy az új nemzetközi szerződés létrejöttéig maradjon meg a régi állapot. Ugyanezt a hírt közli a Riecs ezimű orosz lap is, de Berlinből azt jelentik, hogy ott erről a tervről mit sem tudnak.

A török események. Konstantinápolyból jelentik, hogy a szultán Fuad pasának felajánlotta élethossziglan a szenátorságot, Fuad pasa gondolkozási időt kért és feltételeket szabott. A Konstantinápolyban tartózkodó Refik bej, aki a szalonikii komité vezérének volt elismerve, bejelentette, hogy Konstantinápolyban fel lép képviselőjelöltnek.

Nazim basa hadosztálytábornokot, a drinápolyi 2. hadtest utonnan kinevezett parancsnokát a hadügy-minisztériumban ugyanazon a helyen, ahol hét év előtt lefokozták, ma ünnepiesen rehabilitálták.

A török lapok Damade Mahmud pasa impozáns temetéséről írnak. A sejkül izlam a katonai pompával végbe ment temetés folyamán beszédet mondott, amelyben magasztalta az elhunytat, aki életét a szabadságért és a hazáért áldozta. Említést érdemel a mohamedán papság tömeges részvétele a temetésen. Haki bej belügyminiszter, a sztambulii tilkáróslutak segélyezését célzó bizottság elnöke igen meglepő hangú köszönő levelet intézett úgrófi Pallavicini osztrák-magyar nagykövethöz a felsége és az osztrák-magyar monarchia külügyi kormányának segélyszegélyért. Müller, az Orientvasut aligazgatója a sztrájkoló követelésének teljesítésére vonatkozó meghatalmazásokkal Szalonikibe utazott. A követelések teljesítése nyomán valószínűleg a konstantinápolyi drinápolyi vasútvonalon is véget fog érni a sztrájk. Az osztrák-magyar nagykövetség intervencziójára a porta valamennyi helyi hatóságoknak parancsot adott, hogy a keleti vasúttársaság fáradozásait támogassa.

A görög lapok hevesen támadják a bolgárokat a monasztiri vilájetben tanusított magatartásuk miatt. A Moniteur Oriental azt mondja, hogy a bolgár bandák maguk kompromittálják azt az ügyet, amelynek szolgálni akarnak. A Jeni Gazetta azt tanácsolta a görögöknek, hogy ne higgyenek az athéni híreknek, mert jogaikat senki sem érinti. Proodosz jelenti, hogy e hó 25-én Athénből nagyszámu látogató, köztük görög államférfiak fognak érkezni a török fővárosba. Az itteni görögök nagy előkészületeket tesznek a látogatók fogadására. A Tanin vezércikkben fejti ki, hogy a decentralizációs rendszer tönkretenné Törökországot. Sabah Eddin herceg jól tette, hogy a két komité összeolvastásánál ezt kihagyta programjából. A görögök azt állítják, hogy Sabah Eddin megérkezése alkalmával ismételten a decentralizáció mellett nyilatkozott.

Az ifju-török bizottság ma lépéseket tett a Sebat Eddin herceg elnöklété alatt álló decentralizáló bizottságnál egyetértés létrehozása iránt. Az utóbb nevezett bizottság holnap tanácskozást tart, hogy feltételeit megszabja. Ezek elseje valószínűleg az lesz, hogy a görögök és örmények kedvezőbb bánásmódban részesítendők. A második pont pedig az lesz, hogy az ifju-török komité ne avatkozzék többé az államügyekbe, csak titokban kísérje figyelemmel azok intézkedéseit. Sebat Eddin herceg bizottsága reméli, hogy a tárgyalásokban felülkerekedik.

Híre jár, hogy az összes letartóztatott minisztereket és főméltóságokat szabadon bocsátották.

A perzsa válság. Teheránból jelentik, hogy Perzsiában napról-napra válságosabbra fordul a helyzet. Az utonnan kinevezett kormányzók, akik állásukat pénzért megvásárolták, kifosztják a városokat és a falvakat. A lakosság koldusbotra jutott. Teheránban nagyon komoly események készülnek. Liákov ezredes csak nehezen tudja a rendet fenntartani. Tebrisz az endjumenek hatalmában van s a kozák dandár legközelebb bombázní fogja a várost, de a felkelők vezére kijelentette, hogy a legelső lövésre tizenöt ezer fegyveres lakos meg fogja támadni a kozákokat. A Konstantinápolyban tartózkodó perzsák a tebrisi felkelők bizottságának ötszáz fontot küldtek.

Ebenhoch állérje. Ebenhoch miniszter és lovag Hohenbium állérja még nem fejeződött be. Hohenbium ugyanis a következőket feleli dr. Ebenhoch tegnapi nyilatkozatára:

Az egész kérdés súlypontja a szerb kereskedelmi szerződésnek felhatalmazási törvénnyel való életbeléptetésén nyugszik. Felszólítom ő excellenziáját, hogy röviden és határozottan nyilatkozzék. me-

ígérte-e nekem, hogy a szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetése ellen állást foglal, igen vagy nem? Ha dr. Ebenhoch ezt letagadja, ebben az esetben az én állításom szemben áll az övével és én, mint férfit, állításomat teljes egészében fenntartom. Az osztrák földművelők dolga, hogy nekem, vagy a miniszternek hisznek-e, annak a miniszternek, akinek a neve ott áll egy olyan kereskedelmi szerződés alatt, amely az osztrák gazdaságok legvitalisabb érdekeit sérti és a hazai állattenyésztést a tönk szélére juttatja.

EGYHÁZAK.

(A karánsebesi püspökválasztás.) A karánsebesi püspöki konzisztórium teljes ülést tartott, melyen a Popea Miklós elhalálása következtében szükségessé vált püspökválasztást október hó 4-ére tűzte ki. A püspöki székre az egyedüli jelölt Muszta Filaret káptalani helynök, akinek egyhangú megválasztása bizonyosra vehető. Muszta jelöltségét a kormány is szívesen látja és így a királyi megerősítésre is bizton számíthat.

(A szerb pátriárkaválasztás ügye.) A szerb radikális párt klubja, mint jelentettük, 12 tagból álló bizottságot küldött ki, melynek az a feladata, hogy a pátriárkaválasztás megsemmisítése által a szerb egyház autonómiáját ért általános sérelem orvoslása érdekében az összes érdekelt tényezőkkel érintkezésbe lépjen és hogy az utóbbi pátriárkaválasztás tekintetében a kellő információkat megszerezze. Ez a bizottság szombaton tartja első ülését Ujvidéken. A szerb radikális párt tagjai a legutóbbi értekezlet óta is több ízben folytattak magánbeszélgetést a pátriárkaválasztás esélyeiről. Hír szerint a radikális párt több előkelő tagja, köztük Kraszojovics György horvát képviselő, legközelebb a fővárosba érkeznek, hogy az illetékes körök álláspontja felől szerezzenek kellő tájékozódást. Beavatottak állítása szerint a legutóbbi napokban annyiban történt változás, hogy a pátriárka személyére vonatkozólag a merev ellentét némileg elsimult, mert a radikális párt tagjainak egy jelentékeny része most már bizonyos kautélák mellett hajlandó a kormány jelöltjére szavazatát adni.

(Iskolamegnyitás.) A budapesti református főgimnázium ezidei tanévét szeptember 9-én nyitja meg ünnepes istentisztelettel, amelyet a Kálvin-téri református templomban rendeznek. Az istentiszteleten a prédikációt Petri Elek első lelkész mondja.

(Angol istentisztelet.) A nyári szünet után az első angol istentisztelet szeptember 6-án, vasárnap délelőtt 12 órakor fog megtartani a Hold-utca 17. sz. alatti teremben. Beszédet mond Forgács Gyula ref. lelkész.

(Az erdélyrészi reformátusok ünnepélye.) Az erdélyi református egyházkerület egyházi értekezlete hatodik rendes közgyűlését ezidén Marosvásárhelyt fogja megtartani. A közgyűlés három napig, szeptember 8., 9., 10. napjain fog tartani és keretében egyháztársadalmi kiállítást, egyházi estélyt rendeznek és ekkor fogják felszentelni a renovált várbeli templomot és letenni az új kollégium alapkövét. A közgyűlés, melyen rendkívül fontos tárgyak kerülnek szónyegre és a vele egybekötött ünnepek nemcsak Erdély egyházi és világi kitűnőségeit fogja Marosvásárhelybe összegyűjteni, hanem az ország minden vidékéről sok református előkelőséget vonz oda.

Szeptember 8-án az egyházkerületi és értekezleti elnökség ünnepélyes fogadtatása után megnyitják a református leányiskolában elhelyezett egyháztársadalmi kiállítást. Ezen a napon több előértekezlet lesz, amelyek bevezetik a szeptember kilencediki közgyűlést, melyet tíz órakor tartanak a várbeli nagy templomban. Az első, ünnepi részben Deésy Gyula egyh. elnök imádkozik, gróf Bethlen Pál elnöki megnyitót mond. A második részben a hivatalos ügyeket tárgyalják le. A harmadik részben egyházi ügyeket tárgyalnak. Többek közt dr. Kolozsváry Bálint és dr. Vásárhelyi Boldizsár fognak javaslatokkal előállni. Itt tárgyalják le az egyháztársadalmi szervezkedés, a szociális és egyházi bajokat. Délben az értekezlet tagjai tisztelnek báró Bánffy Dezső főgondnok és Kenessey Béla erdélyi püspök előtt. Délután a Bethánia egyesület, az ifjusági egyesület, a nőegylet tartanak konferenciát. Este pedig egyházi estély lesz Erkel Sarolta, G. Malczky Mariska, Metz Albert és Szabó Jenő részvételével. Tóthfalusi József pedig egyháztársadalmi előadást tart. A harmadik napon, szeptember 10-én délelőtt kilenc órakor leteszik az ünnepülő református kollégium alapkövét. Tíz órakor

felszentelik a renovált várbeli templomot, az ünnepélyen imát és egyházi beszédet Kenessey Béla erdélyi püspök mond, agendát: Ravaasz János marosi esperes. Délután 4 órakor díszközgyűlés lesz a várbeli nagytemplomban, amelyen a közgyűlésen és a konferenciákon hozott határozatokat foglalják össze, illetve hirdetik ki. Az ünnepi beszédet Nagy Károly, teológiai igazgató tartja. A záróbeszédet Bánffy Dezső báró főgondnok és Kenessey Béla püspök mondják. Az ünnepélyek lezajlása után szeptember 11. és 12. napjain a lelkészek és tanítók részére szociális kurzusokat rendeznek, amelyen előadásokat tartanak: dr. Bernáth István országgyűlési képviselő, Szánthó Menyhért miniszteri osztálytanácsos, Meskó Pál közgazdasági író, Kolozsváry Lajosné közz. író, dr. Gidótelky István királyi közjegyző, dr. Kóós Mihály miniszteri titkár, Pokoly József teológiai tanár, Nagy Károly közjegyző és Tóthfalusi József lelkész.

A jogtudomány vivőiskolái.

Budapest, szeptember 4.

Már banalitásnak is régi, hogy nincs ország Isten kalapján, ahol annyi jogász volna, mint hazánkban, mely „bokréta rajta, -réta rajta“ és nálunk is tudvalevően csak „Kanass“ van megközelítően annyi, mint jogász. De azt is elmondhatjuk, hogy ha ebben a beállításban pompázunk is Európa előtt, viszont nincs ország, ahol elhanyagoltabb és kétségbeesőbb volna az ugynevezett jogi oktatás, mint nálunk.

Ennek a kérdésnek egy új fogalom ad akuitást ezuttal: a jogi szeminárium. A lapok hirdetési rovata ismert meg vele, bár szerényebb méretekben és czimtelenül már eddig is találkoztunk ezzel az intézménnyel. Hogyan? Hát magánszemélyek kezében van nálunk fiaink legfrekváltabb pályájának előkészítése? És az egyetemek? És a jogakadémiák? Ezek csak reprezentatív intézményei volnának a jogi oktatásnak és tulajdonképpen hivatásuk a diplomagyártásban merülné ki?

Egyelőre függesszük fel e kérdéseket és azt az „igen“-t, melylyel mindenki, akinek valami köze volt valaha a jogi pályához, meggyőződéssel elintézhette őket. De maga a tétel, a jogi szeminárium ujonított fogalma érdekes világitást tanítanak, csak csupáncsak vallatnak? Hát akadémia merülnek fel csendes holt vizekből. Hát az egyetemeken nem lehet előkészíteni ugyanez egyetemek vizsgáira? Ha igen: minek akkor a jogi szemináriumok? Vagy a hallgatóság nem hallgatásán mulik, hogy az egyetemeken nem tanítanak, csak csupáncsak vallatnak? Hát akkor ismét minek a jogi szemináriumok? Ha ugyanis a jogászság léha előadásokat hallgatni, akkor mért frekváltja ezeket a privát intézményeket, melyek még nem kevés pénzébe is kerülnek?

Tulajdonképpen léhaság ezzel a komoly kérdéssel így futtában foglalkozni, de ez az alkalom világosabb tanulságokkal kínálkozó, mint néhány értekezés. Ebből ugyanis könnyedén és egyszerűen letűzhető a tétel, hogy igenis, az egyetemi oktatás nem készít elő az egyetemi vizsgákra. Vagyis: a vizsgákon más követelnek, mint amit a katedrákon tanítanak. Lehet, hogy amott jogi műveltséget lehet szerezni, de akkor a vizsgákon más kell, mint jogi műveltség. Mi ezt különben amugy is tudjuk. Tudjuk, hogy a vizsgák néhány perczig tartó istenítéletek, melyeket egy csöppet sem lehet szolidabb bázison előkészíteni, mint a középkoriakat. Tudjuk, hogy a vizsgákon találos kérdésekkel mulatnak a professzor urak és a kazuisztika olyan primör-csemegéi iránt érdeklődnek, melyeknek egy nappal előbb még ők maguk sem hallották hírét. Ezeknek a tanári szeszélyeknek számontartására, tanári cselvetéseknek kipuhatólására kellene a jogi szemináriumok és valóban kellene, mert különben védtelenül találja magát szemben a naivdiák, aki csak könyvekkel bibelődött, a vizsgai finessek gyakorlott spadassinjeivel.

Külföldön például nincs szükség az ilyen vivő-iskolákra, mert a jogi szemináriumok magukon az egyetemeken találhatók. De azok aztán igazán közérdeklődés mellett virágzanak. Tanár és tanítvány ezeken a szemináriumokon fejtenek ki együttes és lelkiismeretes munkát és ez együttélés során annyira megismerkednek, hogy a vizsga ugyszólván csak formai számonkérésé degradálódik.

De nálunk még az ügyvédi vizsgára is jogi szemináriumokon készítenek elő. Itt a dolog még visszaszáll, mivelhogy állítólag „gyakorlati” vizsga volna, hogyan követelhetnek tehát e vizsgán olyat, amire nemcsak hogy a gyakorlat nem tanít meg, hanem amire még külön szemináriumokon kell előkészülni? Különösen mostanában vált aktuálissá ez a kérdés, amikor tudvalevően hihetetlen kaszabolások folynak az ügyvédi vizsgákon. Amikor családapák és vőlegények egzisztenciájára és életmunkájára omlik össze azon a nehezen ellenőrizhető jelszón, amelyet a „nívó emelés”-ének neveznek. Itt a dolog még súlyosabb, mert itt nemcsak humanitás nélkül való bírák közönyén, hanem judiciummal nem rendelkező átlag-ügyvédek tudatlanságán is kalódnak el emberi egzisztenciák. A mai állapot itt a legtarthatatlanabb, a jogi képzés legmagasabb fórumán. A reformálást, a humánus és igazságos reformálást, itt kell kezdeni. Olyan gyorsasággal, aminőt pusztuló embersorsok megkövetelnek. Ezekkel szemben nevétséges apróság a „nívó”, melynek emelését különben is ugyancsak máshol kell kezdeni.

Dr. Á. J.

Az akusztika a Nemzeti Színházban

vagy
a lojális viszhang.

A Népszínházba áttelepített Nemzeti Színházban ma este hivatalosan kipróbálták az akusztikát. Az állami akusztikát, az udvarilag szubvencionált akusztikát, a legújabbban szerződött akusztikát, amely lehetővé teszi, hogy az eredetileg énekes színháznak szánt épületben az állami előadó tisztviselők éneklő prózáját megértse a befizető közönség. Nem voltam ott a mai előadáson, de titokban tanuja voltam egy házi főpróbának, amelyet az akusztikával rendeztek. Ez pedig így folyt le:

A HANG: A Tóth Didi egy jó igazgató.

A VISZHANG: Nekem mondja? A Tóth Didi egy fontos, egy ragyogó igazgató, de én egy jó jellem-színész vagyok.

EGY BASSZUSHANG: Fogja be a száját és ne mondjon fölösleges szöveget... Menjünk tovább...

A HANG: Mi csupa modern darabot fogunk előadni...

A VISZHANG: Kivált azokat, amelyeket a minisztérium és a szabadkőmíves páholyok a nagy szignúmmal küldenek át.

A HANG: Ki a legjobb rendező?

A VISZHANG (héber hangjelejtéssel): Nohát ki? Tóth Didi...

A HANG: És még?

A VISZHANG: Tóth Didi...

A HANG: Helyes és még ki?

A VISZHANG: Tóth Didi.

A HANG: Nagyon jó. Mi a kötelessége egy teljhatalmu igazgatónak?

A VISZHANG: Hogy pontosan kövesse gróf Ap-ponyi Albert kultuszminiszter és vezérkarának utasításait.

A HANG: Jó darab a most benyújtott dráma: Máglyára a jezsuitákkal?

A VISZHANG: Apage Satanas...

A HANG: Hogy kellene felírassani a társulatot?

A VISZHANG: Ugy, hogy ezentul Mihályfi játsza a naturbursokat és az öreg Gabányi a szerelmeseket.

A HANG: Mi a legnagyobb színpadi siker?

A VISZHANG: Ha a kultuszminiszter vagy a váci püspök levelet ír az igazgatónak.

A HANG: Most halljunk egy részletet egy finom társalgási darabból. Például (suttogva): Imádom önt, Edmé...

A VISZHANG (felelve): Örökös tag szeretnék lenni, méltóságos uram. Tizenkét éve vagyok lelkes tagja a magyar kulturának. A bátyám örnagy, a nagybátyám jó barátja egy kanonoknak. Kegyeskedjék rám gondolni, méltóságos uram, mert egy csomó hülye, érdemtelen marha már bent van ebben a meleg istállóban, miért rekedjek ki én, aki érdemes munkása vagyok a nemzeti kulturának...

A BASSZUS: Elég, elég... A próbát fölöz-

latom... Csak arra tessék vigyázni, hogy estére, különösen a miniszter ur Öngyméltóságára vonatkozó részeket hangosabban tessék mondani.

Jegyezte: Ray.

Egy lombik-város.

☉

Északamerikában Eary város helyén egy félesztendő alatt még nem volt város. Csak mezőség volt, hatalmas, embermagasságu füvekkel, járatlan vadon — nyoma nélkül embernek, kulturának. És ma mégis város van ezen a helyen, százezer lakó befogadására alkalmas, tengeri kikötő, amelyekben a leghatalmasabb hajók menedéket találhatnak.

Ebben az esetben pedig nem az a rendkívüli, hogy ez a város ilyen hamar kinőtt a földből, hanem az, hogy hogyan és miképpen épült? Amerikában eddig sem volt ritkaság, hogy az egyik évben még bölényt vadásztak valamelyik helyen s a másik évben már virágzó város épült ugyanott. Amde ezekre a gomba-városokra is állt az a törvény, hogy valamilyen — minden emberi akarattól független — természetes okból keletkeztek. A konjunkturák szülték őket, véletlen összetalálkozása egynémely eseteknek: például kiderült, hogy aranyat terem a vidék, dült oda az aranyás, akinek lakás kellett, hogy lakjon és korema, ahol a könnyű keresetet elverni lehet. Vagy más példa: új gazdasági piac, vagy gazdasági termelőhely nyílt meg valahol, amire ott, ahol az új utak a régiakat keresztelték, máról-holnapra virágzott föl egy hatalmas új kereskedelmi gócpont.

Mindez nem az emberek akaratából, hanem a viszonyok vaserejű kényszerűségéből eredt. Eary város alapításában pedig éppen az az új, hogy ilyen kényszerűség nélkül, spontán elhatározásnak köszönhető születését. Az „United States steel Corporation” gyárat akart építtetni, amelyik huszonezer embert foglalkoztasson, ehhez kiszemelte a helyet ott a tengerparton; de a gyárhoz város is kellett, amelyikben a negyedszáz ezer munkás a családjával egyetemben ellakhassék. Teljes igazgatósági, vagy részvényes közgyűlésen mondták hát ki, hogy legyen Eary-City s lett Eary-City. Papiroson lett meg előbb a város, csak azután a valóságban; zöld mezőn rajzolták ki, hogy merre lesznek az utcák s még hírik-hamvuk sem volt a házaknak, amikor már elkészültek a csatornák és a földalatti kábelek.

A homunculust: a görebben készült vegyi embert még nem találta föl a tudomány. A természeti viszonyoktól független mérnöki kalkuláció azonban már teremtett várost.

Eary-City az első lombik-város, ha ugyan — a lombik-ember analógiájára — szabad így nevezni. Most már azonban, hogy talpra állították, ő rá is az élet törvényei érvényesek. A konjunkturától függ, kegyeskedik-e a sorsnak most már fölvirágoztatni, nagygyá növelni, avagy éppen ellenkezőleg: rossz talajban nem fogamzik meg a zsöngé palánta s lassu sorvadás lesz a sorsa Eary-Citynek, mint az áttűtetett fának, amelyeknek a gyökere nem kap nedvességet.

Az EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Az új állami csillagvizsgáló intézet.

Budapest, szeptember 4.

Az év folyamán úgy a parlamentben, mint a sajtóban egy új állami csillagvizsgáló létesítése érdekében több ízben történt felszólalás. A vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésének bizottsági tárgyalása alkalmával Hoitsy Pál szólalt fel egy a Margitszigeten létesítendő csillagvizsgáló érdekében. A kultuszminiszterünk akkor odanyilatkozott, hogy míg részletes költségvetést nem lát, a dolog érdeméről nem nyilatkozhatik. A kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával pedig ifj. Tolnay Lajos szólalt fel egy Fiumében létesítendő tengerészeti obszervatórium érdekében.

A következő sorokkal egy új csillagvizsgáló szükségességét óhajtjuk tárgyi szempontból megvilágítani. Hogy ezt tehesük, nézzük meg, milyen távcsövekkel rendelkeztek a külföldi csillagvizsgálók az ógyallainak 1898-ban történt államgyűlésakor.

Obszervatórium	mm.	Obszervatórium	mm.
Yerkes	1000	W. Huggins London	380
Lick	910	Brüssel	380
Pulkova	760	Bordeaux	380
Paris	735	Hamilton coll.	340
Nizza	700	Markree Castle	340
Bécs	685	Rutherford, New-York	330
Washington Nav. obs.	660	Dudley, Albany	330
Virginia	660	Allegheny	330
Greenwich	650	Catania	325
Cambridge	635	Berlin, Urania	325
Princeton	585	Greenwich	325
Buckingham	560	Ann Arbor	320
Strassburg	485	Vassar coll.	315
Milano	485	Morisson	310
Dearborn	470	Oxford	310
Van Duzee	460	Cambridge	305
Echo Mountain	400	Dublin	305
Madison	395	Radeliffe	305
Edinburg	385	Middleton	305
Pulkova	380	White, Brooklyn	305
Harward coll.	380	Draper, New-York	305
Paris	380	Bécs	305
Lissabon	350	Engelhardt, Dresden	305
Lick	305	Moskau	270
Potsdam	300	Madrid	270
Barcelona	300	Genf	270
Bothkamp	295	Hamburg	260
Sydney	290	Marseille	260
München	285	Bazley (Anglia)	260
Arctéri	285	Barclay (Anglia)	255
Cincinnati	285	Knight (Anglia)	255
Kopenhagen	285	Ogyalla	254
Cordoba	280		

Ezek az adatok, melyeknél a távcsövek nagysága tárgylencsájuknak milliméterekben kifejezett átmérője szerint van adva, maguk beszélnek. A táblázat nem volna teljes, ha fel nem említenők, hogy igen sok külföldi csillagvizsgáló van, melynek berendezése az ógyallaiét sem üti meg. A táblázat azt is mutatja, hogy az ógyallai intézet felszerelése már az államgyűléskor nem állott európai nivón. Ezen nem is csodálkozhatunk, ha tekintetbe vesszük, hogy egy kisebb refraktor, pl. 154 mm-es, — amilyen az ógyallai nagy refraktor is, — 25—30,000 koronába kerül, a hozzávaló épület, alépitmény és forgó kupola pedig szintén ugyanannyiba. Azt sem szabad elfelejteni, hogy az ógyallai csillagvizsgáló berendezése keletkezésének első évtizedében európai nivón állott, 254 mm. refraktora a kontinens legnagyobb távcsövei közé tartozott, de míg a távcsövek készítés technikájának óriási tökéletesedésével a bő anyagi támogatásban részesülő külföldi obszervatóriumok fokozatosan fejlődhetek, nálunk az asztronómia művelésének hátrált szabott néhány lelkes és áldozatkész apostol áldozatképessége. Hogy minálunk nem akadtak az asztronómiának oly lelkes pártolói, kik e tudomány oltárára milliós áldozatokat hozhattak volna, csak szegénységünket igazolja; annál jobban meg kell tehát becsülnünk azokat, kik e tudományért áldoztak. Hogy pedig az asztronómia művelése milyen áldozatokat igényel, arról néhány eset felsorolásával tájékozhatjuk az olvasót.

A nizzai csillagda az Ógyallán elhunyt báró Hirsch sógorának, R. Bischoffsheim áldozatképességének köszöni keletkezését, ki azt 2½ millió franknyi költségen alapította és az intézet fenntartására szintén 2½ millió frankot hagyományozott. — A potsdami csillagvizsgálót mintegy 40 évvel ezelőtt létesítették. Maguk az építkezési költségek megközelítették az egymillió márkát, az intézet berendezése

pedig szintén igen nagy összegbe került. De, hogy a potsdamiak lépést tarthassanak az amerikkal, a 90-es évek végén újra egymillió márkát voltak kénytelenek egyetlen egy nagy műszerre fordítani. — A heidelbergi asztrofotográfiai obszervatóriumnak Bruce Katalin 700,000 márkát ajándékozott egy nagyobb távcső beszerzésére. Minden nagyobb amerikai refraktor egy-egy milliós adományból került ki. A hamburgi csillagda, mely egy 260 mm.-es távcsővel rendelkezik, már tíz évvel ezelőtt kijelentette, hogy műszerei elavultak és a fotometrián kívül egyébbel komolyan foglalkozni nem képes. Hamburg városának szenatusa egy millió márkát szavazott meg a csillagda újépítésére és műszereinek kiegészítésére s a csillagda, mely a hamburgi kikötő térszomszédságában volt és a hajók füstjétől átitatott levegő miatt dolgozni alig tudott, a várostól 26 km.-nyire fekvő Gojen-hegyre helyezik át.

Hosszu volna felsorolni azokat az új beszerzéseket, melyeket egyes külföldi obszervatóriumok vezetői eszközöltek, hogy intézeteik munkaképességét csak némileg is nivón tarthassák. Hogy az arra hivatott magyar csillagászok a csillagda államosítása után is arra törekedtek, hogy egy modern csillagvizsgáló létesíttessék, kitűnik abból, hogy Wlassics volt kultuszminiszter 1902 május hó 23-ra ebben az ügyben ankétet tartott, mely kimondotta, hogy az ógyallai csillagvizsgálón kívül egy második nagyobb szabású és a főváros környékén létesítendő obszervatóriumra is van szükség. A Széll-kormány távozása után bekövetkezett politikai állapotok a terv megvalósulását eltemették. Az pedig csak természetes, hogy mostani kultuszminiszterünk az új csillagvizsgáló létesítése kérdésének felvetése alkalmával oda nyilatkozott, hogy az ügyről érdemlegesen mindaddig nem nyilatkozhatik, míg költségvetést nem lát, mert egy nagyobb szabású modern csillagvizsgáló létesítése néhány milliót emészt fel. A nagy költségekre való tekintettel a csillagda berendezését úgy kell megválasztani, hogy az legalább 20—25 évre megfeleljen, másrészt a csillagda helyének megválasztása is elég kényes dolog, mert a magyar állam egyhamar alig lesz abban a helyzetben, hogy rövid időn belül ismételtelen olyan nagy áldozatot hozhasson, amilyent hoznia kell, ha modern csillagvizsgálót akarunk létesíteni.

E felsorolt adatok igazolják, hogy egy nagyobb szabású obszervatóriumra szükségünk van. Hogy pedig az ógyallai csillagvizsgáló munkaképességét a rendelkezésünkre álló eszközök arányában fokozatosan fejlesztettük és programját kibővítettük, azt a következőkben fogjuk kimutatni.

A munkakört Ógyallán a felszerelésnek megfelelően kellett megválasztani. Spektroszkopiai munkákról, bár ezirányban is történt több kísérlet, véglegesen le kellett mondanunk, mert e téren elért eredményeink a külföldi óriási távcsövekkel elért eredmények mellett úgy sem jöhettek volna számításba, még pedig azért nem, mert külföldön harmad-nyedrangú csillagról is Fraunhofer-vonalakban gazdagabb és tisztább spektrumot kapnak, mint amilyeneket mi a Napról kapunk. E miatt sem az intézetet, sem minket nem érhet gáncs, mert például Németországban is csak egy-két helyen és alig néhány év óta tudnak az amerikai óriásokkal vetekedni (Potsdam és utabban szerényebb mértékben Bonn) és mint már említettük, Potsdamban a 300 mm. refraktor daczára néhány évig az efajta munkák szüneteltek. Távcsöveink méreteit tekintve, egyedül a fotometria művelése biztatott tudományos becsü sikerrel. Az asztrofizikának ezt az ágát a csillagda államosításakor külföldön is egyedül csak Potsdamban művelték exakt módszerrel. A potsdamiak által elért szép eredmények feljogosítottak e munkakör felkarolására. Néhány év alatt e munkakör keresztülviteléhez szükséges teljesen modern fotometereket az intézet csekély dotációjához képest fokozatosan be is szereztük. Fotometriai munkásságunknak már első évében a közismert Nova Persei új csillag fényváltozásának megállapításával éppen a potsdamiak részéről vívtunk ki teljes elismerést. Nagyon természetes, hogy íy elismerés után változó csillagok fotometriai megfigyelése mellett 1904-ben a potsdami fényességi katalógus folytatásába fogtunk. Igaz, hogy ez a munka a kedvezőtlen

légköri viszonyok miatt sokáig liuzódó, nehézséggel járó munka, de már a munka három negyedrésze készen van és ha a jövő tavasz kedvező, jövő nyárra el is készül.

Ha a változó csillagokon és a katalógus-munkán kívül egyéb munkát nem végeznénk, még ez esetben is eleget tennénk a szó legszorosabb értelmében komolyan veendő kötelességünknek, mert a változó csillagok megfigyelése leköti egy, a katalógus pedig a másik két megfigyelő idejét. Egyedül a nyári hónapok alatt végezhetnénk kis bolygók és kettős csillagok megfigyelését, de akkor a nyári gyakorlatra jövő hallgatók oktatása köti le fennmaradó időnket.

1904-ben a munkaprogrammba felvettük a napfoltoknak minden lehető alkalommal való fotográfiai megfigyelését. Évenként átlag 150—200 felvételt kapunk; napfoltmaximum idejében egy-egy felvétel kimérése és kiredukálása két napi munkát is ad. Egy évi anyagnak feldolgozása tehát teljesen leköti egy megfigyelő munkaidejét.

Hogy eddigi munkásságunkat külföldön kellőképpen értékelik, mi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy a fotográfiai fotometria művelésére e téren egyenesen a legelső szakember, K. Schwarzschild göttingai egyetemi tanár szólított fel. Ez a munkakör is teljesen elő van készítve, amennyiben programunk ez újabb kibővítésére a csillagda három évi költségadományát kötöttük le, mert egy újabb 200 mm. nyílású távcsövet a szükséges mozgó fotográfiai kamerával kellett beszereznünk és a távcső elhelyezésére egy új kupolát építenünk. A program megvalósítása mintegy 30.000 korona költséget igényelt és legközelebb e munka is megindul. Az eddigi tapasztalatok szerint egy évben 70—80 estére, tehát 140—160 felvételre számíthatunk; egy-egy felvétel kidolgozása pedig egy-két hétig tartó munka.

A mondottakból látható, hogy mit tettünk ittélünk alatt fotometriai programunknak minél szélesebb alpra való fektetésére és az természetes, hogy a fotometriai munka sikere érdekében másnemű vizsgálatokat nem végezhetünk, mert az ide-oda kapkodás csak kockázatosná a fotometriai program sikerét. Hogy pedig fotometriai programunk már korábban nem bővült ki, az nem rajtunk mulott, hanem az anyagi eszközök hiányának tudható be.

A felsoroltakból kitetszik, hogy Ógyallán nagyon is komoly munka van folyamatban. Munkásságunk és programunk elbírálásánál tekintetbe veendő a rendelkezésünkre álló eszközök. Míg az utolsó évtizedben igen sok külföldi obszervatórium munkaképességük fokozására nagy anyagi áldozatok árán a szükséges eszközöket beszerezhették, mi újabb beszerzésekre csak elenyésző csekély összegeket fordíthatunk. Még csak azt jegyezzük meg, hogy komoly irányadó személytől eredő s az ügy érdekének megfelelő helyen megjelenő kritikától mi nem tartunk, sőt ilyent szívesen fogadunk, mert az csak termékenyítőleg hathat munkásságunkra.

Ezeket tartottuk szükségesnek a közönség tájékoztatására felemlíteni.

Tass Antal.

TÁVIRATOK.

Az orosz és szerb külügyminiszter találkozása.

Karlsbad, szeptember 4. Dr. Milovanics szerb külügyminiszter ma meglátogatta Izvolszky orosz külügyminisztert. A két államférfiu együtt ebédelt és hosszasan tanácskozott.

Megrendszabályozott orosz tanárok.

Pétervár, szeptember 4. (Saját tudósítónktól.) A közoktatási minisztérium utasította Petracsiszki moszkvai egyetemi tanárt, aki az első dumának tagja volt, hogy lépjen ki a kadet-pártból, vagy hagyja el katedráját. Ez a rendelet a moszkvai egyetemi tanárok és a diákság között nagy izgatottságot keltett. Hasonló utasítást kapott Bergmann pétervári egyetemi rektor, Braun prórektor és Grima tanár is.

A bécsi német nagykövet és Bülow.

Norderney, szeptember 4. Tschirsky bécsi német nagykövet ma a Bülow herceg birodalmi kancellár látogatására ideérkezett.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	szept. 4.	szept. 3.
Buza	locobuza 104 ¹ / ₂	104 ³ / ₄
	szeptemberre 105 ¹ / ₂	105 ¹ / ₂
	decemberre 105 ¹ / ₂	106
Tengeri	szeptemberre 89 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂
	decemberre 79 ³ / ₈	79 ³ / ₈
Csikagó.		
Buza	szeptemberre 98 ¹ / ₂	98 ¹ / ₂
	decemberre 97 ³ / ₈	97 ³ / ₈
Tengeri	szeptemberre 79 ¹ / ₂	79 ¹ / ₂

New-York, szept. 4. Gyapot New-Yorkban helyben 9.30 (9.30 tegnap), gyapot októberre 8.54 (8.53), gyapot decemberre 8.46 (8.44), gyapot New-Orleansban helyb. 9.— (9¹/₁₆), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, szeptember 4. (Zárlat.) Zsír szeptem. 9.65 (tegn. 9.67), zsír októberre 9.67 (tegnap 9.72), szalonna short clear, 9.87 (tegnap 9.37), sertészsír októberre 14.72 (tegnap 14.85).

Az olvasóhoz.

Szeptember 1-ével új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégebbi s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi maradt eddigi nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelvek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentul csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Merénylet Jászai Mari ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 4.

Tegnap este a Nemzeti Színház nagynövü művésznője, Jászai Mari, csaknem áldozata lett egy beteg agyu ember dühöngésének. Sajnos, a művésznő édes öccse a szerencsétlen ember, aki revolvért fogott a tragikára s csak a véletlen szerencsén mulott, hogy katasztrófa nem történt.

A merénylő Jászai Ignác törvényszéki irodatiszt, egy testileg, lelkileg züllött beteg ember, aki esztendő óta olyan mértékben rabja az itálnak, hogy már szinte beszámíthatatlan. A művésznő azonban ennek dacára is testvéri szeretettel gondoskodott mindig a fivéréért, támogatta és hogy megmentse a végelárlástól, állást is szerzett neki. Szilágyi Dezső igazságügyministersége idejében besegítette a törvényszékhez írtnak, ahol csakhamar rendes irodatisztá nevezték ki. Jászai Ignácnak azonban ez mind nem volt elég. Rendkívül garázda életet élt és minduntalan megjelent a nővérénél, hogy megszarolja. Egy ideig, csak hogy lerázza a nyakáról a kellemetlen embert, adott is neki a művésznő pénzt, de amikor az üldözés mind gyakoribbá és tűrhetetlenebbé vált, kiadta az utját és megszakított vele minden összeköttetést. Tegnap este azonban újra megjelent Jászai Ignác nővére lakásán és be akart hatolni a szalonba. Olyan részeg volt azonban, hogy az előszobában összerokadt. Kevéssel utóbb a művésznő egy nála lévő védőgéppel el akart menni hazulról és csaknem belebotlott a földön fetrengő emberbe. A deliriumos ember erre föltápaszkodott és rátámadt a művésznőre, aki ellökte magától és rémülten menekült előle be a szomszéd szobába. A merénylő ekkor revolvért rántott és utána akart rontani:

— Meghalsz! — ordította dühösen. A művésznő azonban, aki nem vesztette el lélekjelenlétét, gyorsan magára zárta az ajtót és így szerencsésen megmenekült.

A nagy zajra a cseléd fellármázta a házmestert, rendőrt hívott, ki aztán lefegyverezte a garázda embert és bevitte a VIII. kerületi kapitányságra. A revolver, egy kilencz milliméteres Browning, meg volt töltve, ami megdönti a merénylőnek a rendőrségen tett azt az állítását, hogy csak meg akarta ijeszteni a nővérét.

Jászait a Nemzeti Színház épülete előtt állomásozó rendőr a kerületből átkísérte a főkapitányságra, ahol dr. Török Miklós ügyeletes fogalmazó előtt a következőket jelentette:

— A Nemzeti Színház kapusa behívott és arra kért, hogy vigyem be a rendőrségre Jászai Mari színésznő öcsését, aki a nővérét le akarta löni. A revolvert is átadta nekem, melyet a merénylőtől elvett s ezt is átadom.

Alig fejezte be a rendőr a szóbeli jelentést, az előállított Jászai Ignác dühöngeni kezdett. Lármázott, öklével az egyik asztalra csapott és úgy bömbölt, hogy a rendőrfogalmazó eleinte örültnek tartotta és megkérte dr. Lipter Gyula ügyeletes rendőrorvost, vizsgálja meg a nyugtalan embert, aki, úgy látszik, elmebajos.

A rendőrorvos kivezette a dühöngőt a folyosóra, ahol az később megnyugodott, úgy, hogy ki lehetett hallgatni. Ekkor a következőket mondotta jegyzőkönyvbe:

— Jászai Ignác vagyok, negyvenöt éves írtnok a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék irattárában. Ma este hat óra tájban felmentem Mari nővéremnek a Nemzeti Színház bérpalotájában levő lakására, hogy ott vele egy és más ügyemet elintézzem.

— Mi elintézni valója volt Jászai Marival? — kérdezte a fogalmazó.

Van egy házunk Gödöllőn, amelynek a jövedelmén ketten osztozunk. A nyarat mind a ketten ott töltöttük és félreértések soha nem voltak köztünk.

Most, hogy bejöttünk s nekem a törvényszéktől kapott nyári szabadságom rövidesen lejár, pénzre volt szükségem s azért elmentem a nővéremhez és kértem, hogy adja ide a gödöllői ház jövedelmének reám eső részét. Mari nővérem azt mondta, hogy ideadja, de megjegyezte, hogy Tóth Péter szíjgyártó és a felesége nem fizették ki a házbérléket. Nagy nyomorban vannak mind a ketten és haladékat kértek az esedékessé vált házbér lefizetésére. Az asszony olyan szegény, hogy egy ép ruhája sincs és ezért a nővérem megadta a haladékat, sőt egy selyemszoknyával is megajándékozta.

Nekem a nővérem jószívűsége ellen csak annyiban volt kifogásom, hogy az én bőrömre jószívűsködött. Ha olyan nagyon szereti az embereket, hát adjon a magából, de ne az én kis pénzemből, amire én nem tudok várni. Mari nővérem azt mondta, hogy ő nem lesz házbéruzás a Krisztus kedvéért sem, nemhogy majd az enyéért. Szidni kezdett, mint a bokrot s én ez egyszer nem hagytam magamat, mert egy idegen ur is jelen volt s rösteltem a dolgot. A vége az összeszólalkozásnak az lett, hogy a nővérem arcul ütött, még pedig olyan erővel, hogy a szoba egyik végéből a másikba estem.

Mondtam neki, hogy ha ilyen bánásmódban részesít, akkor tőlem se várjon jobbat. Nagy felindulásomban elővettem a revolveremet, de nem fenyegettem meg. Erre Mari nővérem sikoltozva elrohant s engem ott hagyott a szobában. Néhány perc múlva bejött a rendőr és elvette a revolveremet, engem pedig felszólított, hogy menjek vele a főkapitányságra. Én a felszólításnak eleget tettem és egész uton csöndesen viselkedtem. Egy kicsit kapatos voltam ma délután, de nem részegség miatt voltam nyugtalan az előbb, hanem amiatt, mert nagy igazságtalanság történt velem.

Eddig tartott Jászai Ignác vallomása. A rendőrségen ezt jegyzőkönyvbe vették és a merénylőt kellő igazolás után szabadon bocsátották, életveszélyes fenyegetés miatt azonban folytatják ellene a bünvádi eljárást.

Jászai Mari következőleg mondja el az esetet: — Tegnap este, mikor egy nálam időzött drámaíró társaságában a Nemzeti Színházba akartam menni, hogy Gertrud királyné szerepét a Bánk bánban előadtszam, amint kiléptem a lakásom ajtaján, ott találtam a földön fetrengve Ignác öcsémet. Részeg volt, összekiabált mindenféle sértéseket s kezében levő revolverét rám szögezte és torkaszakadtából ordította:

— Meghalsz! Megöllek!

A kisértemben volt ur rávetette magát és kicsavarta kezéből a pisztolyt, amit, lesietve a három emeleten, átadtunk a kapusnak. Ez rendőrt hívott, többről azonban nem tudok, mert a színházba siettem.

Nekem soha nem volt házam Gödöllőn, az öcsémnek még kevésbé s így szó sem lehetett közöttünk házbérléjvedelem felosztásáról, vagy elszámolásáról. Az sem igaz, hogy együtt nyaraltunk volna Gödöllőn. Először is a nyarat Rajeczfürdőn töltöttem. Különben pedig az öcsémrel sohasem nyaraltam együtt, sőt utjabban még azt sem engedtem meg, hogy eljöjjön hozzám, mert teljesen elzüllött. Részeg volt folyton és mindenkivel kötekedett. Ő egy megtévelyedett szerencsétlen ember, akit én nagyon szomorú helyekről szabadítottam már ki. Huszonöt év óta én segítem, támogatom, gyámolítom. Nincs abban az emberben jótételek. Hiába szerettem neki egyik állást a másik után, hiába jártam közbe az érdekében szüntelenül, az öcsém nem javult meg s folytatta végzetes életmódját. Van felesége, de ez is különválva él tőle Győrött s még ezt is én támogatom. Mióta felcseperedtem, magam keresem a kenyeremet és emellett a családomat is eltartom. Ezé minden gondolatom s fehér lelkiismerettel merem mondani, hogy testvéri kötelességeimet mindig teljesítettem, sőt többet tettem, mint amennyire a törvény és az erkölcs rendje kötelezne. Az öcsémre azonban hiába költöttem és költenék. Rajta nem segítenék, mert ő erkölcsileg nagyon mélyre süllyedt.

Kellemetlen, hogy ez a családi ügyem a nyilvánosság elé kerül, de végre is nekem nincs mit röstelnem. Szégyelje a megtörténteiket az öcsém, aki annyi jószág fejében meg akart gyilkolni.

Jászai Ignác már évek óta a Dávid-utca 3. száma alatt lakik albertletben Wekerle János elektrotechnikusnál. A múlt hónap közepe óta szabadságon van s holnap kellene a hivatalába visszatérnie. A házigazdája azt mondja, hogy amióta szabadságon van Jászai, mindennap be van rugva. Azelőtt se élt valami mértékletesen, de most literszámrá iszsa a közönséges tréberpálinkát. Beül cizlinderben és szalonkabátban a pálinkamérésbe és versenyzik a tót napszámokkal. Odahaza is mindig literszámrá van pálinkája és még éjszaka az ágyban is iszik. Az utóbbi időben nagyon furcsán viselkedett. Összefüggés nélkül való szavakat kiabált s a minap be akart löni a szomszédja ablakán. Már akkor is rendőrségi segítséget kellett igénybe venni ellene. Valószínű, hogy a szerencsétlen ember agyát a pálinka teljesen megzavarta.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szombat, szeptember 5. — Róm, kat.: Lőrincz. — Prot.: Herkules. — Görög-ország: aug. 28. Farkas. — Zsidó: Elul 9. — A nap két reggel 5 óra 24 perczkor, nyugszik este 6 óra 86 perczkor. — A hold két délután 3 óra 19 perczkor, nyugszik éjjel 10 óra 51 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Állandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 87. Belépő-díj nincs. — Az Uránia Kigyó-tóri szalonja nyitva. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fásor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum zárva. — Az ország levéltár oklevélkiállítása zárva. — A nyilvános könyvtárak nyitva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva. — A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára a közönség használatára szeptember hó elsejétől kezdve a vasárnapok és ünnepnapok kivételével d. e. 10-1 óráig naponta nyitva áll.

— **A király.** Ischlből érkezett távirati jelentések szerint a király állapotában nem állt be semmiféle kedvezőtlen változás. Csak a rendkívül rossz időjárás az oka, hogy a király szobájában marad. Ha az időjárás nem javul, Budapesten újból meg fogják kísérlni, hogy a királyt a hadgyakorlatokon való részvételtől lebeszéljék. Az eddig megállapított diszpozíciók szerint a király hétfőn, szeptember 7-én reggel 6 óra 40 perczkor hagyja el Ischlt és az udvari különvonaton Bécsen át Budapestre utazik. A dunántúli hadgyakorlatokra 15-én délelőtt 10 órakor indul el a király Budapestről és délután fél 5 órakor érkezik Veszprémbe, ahol Hornig báró püspök palotájában száll meg. A hadgyakorlatok szeptember 16., 17. és 18. napján fognak lefolyni s 18-án délután a király ismét visszautazik Budapestre. A hadgyakorlatokon Ferencz Ferdinánd trónörökösön kívül, aki a fővezérléte gyakorolja, Károly Ferencz József, Lipót Szalvátor és Frigyes főherczegek is résztvesznek.

— **A román király betegsége.** A román hivatalos lap Norden tanár és dr. Theodori, a király háziorvosának aláírásával ellátott következő bulletint közli: A király az utóbbi hetekben nagyfokú ingerlékenységgel fellépett gyomorhurutban szenvedett, amelyek neuralgikus tüneteket idéztek elő. Maradandó gyomorbajra mutató tünetek egyáltalában nem voltak észlelhetők. Szintugy oly tünetek sem, amelyek a gyomor-nyálkahártya elszakadására mutatnának, amit két év előtt konstatáltak. A Röntgen-vizsgálat kétségtelenül kiderítette, hogy a gyomor, vagy más belső szervek rosszindulatú elváltozása egyáltalában nem forog fenn. A szív működés teljesen normális. A király, akit a vizsgálat kissé kimerített, néhány napig ágyban fog maradni. Bizonyossággal feltehető, hogy a király igen rövid idő alatt vissza fogja nyerni egészségét és erejét.

— **A heidelbergi filozófiai kongresszus.** Heidelbergben székelő harmadik nemzetközi filozófiai kongresszus elhatározta, hogy legközelebbi kongresszusát 1912-ben Bolognában tartja.

— **Kossuth Ferencz állapota.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában a javulás állandó. A miniszter közérzése jó, ereje egyre gyarapodik úgy, hogy ma is hosszasan tárgyalt a minisztérium egyik szakreferensével. Háziorvosa, Müller Kálmán egyetemi professzor megelégedését fejezte ki a beteg állapota fölött. A függetlenségi párt vezérét ma is számos tisztelője és a párt több tagja kereste fel, de a miniszter a látogatókat nem fogadhatta, minthogy orvosai teljes nyugalmat ajánlottak neki.

— **Edvárd király utazása.** Edvárd király délután 1/5 órakor Marienbadból Egeren át Angliába utazott. Bucuszásra megjelentek a pályaudvaron Liechtenstein herceg kerületi kapitány, Goschen nagykövet, Bruze titkár, Helmer prelátus, Würfel k. elfgyelő, dr. Reiniger polgármester, Frankel korvett-kapitány, Malli főhadnagy, csendőrségi parancsnok és Clarke budapesti főkonzul. Edvárd király igen jól érezte magát. A megjelenteket megszólítással tüntette ki és kijelentette, hogy a jövő évben ismét ellátogat Marienbadba.

Edward király ma táviratot küldött Ischlbe Ferencz József királyhoz s meleg szavakban fejezte ki köszönését a rendkívül szíves fogadtatásért, amelyben az utolsó találkozás alkalmával Ischlben része volt.

— **Klotild hercegné Fiumében.** A fiúmei polgármesteri hivatalhoz érkezett jelentés szerint Klotild királyi hercegné Fiuméba jön és a telet az itteni Villa Giuseppeben fogja tölteni. Ez a körülmény megczáfolja azokat a híreszteléseket, mintha József királyi hercegné villáját és parkját már eladták volna a Krajuai házépítő társaságnak.

— **A hercegprimás állapota.** Vaszary Kólos bíboros hercegprimás, aki a tegnapi püspöki konferencián elnökelt, kitűnő egészségnek örvend. A balatonfüredi nyaralás rendkívül jó hatással volt a bíboros főpapra, aki csak azért nem vállalkozott az Erzsébet örökimádás-templom felszentelésének nehéze gyházi funkciójára, mert lábai elgyengültek és lépcsőn nem tud járni. Erre való tekintettel a hercegprimás budavári palotájában liftet rendeznek be, hogy az egyházfőjedelm első emeleti lakásából minél sürűbben kijárhasson rendes napi sétájára, a vár-bástyára.

— **A fiúmei kormányzó hazatérése.** Gróf Nákö Sándor fiúmei kormányzó vasárnap reggel érkezik Fiuméba. A kormányzó a szokolistáknak vasárnap délután Susákon tartandó gyűlése alkalmából az esetleg szükségessé válható intézkedéseket személyesen fogja megtenni. Ezuttal a kormányzó a drenovai lelkész-ügyről is részletes felvilágosítást fog szerezni.

— **Orvosok kongresszusa.** Az Országos Orvosszövetség szeptember 6-án tartja meg XI. kongresszusát Zomborban dr. Kéty Károly egyetemi tanár elnöke alatt. A kongresszus főtárgyai a közegészségügy rendezéséről szóló 1908:XXXVIII. t.-cz. és az annak végrehajtása körül szükséges intézkedések, továbbá a betegpénztárak és az orvosok közti viszony kérdése. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a kongresszuson való képviseletével dr. Mentsik Ferencz miniszteri tanácsost, az állam munkásbiztosító hivatal másodelnökét bizta meg. A kongresszusra eddig több mint 600 orvos jelentette be részvételét. A kongresszus után a szövetségi tagok Boszniába utaznak, hogy annak egészségügyi intézményeit megtekintsék.

— **Egyetemi tanárok visszatérése.** A budapesti tudományegyetem jogi karának két kiváló professzora, Sággy Gyula országgyűlési képviselő és Kováts Gyula udvari tanácsos, miniszteri engedéllyel hosszabb ideig szabadságon volt és egy esztendőig nem végzett tanári funkciót. Az új félévben mind a két tudós visszatért az egyetemre és az első az osztrák jogból, Kováts pedig az egyházjogból fog előadást tartani.

— **A Lasker-Tarrasch mérkőzés.** Mára volt kitűzve a világ bajnok-versenyben Lasker és Tarrasch között a hetedik játszma, de a niurnbergi mester kérésére a mérkőzést holnapra halasztották. Tarrasch most harmadikban él programmszerű jogával és pi-hető napot kért.

— **A nagybeteg Tolsztoj.** Tolsztoj Leó állapotáról legújabbán ezt a jelentést adták ki: A nagy írónak az utóbbi napokban nem volt láza és a beteg fájdalmat sem érzett. Lábának dagadása változatlan, de az érgyulladás enyhült. Tolsztoj múlt éjjel jól aludt, de gyengesége aggasztja az orvosokat. Tolsztoj felesége a lapokban nyilatkozatot tett közzé, amelyben azt mondja, hogy férjét betegsége annyira kimerítette, hogy nyolczvanadik születésnapján senkit sem fogadhat, még legközelebbi barátjait sem.

Obelenski herceg, Tolsztojnak egyik legmeghittőbb barátja, most tért vissza Jasnaja Poljanából és azt beszéli, hogy a költő borzasztóan lesoványodott, nagyon gyenge, egyáltalán nincs étvágya s emésztési zavarok miatt néha napokig alig eszik valamit, ezért aztán ereje szemlátomást csökken. Minden mozdulat az ágyban, sőt a beszéd is nehezebbre esik, de mégis jókedvű és maga olvassa a világ minden tájkáról tömegesen érkező leveleket és táviratokat, amelyekben egészsége fölül tudakozódnak. Gyakran elkéri az újságokat s tiszta öntudattal dolgozik, művének folytatását tollba mondja, csak az az egy aggasztja, hogy emlékezőtehetsége meggyengült.

— **Szalay Péter távozása.** Tul az ország határán, az egész művelt világon kitűnő jó hire van a magyar postának s ebből a dicsőségből a legnagyobb rész Szalay Péter államtitkára háramlik, a magyar királyi posta-, távirda-, távbeszélő-intézmény elnökgazgatójára. Az évenként különböző államok fővárosaiban megtartani szokott nemzetközi posta- és távirda-kongresszusokon a magyar posta javaslatai dominálnak s mióta Szalay Péter államtitkár képviseli odakünn Magyarországot, azóta a jegyzőkönyveket magyar nyelven is írják, ami mindenestre külön államiságunknak eklatáns elismerése. Szalay alatt nyert a magyar posta reorganizációja befejeződés s az ő szaktudása és tapintatos vezetése eredményezte, hogy minden vonalon kivívta az elismerés pálmáját. Nemrégiben ünnepelte — ez évi július havában — negyven éves közszolgálatának elfordulóját s ez alkalommal a társadalom különböző rétegeinek tisztelete és ragaszkodása nyilvánult meg fényes ovációk alakjában. Most pedig távozni készül diszes és felelősségteljes pozíciójából. Évtizedeken át teljesített lelkiismeretes munkásság után. Már több ízben benyújtotta nyugdíjazás iránti kérvényét, de mindenkor Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter határozott kérésére vonta vissza. Ez alkalommal megrendült egészségi állapotára való hivatkozással tényleg kéri, hogy mentse föl teendői alól s november hó folyamán már megválna állásától. Utódjául — mint illetékes helyről értesülünk — ároktói Csöke Ferencz kereskedelemügyi miniszteri tanácsos van kiszemelve, aki jelenleg az elnöki osztály élén áll s akiben a magyar posta lelkiismeretes és körültekintő vezető fog nyerni. Csöke ez alkalommal az államtitkári címmel és jelleggel felruházva venné kezébe a posta- és távirdaügyek intézését.

— **A párisi község tanács kiküldöttjei Prágában.** Ma érkezett Prágába a párisi község tanács kiküldöttje. A vendégeket egész utjokon és az összes állomásokon, ahol a vonat megállt, rokonszenvesen üdvözölték. Prágában a francia konzul, az alkonzul és Gross polgármester várták az érkezőket. Az utóbbi üdvözlő beszédet mondott, melyre Cherrioux elnök szívélyes szavakban válaszolt. A Perronon és a pályaudvar előtt nagy néptömeg gyűlt össze, amely lelkes ovációkban részesítette az érkezőket.

— **Korai havazás.** Borsáról érkezett jelentés szerint ott tegnap és ma állandóan esett a hó. A 2305 méter magas Pietrosz-hegy hóval van fődve. A levegő teljesen lehűlt.

— **Megvádolt képviselők.** A Patriot című angol lap legutóbbi számában megvádolt két antiklerikális lapot és két képviselőt, hogy a Kongo-állam sajtóirodájától megvannak fizetve. Erre a leleplezésre a hírlapírók egyesülete ülést tartott és háromtagu bizottságot küldött ki a vádak megvizsgálására. A Tribuna azt feleli mai számában, hogy mindig a Kongo-állam mellett foglalt állást, következetlenség nem terheli, de a háromtagu bizottság ítékezését nem fogadja el, mert a vizsgáló-bizottság tagjai elfogultak.

— **A levegő meghódítása.** Wright röplőgépeinek sikeréről érkezik hír Párisból. Ebből a hírből is azt lehet következtetni, hogy a röplés problémájának ideje közel van, vagy talán már be is következett. Tegnap igen erős szél volt Párisban és azért azt hitték, hogy a mára hirdett felszállását el fogja halasztani. Wright máj tegnap kijelentette, hogy akár megáll a szél, akár nem, föl fog szállni és kipróbálja aeroplánját. A szél azonban lecsillapodott s Wright föl-szállt. Eleintén nem magasan járt a levegőben. Yvre l'Eveque község felé tartott előbb jobbra, azután balra, majd minden irány felé. Nyolczszögű utat tett meg a levegőben. Wright átlag 25—30 méternyi magasságban lebegett. Bodée Leon, az aeroklub elnöke hivatalosan tíz percet és negyven másodpercet állapított meg. Mikor Wright utját befejezte, a sokaság azt látta, hogy az alkotmány hirtelen megfordult és körülbelül negyedszáz méternyire az elindulási helytől leereszkedett a földre. A számadatok lemérése lassan történt és ez idegessé tette Wrightet, aki egyébként úgy nyilatkozott, hogy azért hagyta félbe a kísérletet, mert a motorban szokatlan zörejt hallott. A megfigyelésre kirendelt személyiségek újból elszéledtek a kijelölt pontokra. Wright tüzetesen átvizsgálta a motort és amikor észlelte, hogy minden rendben van, ismét utnak indult. Ez alkalommal csak igen kis ideig tartott a próbálkozás. Néhány másodperc alatt negy-száz méternél nagyobb utat iramodott be a röplőgép. Hamarosan kikötött Wright és megá-lapította, hogy az utazás folyamán kisebb termé-szetű zavar állt be a gépezet működésében. Miért is a kísérletezést be kellett fejeznie. — Gróf Zepelinről is érkezett tudósítás a mai nap-on. Friedrichshafen város tanácsának mai ülésén a gróf megjelent és kijelentette, hogy a nem-zeti adományokkal társaságot akar létesíteni, hogy vállalkozása ne legyen egészen személy-hez kötve. A gróf egyelőre Friedrichshafenben marad. A város a Zepelin-társaságnak száz esztendőre bére akarja adni a szükséges telket évi ötezer márka bér fejében.

— **A branyiszközi hős leánya.** Guyon Richárd tábornoknak, a branyiszközi hősnek Mária nevű leánya meghalt a borsodmegyei Bükkaranyoson. A boldogult mintegy harmincz év óta lakott a községben. Öreg napjait a legnagyobb visszavonultságban, el-hagyatottságban töltötte és haláláról is véletlenül értesült a község hatósága. A matrónt sokáig nem látták a kastély udvarán és így a hatóság emberei rosszat sejtve, hivatalosan behatoltak a kastélyba, ahol a nagy szabadsághős leányát holtan találták. Megindult a hivatalos vizsgálat, amely beigazolta, hogy a matróna természetes halállal halt meg, agg-kori végegyengülésben. Elhunytáról értesítették fivérét, Guyon Edgár erzsébetfalvai lakost, aki szem-lyesen intézkedett a temetésről. Jekkefa-lussy Viktor harsányi r. kath. lelkész temette el az agg honleányt, a magyar történelem egyik kimagasló alakjának egyetlen leányát. Az elhunyt honleány kö-rülbelül 200.000 forint értékű vagyonát testvérére, Guyon Edgárra hagyta.

— **Francia hadihajók balesete.** A francia hajó-hadhoz tartozó Patrie és Justice páncéloshajókon tegnap a lövőgyakorlat alkalmával több baleset történt. A Patrie hajón az egyik ágyu csövébe beszorult egy töltés, úgy, hogy sem elszűni, sem a golyót nem lehetett kivenni. A Patrie vissza kellett vinni a ki-kötőbe. A balesetet annak tulajdonítják, hogy a puska-por az ágyu csövében túlságosan sok gázt fejlesztett. A Justice páncéloshajónak egyik ágyujából láng csapott ki, amely azonban szerencsére nem okozott robbanást.

— **Elégedetlenség a szerb hadseregben.** A szerb hadsereg tisztjeinek nagyrésze igen elégedetlen. Az elégedetlenség oka az, hogy a legutóbbi előléptetés-kor sok tisztet preteráltak. A tisztok oly leplezetlenül fejezték ki elégedetlenségüket, hogy a hadügyminisz-ter óvatosságból ünnepiesen megígérte, hogy a mel-lőzött tisztakat szeptember 9-ikén, a trónörökös szü-létése napján elő fogják léptetni. Most azonban, mint Belgrádból jelentik, a költségvetésből törölték e rend-kívüli előléptetés költségét, takarékoskosságból. A szerb tisztok e miatt most még jobban elkeseredtek s egyes helyőrségekben már arról tanácskoznak, hogy tömegesen kilépienek a hadseregből, vagy pedig a megtorlásnak valamely módjáról gondoskodjanak.

— **A Tolsztoj-jubileum.** A berlini Lokalanzeigernek táviratozzák Pétervárról, hogy a kormány mindeképpen lehetetlenné akarja tenni a Tolsztoj-jubileumot. A charkovi kormányzó megtiltotta a városi tanácsnak a diszközgyűlést. Odesszában és Moszkvában minden iskolai ünnepet eltiltottak és az ünneprendező-bizottságokat feloszlatták.

Tolsztoj Leó 80-ik születésnapja alkalmából a színódus kiáltványt bocsát ki az összes igazhívókhoz, melyben bár nem tagadja azon óriási érdemeket, melyeket Tolsztoj a 70-es évekig irodalmi téren szerzett, s melyért őt világhírű íróvá tették, de rámutat arra, hogy Tolsztoj később birodalmi tevékenységét egész más irányban gyakorolta, amennyiben ellenségévé vált a keresztény tannak és az orthodoxok megátalkodott ellenségének mutatta magát. Ezért az egyháztól eltávolodott író tisztelése megütöztethet az ifjuság és a hitükben gyengék között. A színódus ennél fogva felszólítja az igazhívőket, hogy tartózkodjanak Tolsztoj ünneplésétől és utasítja a papságot, hogy terjesszenek oly iratokat, amelyek megczófolják Tolsztoj tanait.

— **Vilmos császár mint színházlátogató.** Egy németországi újság, a „Frankfurter Generalanzeiger“ érdekes cikket közöl arról, hogy Vilmos német császár miképpen viselkedik a színházban. Leírja, hogy a császár minden évben, amikor északi utjáról visszatér, Kassalbe megy üdülni. Ilyenkor rendes látogatója az udvari színháznak. Minden előadásnál jelen van. Ha kacagató jeleneteket adnak elő, jóízűen kacag s vidámságában még a térdeit is csapkodja. Komoly drámai előadásokat nagy figyelemmel kíséri. Ugy tűnik föl, mintha együtt érezne a darab szereplőivel. Ha valami megtetszik neki, a fejével bólint, a melléje ülökkel halkán közli észrevételeit. Tudják beavatottak, hogy a császár ért a színpadi rendezéshez is. A császár a kasseli színpadon a napokban váratlanul megjelent egy főpróbán. A császár a rendezői asztalhoz ült. Már az első felvonás közben bámulatos jelét adta a heraldikában való jártasságának. Uhländnak „Ludwig dr. Bayer“ című darabját adták. A császár nemsokára azt is konstata, hogy a darab kiállítására nem felel meg a kornak, amennyiben a folszerelések legnagyobb része a cselekmény ideje után nyolczvan évvel lett csak használható. Az egyik szereplőnek utasítást adott, hogy a paizsot a hegyével lefelé tartsa és megjegyezte, hogy abban az időben a paizsok általában puhafából készültek. Környezetének egyik tagja megjegyezte, hogy Uhländ darabjának némely helye Shakesperei magaslaton áll, miért is érdemes volna a darabot operai színre alkalmazva zenekötelvénynek feldolgozni.

Vilmos császár erre ezt jegyezte meg:

— Isten őrizzen! Romeot, egy Hamletet énekelve látni! Valóságos borzadók az ilyesmitől. Legfőkébb a windsori vig nőket lehetett megzenésíteni.

— **Gyilkos milliomas.** Nagy feltűnést kelt New-Yorkban a legmagasabb társaságokban Lester Jordánnak, egy milliomas gyapjúűzér sógorának letartóztatása, amely tegnap történt. Lester Jordán kocsiira ült s hatalmas bőröndöt vitt magával a Wested fogadóba. A kocsiának feltűnt, hogy utasa nagyon izgatott és a nehéz bőrönd is gyanus volt előtte. Megállította a kocsit, odaintett egy rendőrt, aki felszólította Lester Jordánt, hogy adja elő a bőrönd kulcsát. Egész testében remegve, halotthalványan vette ki zsebéből a kulcsot Lester Jordán és odaadta a rendőrnek. A szokatlan jelenet nagy tömeget csődített össze, de mikor a rendőr felnyitotta a bőröndöt, rémülten hátráltak az emberek. Lester Jordán fiatal, szép feleségének feldarabolt holtteste volt a bőröndben, de a fej hiányzott. Jordán töredelmesen bevallotta, hogy féltékenységből megölte nejét és a fejet lakásának kályhájában megégette. Lester Jordán dús gazdag ember s feleségével együtt a legelőkelőbb társaságokba volt bejáratos.

— **Gyilkos gázok.** A Nagybecskerekkel szomszédos Perlasz községben Almazsán István pálinkafőző udvarán három ember, névszerint Zsitva Miklós, Novakov Zsiva és Sztjop Dusán egy kutat tisztítottak. A szomszédos pöczegödőrből gázok ömlöttek a kutba és mind a három elszédülve, a kutbaesett és megfuladt. Almazsán erre szintén lement a kutba és oda-yesztett. A vizsgálatot megindították.

— **Léghajósok szerencsétlensége.** A levegő meghódítására vonatkozó kísérleteknek sikereiről lapunk más helyén számolunk be. De vannak halottal is. Ma egyszerre három léghajószerencsétlenség híréhez hozzá a táviró. Newyorkból jelentik, hogy Waterville mellett tegnap halállal végződött léghajószerencsétlenség történt. Jones léghajós vagy huszonöt ezer ember jelenlétében be akarta mutatni kormányozható léghajóját. Amikor a léghajó 500 láb magasságba emelkedett, a nézők nagy rémületre hirtelen kigyuladt. Jones rémületes sebességgel zuhant le a földre és a felismerhetetlenségig összezúzta magát. Amikor odasiettek, a szerencsétlen léghajós még élt, de néhány perc múlva meghalt. A ballont a motorból kipattanó szikrák gyújtották fel.

— Ugyancsak Newyorkból jelentik, hogy az Ohio államban lévő Columbusban egy léghajósverseny alkalmával a Strang automobilos tulajdonát képező „Queen Louise“ léghajó, a benne lévőekkel együtt szerencsétlenül járt. A „Queen Louise“-t 20.000 láb magasságban elragadta a szél és az Erie-tó felé vitte. A léghajó egész vasárnapon át az Erie-tó felett Buffaló felé repült és este felé a vízbe esett. Szerencsére ekkorra a vihar már lecsendesedett és a ballon, melyet kötélezte a víz felett tartott, órákon át a vízen lebegett, míg végre a „Michigan“ gőzös kapitánya észre nem vette és a benlővőkkel együtt meg nem mentette. — A harmadik léghajószerencsétlenséget Párisból jelentik: Bennett hadnagy léghajója hatezer méter magasságban szállt tova és a léghajó utasai éppen aludni készültek, amikor hirtelen metsző, hideg légvonat csapta meg őket. Csakhamar kitudt, hogy a hideg következtében a léggömbön lévő gáz megsűrűsödött és ennek következtében ijesztő gyorsasággal esnek alá. A léghajó tényleg a vízbe esett, de egy hajó észrevette és kimentette az utasokat.

— **Rend a déli vasutnál.** Tegnap számunkban megemlítettük, hogy a déli vasutnál érkező publikumnak éppenséggel nem áll elegendő bérkocsi a rendelkezésére. Ennek a lehetetlen anomáliának a sürgős megszüntetésére abban a tudatban szólítottuk fel dr. Boda Dezső főkapitány urat, hogy nobiles érzésével ezuttal is megfogja találni a módot, hogy kérésünket, s ezzel a nagyközönség óhaját is minél előbb teljesítse. Feltevéseinkben természetesen nem csalódtunk. Alig mult el kérelmünknek a főkapitány urhoz való terjesztése óta tizenkét óra, már meg is történt az intézkedés, mely egyszerre expialia azokat a forgalmi vizsátságokat, melyekkel a déli vasuton érkező publikumot eddig oly fölöslegesen molesztálták. Kötelességünknek tartjuk ezuton is köszönetet mondani a főkapitány urnak gyors intézkedéseért és leközlőjük levelét, melyet a mai postával szerkesztőnközhöz intézett:

Nagyságos Uram!

Van szerencsém Nagyságodat értesíteni, hogy az „Egyetértés“ mai számában megjelent felszólalás alapján nyomban intézkedtem, hogy a déli vasut-hoz a nagyobb forgalmu vonatok érkezése alkalmából az eddigi 6 kétfogatu és 12 egyfogatu bérkocsi helyett ezután 15 kétfogatu és 25 egyfogatu bérkocsi rendeltessék ki.

Ezt az intézkedést egyelőre szeptember hóra lépttettem életbe.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1908. szeptember 8.

Boda Dezső
főkapitány.

— **A kolera Oroszországban.** Kiewből, Moszkvából, Jaroslávából, Orelből és Kosztronából újabb szörványos koleraeseteket jelentenek. A Don mellett Rosztovban tegnap 76 megbetegedés és 39 haláleset fordult elő.

— **Polgári iskola latin nyelv oktatással.** A jelen iskolai év kezdetével Hátszegen állami segélylyel polgári iskola nyílt meg, melyben a latin nyelv is kötelező tantárgy lesz, úgy, hogy a négy polgárit végzett növendékek majd az ötödik gimnáziumba léphetnek át. Tekintettel arra, hogy a vidék lekössága csaknem kizárólag román, a közoktatásügyi miniszter román tanszéket is állított és a román tanulók részére a román nyelv tanulása kötelezővé tétetett.

— **Nagy tűz Newyorkban.** Newyorkban a Yorkville városrészben tegnap tizenhét nagy bérház gyújtogatás következtében elégett. Azt hiszik, hogy a gyújtogatók elmebajos emberek.

— **Harcz a vadonban.** Az erdélyi havasok közt valóságos élet-halál harcot vívott egy erdész, akit két oláh paraszt orvul megtámadott. Az erdész neve Kiss Béla, aki Jósika Anna bárónő sztolnai uradalmában van alkalmazva. Derék, lelkiismeretes és kötelességtudó embernek ismeri az uradalomban mindenki. Amde a környéken lakó parasztok éppen emiatt mód felett haragudtak rá. Kiss ugyanis nem nézte el a sűrűn megismétlődő erdei kihágásokat, hanem minden esetben kiméletlen szigorral járt el ellenük. Az erdész feljelentése alapján megbüntetett parasztok állandóan lesték az alkalmat, hogy boszut álljanak az erdészen, de ez nem volt könnyű dolog, minthogy Kiss hatalmas, erős ember, aki emellett még állandóan fegyverrel is jár. Tegnapelőtt este mégis megkísérelt egy támadást az erdész ellen két sztolnai oláh paraszt, névszerint Girbován Péter és Girbován Vaszily. Az erdész este nyolcz-kilencz óra között kocsin hajtattott hazafelé Gyaluból. Sztolna tájékán két szekeret talált az uton maga előtt. Az erdész ki akarta kerülni a két szekeret, mely csendes léptekkel ballagott az uton, de mikor az első szekér gazdája ezt a szándékát észrevette, gyorsan előre hajtott szekerevel úgy, hogy ezáltal az erdész kocsija a két szekér közé ékelődött. Ez tervszerűen volt így csinálva, mert mikor az erdész figyelme folyton azon volt, hogyan kerülje meg az első szekeret, a hátulsó szekér földön haladó gazdája lerántotta a kocsirol Kiss erdészt és elkialtotta magát oláhu!

— Na, most üssük!

A kiáltásra a két ember hatalmas dorongokkal ütni kezdte az erdészt, ki nyakára kapott súlyos ütés következtében elvesztette eszméletét. Am a hamarosan feleszmélő erdész a következő perczben már élesre fent hosszú vadászskéssel védekezett és Girbován Péternek jobb felső mellkasába szurt. Girbován a földön terült el. Erre Girbován Vaszil a kezében levő doronggal ráütött az erdész jobb kezére, úgy, hogy elvesztette erejét. Mire az erdész baljával revolverét vette elő és három lövést tett Girbován Vaszilra. Az első lövés nem talált, a második és harmadik a könnyökét, meg a vállát érte. A megszurtt támadó már nem tudott segíteni, a földön feküdt vérében, a lövéssek pedig ezt is leterítették, így az erdész megszabadult a veszedelemtől. Elindult hát a kocsija után, melyet a lövéstől megriadt lovak a fiatal kocsiossal együtt jó messze elvittek. Báró Jósika Aladár fecsi uradalma közelében érte utól lovait s innen lehajtatott az uradalomba. Itt elmondta a támadás részleteit, mire a fiatal báró és a nála időző Wladimir birközómester mentek csendőri segítségért. Gyaluból csak három csendőrt tudtak kapni, mert a többiek el vannak foglalva a reketői gyilkosság nyomozásának feladatával. Így tehát Szentlászló községből kértek még három csendőrt, kik egyesülten még az éjszaka megindították a nyomozást. A támadók, illetve a sebesültek ezalatt a színtéren feküdtek. A csendőrök szedték fel őket, de Girbován Péter ekkorra már halott volt. Ezt érte a szurás és pedig olyan veszedelmesen, hogy negyven lépés megtévése után meghalt. A másik Girbovánt bevitték a legközelebb eső házba, hol a szentlászlói orvos ápolás alá vette. Ugyancsak ápolás alá vette az erdészt is, kinek a hátulsó nyakrészen levő, ütéstől származó sérülése elég súlyos természetű. Nem érdektelen megjegyezni azt sem, hogy a támadás napjának délutánján Kiss Béla erdész sztolnai lakása ellen több haragosa merényletet követett el. A parasztok óriási kövekkel összetörték háza ablakait, megrongálták még a szobák berendezését is. Tegnap délelőtt báró Jósika Aladár kocsiján bejött Kolozsvárra és itt jelentést tett az esetről dr. Frits Béla kir. ügyésznek és Kócsi Andor vizsgálóbíróknak. Az ügyészség ekkor már tudta az esetet a csendőrség rövid jelentéséből. Délután aztán kiszállott a helyszínére a vizsgálóbizottság s még az est folyamán megkezdte a nyomozást. Kiss Béla erdész természetesen szabadlábban van s szabadlábban is marad, mert az eddigi adatok tanúsága szerint önvédelemből oltotta ki a támadó Girbován életét.

— **Gyilkosság féltékenységből.** Ticsid Gergely, gelenczei illetőségű 21 éves ifju szerelemféltésből agyonlötöte Szakács Simon Gergelyt. A gyilkost letartóztatták.

— **Hajó a zátonyon.** A North Pacific Company egyik hajója Szan-Franciskótól száz tengeri mérföldnyire sziklába ütközött. A hajó teljesen elpusztult és személyzete is az összes utasok a tengerbe fuladtak. Egy kutter a holttestek kihalászásával van elfoglalva.

— **Merénylő jogász.** A bécsi rendőrség büntügyi osztályának vezetője ma délelőtt táviratilag értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Bécsben, a Schlögelmühlgasse 6. számú házában tegnapi virradó éjjel 1/2 óra tájban egy állítólagos budapesti végzettségű gyilkos merényletet követett el egy Reisz Ede nevű fiatal magánhivatalnok ellen, akit életveszélyesen megsebesített. A merénylet elkövetése után az ismeretlen merénylő megszökött. Menekülése közben az áldozat szobájában egy gallért hagyott hátra, amelyben a következő címke van nyomtatva: „Kurezer Henrik Budapest, IV., Kálvintér 4.” Ebből gyanítják, hogy a merénylő azonos Ragujevic Saco budapesti végzettségű jogász, aki legutóbb Bécsben tartózkodott, de tegnap óta nyoma veszett. A bécsi rendőrség megállapította, hogy Ragujevic a kilencz órai gyorsvonattal Budapestre utazott. A budapesti rendőrség intézkedett, hogy megérkezésekor letartóztassák, de a gyanúsított a 1/22 órakor érkező bécsi gyorsvonattal nem érkezett s valószínű, hogy utközben valahol kiszállt. Ragujevic Saco 25—26 éves, kis termetű, fekete haja és nyírott bajusza, zöldes ruhát, fekete felöltőt, lakkecipőt és lehajtott karimájú barna nemezkalapot visel. A feje valószínűleg sebes, mert áldozata dülködés közben jókora sebet ejtett rajta.

— **Iskolatársak találkozója.** Ettenberger Lajos szekszárdi kir. törvényszéki bíró kezdeményezésére szeptember hó 3-án, csütörtökön este találkozóra gyűltek össze azok, akik 1878-ban együtt végezték a gimnáziumot Esztergomban. A harmincz esztendőes találkozóra az ország legkülönbözőbb részéből egybegyűltek péntek reggel Esztergomba utaztak, hogy szívélyesen üdvözljék még életben levő öreg tanáraikat.

— **Kannibál fegyenczek.** Az emberi indulatok példátlan elvadulásáról hoz hírt Szibériából a táviró. Tomsk környékén százezrekre végeznek robotmunkát azok a szerencsétlen emberek, akiket az orosz mindenhatóság száműzetésre ítelt. Sok köztük a gonosztevő, de akárhányat egyszerű politikai vétség miatt, avagy közönséges denunziálásra is elküldtek a rideg ölbányákba. A szerencsétlen emberekre nagyon rossz sor vár. Teljesen ki vannak szolgáltatva az örök önkénykedésnek és ezek ki is használják hatalmuk minden előnyét. Természetes tehát, hogy éppen ezért ezek az örök a leggyűlöltebb emberek. Ahol csak szeret tehetik, kellemetlenkednek nekik a foglyok. Sokszor fel is láznak ellenük, sőt még a gyilkosságok sem ritkák, de a nagy nyilvánosság ezekről aligha értesül. A mostani eset azonban olyan élként világos vet a foglyok elkeseredésére és olyan nagymértű gyilkosságról van szó, hogy minden tussalósi szándék ellenére is nyilvánosságra került. A héten ugyanis a Tomsk környékbeli fegyenczek közül vagy huszan reátámadtak öreikre, lefegyverezték és felkoncizták őket. A vérszomjas emberek ezután a nyolcz ór nyáron megsütötték és éppen lakmározni kezdtek belőlük, amikor egy őrjárat arra vetődött. A gyilkosokat ott a helyszínén lötték agyon.

— **Elítelt magyar jósnő.** A lüneburgi büntetőkamara, mint felebbezési bíróság, 500 márkára emelte föl Santa Julia 25 éves, budapesti származású jósnő büntetését. A vegyesbírósg csalás miatt 100 márká pénzbürságra ítélte a magyar jósnőt, aki Hamburgban, Lüneburgban és más városokban sok pénzt harcsolt össze jóslatással. A koponya-képződésből nagytöbbséggel és domboru tükörrel olvasta ki a hiszékeny cselédek, de sokszor jómódu és előkelő asszonyok multját és jövőjét. Azt hírszettele magáról, hogy hét évi fáradságos tanulás után sajátította el mesterségét Budapesten egy hírneves magán-detektívól és egész Magyarországon ő volt a legkeresettebb jósnő.

— **Föltört templomi perselyek.** Mátyás István brassói vasöntő munkás ma bezárkózott a plébánia-templomba, hol a perselyeket akarta feltörni. A tolvajt tetten érték s letartóztatták.

— **A József főherceg szakála.** Akik a nyári szünet után József főherceget vizontlították, meglepetéssel konstatálták, hogy a főherceg arca egészen megváltozott, mert József főherceg a nyáron át szakált eresztett. A habsburgi hercegek között nem ritka eset a szakálviselet megváltoztatása. Emlékezzünk, hogy megtette ezt néhai Rudolf trónörökös is, csak hogy ő éppen megfordított rendben tette és nem úgy, mint József főherceg. Rudolf trónörökös eleinte csak bajuszt és ugynevezett kis kotlettet viselt a füle mellett és később növesztett körszakált, József főherceg pedig, akit még a tavasszal is beretvált arccal láttunk, most jól ápolt, az állán hegyben végződő, nem nagyon sűrű szakált visel. Arca kissé öregebbnek, komolyabbnak látszik így, de annál hasonlatosabb boldog emlékeztető édes atyjához, akire különben mozdulatában, lassu, nyugodt beszédjével is teljesen hasonlít.

— **A pótvizsga.** Bengyel Ágoston tizenhétéves gimnáziumi tanuló megbukott a pótvizsgán s félelmében elbujdosott. Édesanyja, Bengyel Zsigmondné, született Lefebvre Márta, egy gyári tisztviselő neje ma bejelentette a főkapitányságon, hogy a fiu e hónap 2-án eltűnt az Aréna-ut 57. száma alatt levő lakásukról s azóta nem tudják megtalálni. A kis diák erős termetű, kékszemű, szőke fiu; fekete puha kalap, sötétszürke kockás ruha, térdig érő nadrág, drappszínű félharisnya, fekete fűzős cipő, kék trikó s fekete-szürkés felöltő volt rajta. Aki nyomra vezet a szülőket, illő jutalmat kap.

— **Pincérvavargások.** Ma este két kávéház előtt pincérvavargások voltak. Hat óra tájban az Erzsébet-köruton lévő Berger-kávéház előtt néhány szocialista pincér verődött össze, akik nagy zajjal megabuzgolták a kávéházban kiszolgáló sárgákat. A kávéházból telefonáltak a VII. ker. rendőrségre, ahonnan tíz rendőr vonult ki a helyszínére. A tüntetők a rendőrök elől visszavonultak. Előállítás nem történt.

Éjjel féltizenegy óra tájban valamivel komolyabb tüntetés volt a Nádor-utcai Országház-kávéház előtt, ahol a tüntetők egy ezerkoronás nagy kirakat-ablakot bezúrtak. A rendőrség letartóztatta Kottina Józsefet, a kávéház volt tüzelőjét.

— **Pályázat rendőri állásokra.** Az államrendőrségnél száznál több közrendőri állás van üresedésben. Ezek az állások október elsején betöltenek, ami a most szabaduló altisztekre előnyös, mert közvetlenül léphetnek át s majdani nyugdíjazásukba katonaeveik is beszámíthatnak. Jelentkezni lehet szeptember havában reggel nyolcz órakor a mosonyi-utcai laktanyában. Csak magyar honos, kiszolgált altisztek vétetnek fel, akik irás, olvasás és fogalmazásban járatosak, ép, erős testalkatúak s legalább 170 centiméter magasak. A jelentkezőt először próbaidős rendőrré nevezik ki. Hat hónapig szolgál e minőségben 800 korona évi fizetés mellett, 3 hónapig iskolát hallgat, aztán gyakorlati szolgálatra osztják be. Ezután véglegesítik és kinevezik II. osztályú rendőrné. Fizetése öt évenként emelkedve, a következő: 1000, 1100, 1200. Lakbéré 240 korona. Az I. osztályú rendőrré való előléptetéskor 1200 koronától 1600 koronáig terjedő fizetést kap. Lakbéré 300 korona. Lovasrendőrré is csak altisztek vétetnek fel, akik lovagolni tudnak és szolgálati lovak beszerzéséhez 4—500 koronával rendelkezzenek. A kincstár ad ugyan 300 korona lóbeszerzési előleget, ez azonban kevés. Lovasrendőr lehet 170 centiméternél alacsonyabb is. A lovasrendőr illetményei ugyanazok, mint az első osztályú rendőré, azonkívül 500 korona ló-tartási állományt kap. A felszerelést a kincstár adja. Minden rendőr ruhaátalányt kap. A gyalogrendőr az első beszerzésre 120 koronát és évente 90 koronát kap. A lovasrendőr 280 koronát először, azután évente 110 koronát. Az altiszti előléptetéshez az altiszti tanfolyamot kell hallgatni. Kinevezés vizsga sorrend szerint történik. Az altiszti illetmények: gyalogsági rendőrellenőr 1400—1600 korona, őrmester 1600—1800 korona. A lovas-szakaszvezető 1400—1600 korona, lovas-őrmesteré 1600—1800 korona. Lakbéré 300 korona.

— **Leégett község.** A tepliczai kerületben levő Barbatovác községet tüzvész pusztította el. Majdnem valamennyi ház leégett, temérdek háziállat veszett oda, az emberek szájai hajléktalanok és inségnek néznek elébe.

— **Rablótámadás fényes nappal.** Batori Antal, a zombori takarékpénztár volt szolgálja fényes nappal, délután két órakor a Kerényi-uton Bacsó Mihályné gyulafalvi lakost megtámadta, a kezében levő konyhakéssel fenyegetvén, ha pénzt nem ad neki, rögtön leszurja. A megrémült asszony rögtön támadójának adta a nála levő keservesen összekuporgott huszonöt forintját, mire az zsákmányával a kukoriczás közt eltűnt. Az asszony feljelentésére Bacsó a rendőrség elfogta és az ügyészség börtönébe kísérte.

— **Tüzek.** A kaposvári vasuti állomáson, mint nekünk jelentik, az éjjel nagy tűz volt: leégett egy raktár, melyben gyors- és teheráru volt összehalmozva. Az irományokat sikerült kimenteni a raktár irodahelyiségéből, az áru azonban mind elégett. A tüzeset okát megállapítani nem sikerült. A kár nagyságát még nem tudják, de lehetséges, hogy a kár megközelíti a kétszáz ezer koronát. — **Öregfalun** Frencler Mihály földbirtokos tanyáján az éjjel tűz támadt és a tanyán lévő összes épületek leégték. A kár körülbelül 30.000 korona. Azt hiszik, hogy a tűz gyújtogatásból eredt. A tetteseket nyomozzák.

— **Bolgár kertészet Pécsen.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leiratot intézett a baranyamegyei gazdasági egyesülethez, melyben tudat adja, hogy hajlandó egy állami felügyelet alá helyezendő bolgár rendszerű zöldségtermelő telep felállítására, ha az egyesület a megfelelő területet megszerzi. A földmívelésügyi miniszter a telep létesítésével több földmívelő családnak óhajt keresetet juttatni. A jelentkező családok a termelést szövetkezési alapon fogják bírni, midőn már a bolgár rendszerű kertészkedés ismereteit elsajátították. A miniszter leirata Pécs város közönsége körében nagy örömet keltett, mert remélik, hogy az intenzivebb kert gazdaság az élelmészeti viszonyok mai drágaságán javítani fog.

— **Öngyilkosság.** Debreczenben Jámbor Zsigmond 45 éves kárpitósmester idegbántalmaiban ma szíven lötte magát s azonnal meghalt.

— **Ötvenhat ember eltűnt a fővárosból.** Ma ötvenhat ember eltűnését jelentették be a rendőrségnek. A többi közt eltűnt: Weinberger Henrik huszonkilencz éves órásmester (Liliom-utca 32.), Lhíver Géza huszonhárom éves magánzó (Dobó-náthi-utca 26.), Duletz Imre tizenhat éves kereskedő-inas (Központi városház), Maul Ferencz tizennégy éves szabóinas (Király-utca 38.), Rajka György huszonnégy éves cipész (Plébánia-utca 4.), Nagy Gyula negyvenkilencz éves gépkész (Békés-utca 3.), Klein Ödön tizenhat éves aczélnőntő inas (Népszínház-utca 26.), Bodnár Mihály huszonnyolcz éves kocsis (Csengeri-utca 51.), Kleiner Háni tizennyolcz éves cseléd (Fecske-utca 24.), Nagy István szülött Szlavik Viktória (Tarnóc), Szabó Jánosné szülött König Anna negyvenkét éves gyári munkás neje (Aréna-ut 32.), Kratochvíl Zsigmond negyvenhat éves ércöntő (Mohács-utca 15.), Millió Bertta hatvankét éves főzőnő (Bálvány-utca 10.), Bartus Endre ötvenöt éves ismeretlen foglalkozású ember, Zavadil István huszonkilencz éves kőműves (Kálvária-utca 5.).

— **Egy százhat éves ember házassága.** Browns-villeben tegnap egy 106 éves, Barnet Welinski nevű orosz származású zsidó rabbi nőül vett egy 70 éves özevgyasszonyt, nemrég elhunyt barátjának hitvesét. A fiatal férj most negyedszer nőszült meg s nem kevesebb, mint 175 élő utóda van, akik Amerikában és Oroszországban élnek elszórtan. Barnet Welinski meghívta fiait, unokáit és dédunokáit, hogy jöjjenek el 110. születésnapjára.

— **Házasságok.** Komlós Jenő, a Magyar Agrár- és Járulékbank tisztviselője eljegyezte Borbély Ida urasszonyt, a fővárosi társadalom ünnepeit szépségét.

Szécsi Iván és Murányi Janka szeptember 13-án délelőtt 11 órakor házasságot kötnek az V—VI. kerületi anyakönyvi hivatalban.

Klauber Sándor, a Weiner és Klauber újvidéki nagykereskedő-cég beltagja eljegyezte Hirschfeld Lillyt.

Weiner Adolf, a Weiner és Klauber-cég beltagja eljegyezte Hirschfeld Rezsint, Hirschfeld Antal leányát Galgócson.

Marót Sándor, a Debreczeni Független Újság segédszerkesztője eljegyezte Bruckner Irénné, Bruckner Ödön magántisztviselő leányát Aradon.

Dr. Róth Márton ügyvéd Szirákról eljegyezte Jaulusz Margitkát Balassagyarmatról.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. l. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Szerencsétlenség a bécsi arzenálban. Végzetes szerencsétlenség történt tegnap délután a bécsi tűzvédelmi szertárban. Egy bizottság a hirtenbergi patrongyárból megrendelt robbanó töltéseket vizsgálta s e közben vagy a töltés hibája, vagy pedig a próbát végző utász-katona gondatlansága folytán egy töltés felrobbant. A jelenvolt katonák közül hatan súlyosan megsebesültek és több súlyos sebet kapott az arczán, hasán és a kezén Trebits József, a hirtenbergi gyár jelenvolt igazgatója is. Egy főhadnagy, aki a vizsgálatot ellenőrizte, az arczán sebesült meg.

— Oroszország boldog. Egy orosz császári napirány az egész hadseregben az eddig használatban volt prémsapkák mellőzését és csákok használatát rendeli el.

— Szabálytalanság egy határrendőrségen. A brassói határrendőrségnél a központból kirendelt hivatalvizsgálat különféle szabálytalanságot konstatalt, minek következtében Dombora Árpád határrendőrkapitány ma lemondott állásáról.

— Életunt rendőr. A mosonyi-utcai rendőrkaszárnyában ma reggel szolgálati fegyverével föbe lötte magát Kránitz József 1209. számú rendőr. A szerencsétlen ember nyomban meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A zsebében levelet találtak, amelyben ezt írja:

Édes öcsém! Boecás meg tettemért! Csak úgy teszék jól, ha nem élek.

Kránitz nős ember volt. Az utóbbi időben összeveszett a feleségével s néhány nappal ezelőtt el is hagyta a családját. Ugy látszik, hogy családi bajai tették életunttá.

— Jóakarataért fogház. Tukanics Gergely újdéki fiatal munkás június hónap egyik napján egy részeg embert látott az utcán heverni, mire papot hívott gyóntatás és áldoztatás czéljából. Az azonnal megjelent lelkész látva a részeg embert, a szertartás mellőzésével eltávozott s fellejtette az esetet. Ma tárgyalta az ügyet az újdéki járásbíró, amely vallás elleni kihágás miatt nyolcz napi elzárásra ítélte Tukanics Gergelyt.

— Helyközvetítők a főkapitánynál. A helyközvetítők ipartársulata dr. Pető Sándor orsz. képviselő, Horovitz Samu elnök és Weiszbrunn Fülöp alelnök vezetésével a napokban kibocsátott főkapitányi rendelet folytán ma tiszteltet dr. Boda Dezső főkapitánynál. Az ipartársulat vezetői kifejtették a főkapitány előtt, hogy ha fordulnak is elő olyan szabálytalanságok, hogy egyes helyközvetítők 8 nap előtt követelik a közvetítési díjat, egyes visszaélések nem róhatók az egész intézmény rovására. A szabályrendelet szerint különben is nyolcz nap előtt is fizethető a díj önkéntesen; elmondta a küldöttség vezetője, hogy sokkal nagyobb a közvetítők vesztesége, mert aki a közvetítést követő 8 nap után sem fizeti le a néhány hatos díjat, lehetetlen annyit utána járni, hogy ily csekély összeg bírói uton hajtassék be. Az ipartársulat minden elégedetlenségnek és animozitásnak okát a cselédhiányból származó mizériákban látja és kéri a főkapitányt, hogy intézze jóakarattal ezeket a kérdéseket. Dr. Boda Dezső főkapitány válaszában kijelentette, hogy ismeri a cselédmizériákat, tudja, hogy a közvetítő iparra, amíg jobb intézmény nincs, nem totható át a felelősség és azért nem is hiányzik a hatósági jóakarata; csak azon közvetítőket üldözi a rendőrség, akik a szabályrendeletet megszegik. Ajánlja az ipartársulatnak, hogy a tagokat figyelmeztesse a szabályok betartására. A szabályrendelet az iparosokra tényleg szigorú, de azért azt be kell tartani. Egyben megígérte a küldöttségnek, hogy a rendőrség az elébe kerülő ügyeket mindig méltányosan és az igazság szerint intézi el.

— Öngyilkos adóellenőr. Jó Károly karczagi kir. adóellenőr ma reggel mérget ivott, majd azután felvágta ereit s meghalt. Tettének oka állítólag hivatali sikkasztás, melyet a mezőturi hivatalnál követett el, hol mint helyettes működött.

— Halálozások. Dr. Kun Árpád országos képviselő és neje, Kovács Borbála kétnapos fia, Jancsika e hónap 2-án elhunyt. Temetése tegnap volt Mezőtúron.

Erdődi gróf Pálffy Istvánné született cserneki és tarkeői Dessewffy Matild ma délelőtt nyolczvanegy éves korában, házasságának ötvenharmadik évében meghalt. Férfje, a pozsonyi gróf, szintén nagybeteg és állapotja komoly aggodalmat okoz. Pálffy német hétfőn délután helyezik örök nyugalomra a vöröskői vár kriptájában.

III. Vantsik Pálné, született Goricsnigg Berta tizenkilenc éves korában, kínos szenvedés után e hó 1-én elhunyt Módoson.

— Vesztett kutyák garázdálkodása. Az arad megyei nagyhalmgyi járás 33 községében vesztett kutyák garázdálkodnak és több embert és házi állatot megmártak már. Lovich főszolgabíró a járások legyőzöihez rendeletet küldött, hogy az óvintézkedéseket fegyelmi büntetés terhe alatt hajtsák végre. A főbíró ugyanis azt találja, hogy a vesztettség azért terejt el annyira, mert nem tették meg a szükséges óvintézkedéseket. A járásból néhány nap óta tizenkét megmárt embert szállítottak Budapestre a Pasteur-intézetbe.

— Folles Caprice. Szeptember elsején volt a megnyitás. Minden tekintetben sikerült a műsor. A két új darab szenzációs sikert aratott. Címeik: „A feleségem férje” és „Der Luftturner”. A közönség nemcsak a kitűnő darabokon, hanem a teljesen új magánszámokon is nagyon sokat mulatott. Leitner és Keleti igazgatók a helyiséget teljesen renováltatták, ma már a nézőtér soha sincs füst. Több mint bizonyos, hogy az új műsor minden este zsúfolt házat fog vonzani. A Casino de Paris is megnyitott ugyan csak rendkívül sikert aratva. Az új tánc-atrakciók kivétel nélkül elsőrendűek és nagyon tetszenek. Itt is bizonyos a legmagasabb látogatottság bekövetkezése.

— Örök ifjúság. A bécsi társaság egyik tekintélyes tagjának, egy ismert gyáriigazgatónak kellemetlen esete volt a napokban. Kora reggel éppen öltözködését végezte, midőn váratlanul, minden bejelentés nélkül egy ügyvéd barátja toppant be hozzá. — Hogyan, te fested a hajadat? Most már könnyen megértem, hogy daczára ötven esztendőnek még mindig oly ifjunak látszol. Az igazgató e szavakkal fordult látogatójához: — Kedves barátom! Féltve őrzött titkomat tudtad most meg és számítok titoktartásodra s mintegy melegségül hozzátette: Édes istenem, nem szabad öregednünk, én ugyan nem vagyok hű, de mégis fel foghatod, hogy jól esik fiatalnak látszani. Különböző kintő hajfestő szert használok, csakis „Tanningene”-vel festem a hajamat.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Lihart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobbban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Igyék naponta ebéd előtt dr. Hommel-féle Haematogént. Etvágya fokozódik, idegrendszer erősödik és rögtön helyredáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. Hommel-féle Haematogént és utasítson vissza minden utánzatot.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A hol unatkoznak. A Nemzeti Színház ensemble-ja ma mutatkozott be társalgási darab keretében a Népszínház-Vigopera színpadán. Ezuttal Pailleron háromfelvonásos vigjátékát, az „A hol unatkoznak”-ot játszották. A mai előadás tulajdonképpen az új hajlék akusztikájának kipróbálása volt, amely kísérlet türethető eredménnyel végződött. Az előadás egyébként a megszokott keretben zajlott le, új csak Váradi Aranka volt, aki Villiers Susanne szerepében ismét bebizonyította sokoldalúságát. Ezuttal oly közvetlen és természetes, helyenként oly drámaian meggyőző volt, hogy még azokat is megleppte, akik szinte elfogult szimpátiával követték a fiatal művésznő gyors fejlődését. Közönség ma is csak gyéren került a színházba.

(*) Gyöngyösi István emléke. A Gyöngyösi Irodalmi Társaság nemzetünk nagy költője, Gyöngyösi István szülőházát Radvány község közreműködésével Radványon emléktáblával jelöli meg. Az emléktáblát ez évi szeptember hó 20-án leplezi le. Ez esemény méltó arra, hogy azzal kapcsolatban az egész ország közvéleménye hódoljon a nagy költő emlékének és az ünnep nemcsak a szülőhely, de az egész ország ünnepe legyen. A Társaság ezért elhatározta, hogy a leleplezésre meghívja az országos és vidéki tudományos és szépirodalmi társaságokat, a vármegyéket, hol a költő köztevékenységet fejtett ki s a költő ivadékait.

(*) Hírek a Nemzeti Színházról. Holnap, szombaton Rákosi Viktor és Malonyai Dezső nagyhatású társadalmi színműve, Az elnémult harangok kerül színpadra. Főbb szerepeiben ez alkalommal is Rákosi Szidi, S. Fáy Szeréna, Paulay Erzsébet, V. Molnár Rózi, Mihályfi, Gál, Szacsavay, Gabányi és Rózsahegyí lépnek fel. Vasárnap a Lilliomfi, Szigligeti vigjátékát hozzák színpadra. A czimszerepet Dezső, Szellemfi Ró-

zsahegyí és Kányait Gabányi fogja játszani. Az új évad első mérsékelt előadása hétfőn lesz és előadásra kerül Hamlet a czimszerepben Pethlessel.

(*) A csodaváza. Hüvös Ivánnak a tavasszal nagy sikert aratott ballejtje, „A csodaváza” a megnyitó Operaház új idényének is állandó műsordarabja lesz. Guerra Miklós balletmester, ki most tér haza szabadságáról, e napokban hozzáfog a ballet próbáinak rendezéséhez.

(*) Kutya van a kertben! A Vígsházban ma délelőtt volt a szezon első díszletes és jelmezes főpróbája, Feydeau Georges háromfelvonásos bohózata, a „Kutya van a kertben!” (La puce à l'oreille) állta ki a tűzpróbát a holnapi bemutató előtt, amely — mint a ma tapasztalt állandó derűtség mutatta — egyike lesz a legvidámabb estéknek. Különösen hatott Góth Sándor a Viktor Emanuel és Poche kettős szerepében. Hálás szerepet játszik továbbá Vendrei Ferencz, Szerémy Zoltán, Tapolczay Dezső, Tihanyi Miklós, míg a női szerepekben Gazi Mariska és Komlóssy Ilona tünnek ki. A bohózathoz új díszletek készültek, amelyek közt különösen tetszett a második felvonás szállodai díszlete.

(*) Az Istenek alkonya — Párisban. A párisi Nagy-Operában először fog színpadra kerülni Wagner Richárd Istenek alkonya című operája. A próbák már annyira előrehaladtak, hogy a főpróbát a jövő hónap tizennegedikére kitűzték. Az első előadás október 14-én lesz. Messager és Brousson igazgatók kijelentése szerint a mű teljes egészében fog színpadra kerülni. Az előadást ezért — Párisban egészen új dolog — este hat órakor kezdik meg. Előadás közben lesz egyórás szünet is. Azonban csak az első három előadás lesz ily hosszú, azután megrövidítik Párisban is az operát.

(*) Hoffmann meséi Budán. A krisztinavárosi színházban holnap, szombaton „Hoffmann meséi” kerül második színpadra. Az opera minden felvonásában más énekesnő játszza a női szerepet. A szereposztás a multkori, vagyis Olympia: Fóthy Frída, Giulietta: Beiczyné, Antonia: Maloczky Bianka, Miklós: Albert Böske. A czimszerepet Beiczyné, Lindorfot: Vajda Alfréd, a szolga hármas szerepét pedig Virágh Ferencz énekl. Hétfőn, 7-én Németh József a Király-Színház tagja, és Juliska leánya együtt vendégszerepelnek a „Nebántsvirág” operettben. Németh Juliska a czimszerepet, atyja pedig Chateau—Gibu őrnagyot fogják játszani. A jövő héten még egy érdekes vendégszereplés lesz. Sebesi Vilmos basszista, aki külföldről visszatérve, egy idő óta visszavonult a színpadtól, szombaton, e hó 12-én „Faust” operában Mephistó szerepét fogja énekelni. — „A keserű mézeshetek” eredeti szalon-bohózat első előadása szerdára, e hó 16-ára van kitűzve.

(*) A Nemzeti Szalon őszi kiállítása. A Nemzeti Szalonban vasárnap, szeptember 6-án zárják be az állandó nyári tárlatot s utána hozzáfognak a terme újrafestéséhez. Az átalakítási munkák elkészülte után megkezdik az őszi kiállítás rendezését. A kiállítás fog nálunk először bemutatkozni Kupwald Czézár fiatal magyar festőművész, kinek kollekcziója most Berlinben van kiállítva és általános tetszésben részesül.

(*) A színészközpont beiratások. A színészközpontban, leginkább a magán színészközpontokban, már nagyjában befejezték a beiratásokat. Ez persze nem gátolja meg azt a körülményt, hogy minden újonnan jelentkezőt felvegyenek most is. Évről-évre csodálatosan növekszik azoknak a száma, akik más pályán nem boldogulván, a színészetnél keresnek boldogulást. Hogy ráteremtség és tehetség nélkül mennek legjobban erre a pályára, az abból látszik, hogy a színészközpont elvégezte nem tudnak szerződéshez jutni, mert a színpadra teljességgel alkalmatlanok. Ebben az évben az eddig is tulnag szám majdnem a kétszeresére szaporodott, úgy, hogy a színészközpont jóformán „megtelt”. Annál kellemetlenebb és súlyosabb horderejű dolog ez, mert ezidőszent több mint négyszáz jóra való színész és színésznő van szerződés nélkül, olyanok, akik az Országos Színészegyesület tagjai, több százra tehető még azoknak a száma, akik a színészközpontokat végezve csatangolnak most szerződés nélkül a fővárosban. A színészegyesület tanácsa legközelebb tanácskozik ebben az ügyben és módozatot keresnek arra, hogy miképp volna lehetséges ennek a káros tulprodukczióknak a megszüntetése.

(*) Egyházi zene. A budavári koronázó Mátyás-templomban e hónap 6-án, vasárnap délelőtt tíz órakor a nagymisén Vavrincez Mór E-moll miséje kerül előadásra. A magánzólamokat Vavrincez Mórné, Juhász Ferencz és ifj. Odry Lehel éneklék. Kedden, Kisasszonynapján az ünnepi nagymisén délelőtt tíz órakor Schubert G-dur miséje kerül előadásra Rosthy Rieser Annie, Juhász és Odry közreműködésével. Az orgonán mindkét ünnepen Hoppe Rezső fog játszani.

SZO

(*) szatmári szervező működik Föllin Magyar zödtette Lórit, a is. A tá lágysom osztatlan pelnek a járás, T fiók, Cs

(*) vészté városli utolsó v a kiállit amelyne kolléium jelen áll dős mó értekezé meg ünne a fővári arisztokr bíboros állítást s bé a saj

(*) vatorium legelőke ötödik é szakokra közölhet kört 4- növőndé moly m gát. A detét, a tanárok

(U lenföld l elhatáro elnyisik vári-uti ket írja

(A gyare a tanács egészség emeljük ségi áll kedvező csökken vő- és sebb, m gyermek száma fősorolt ban tört rint 190 1905-ben született 12.913; halt 963 elmegyó állami i Schvart ben 66. volt. M helyiség a haszn történt; — Laká fertőtler állategy állatmeg tén ner ebet fo rab ké sarvas kecske súldöt, tették, 1110 ki

(*) A szatmári színtársulat. Heves Béla, a szatmári színház új igazgatója, ki jelenleg utonnan szervezett elsőrangú társulatával Szilágysomlyón működik, főrendezőül szerződötté f. hó 15-től kezdve Pollinus Aurél, az ismert nevű színűirót és a Magyar Színház főrendezőjét. Heves ezenkívül szerződötté többek között dr. Ferenczyné Tibor Lórit, a miskolci színház volt kóloratur énekesnőjét is. A társulat f. hó 1-én kezdte meg előadásait Szilágysomlyón a „Varázskeringő”-vel, mely darab osztatlan tetszést aratott. A színház műsorán szerepelnek a mult szezon legjobb ujdonságai, mint Tatárjárás, Tamitónó, Sámson, Gyermek, Csókkirály, Sasfiók, Császár katonái stb., stb.

(*) Az egyházművészeti kiállítás. Az Iparművészeti Társulat egyházművészi kiállításán, amely a városi Műcsarnok összes terméit megtölti, az utolsó vonásokat tesz ki a rendezői kezek. A Társulat a kiállított tárgyakhoz díszes katalógust készített, amelynek előszavát, Fieber Henrik, a Szent Imre kollégium prefektusa írta, aki az egyházművészet jelen állásáról, hanyatlásának okairól és a felemelkedés módjairól írt tartalmas, alapos készütségű értekezést. A kiállítást szeptember hetedikén nyitják meg ünnepélyes fényvel és a megnyitáson, amelyen a fővárosban időző világi és egyházi kitünőségek, arisztokráciánk fog megjelenni, Vaszary Kolos biboros hercegprímás is képviselteti magát. A kiállítást szeptember 7-én délelőtt 10—1 óráig mutatják be a sajtó képviselőinek.

(*) Somogyi Mór tanár, zongoraművész konzervatóriumában, mely a fővárosi zeneintézetek közül legelőkelőbb helyet foglal el és mely az idén tizenötödik évfolyamába lép, a beiratások az összes tanzakokra már megkezdődtek és naponta 6—9-ig esz-közölhetők az intézet titkári hivatalában (Erzsébet-körút 44.). Az intézet a mult tanévben is tizenegy növendék-hangversenyyel bizonyította annak komoly művészi törekvését és a tanárok szakavatottságát. A tanítást, mely szeptember elején veszi kezdetét, az ország legkiválóbb művészei és diplomált tanárok lelkiismeretes gondallal végzik.

FŐVÁROS.

(*) Uj polgári leányiskola. A Lágymányos és Kelenföld lakossága polgári leányiskolát kért. A tanács elhatározta, hogy ha elegendő tanuló lesz, a polgári leányiskolát megnyitja. Megbizta a tanács a Fehérvári-utcai elemi iskola igazgatóját, hogy a jelentkezőket írja össze.

(*) A főváros közegészségi állapota. Dr. Magyarévits Mladen tisztii főorvos előterjesztette a tanácshoz a fővárosnak július hónapban volt közegészségi állapotáról szóló részletes jelentését. Kiemeljük ebből a következőket: A főváros közegészségi állapota — az előző hónapoz viszonyítva — kedvező volt, mert a fertőző betegségek száma 276-al csökkent. A köz- és magán-kórházakban 10.846 fekvő- és 11.561 járó beteget ápoltak; ez 624-el kevesebb, mint az előző hónapban. Élve született 1749 gyermek, meghalt 989 ember és így a születések száma 760-al több, mint a halálozásoké. A jelentés felsorolja a lefolyt utolsó öt évnek hét első hónapjában történt születések és halálozások számát. E szerint 1904-ben élve született 13.578, meghalt 8564; 1905-ben született 12.858, meghalt 9211; 1906-ban született 13.697, meghalt 9130; 1907-ben született 12.913; meghalt 8723; 1908-ban született 13.603, meghalt 9632. Elmebeteg el volt helyezve a lipótmézsei elmeegógyító-intézetben 1215 egyén, az angyalföldi állami intézetben 455, a megfigyelő osztályon 189, a Schwartzter-féle intézetben 200, a Ringer-féle intézetben 66. Lenéz és dajkaságba adott gyermek 127 volt. Megvizsgáltak 1536 lakást és lakáshoz tartozó helyiséget; ezek közül kifogásoltak 209-et, eltiltottak a használatától kilenczet. — Holttest kiadás 4 esetben történt; halottszállításra 46 esetben adtak engedélyt. — Lakásfertőtlenítést 32 esetben végeztek; a gőzzel fertőtlenített tárgyak száma 12.726 darab volt. — Az állatmegbetegedések járványosan a főváros területén nem fordultak elő. — A gyepmester 189 kóbor ebet fogott el. A közbiztonságban leváltak 21.736 darab kerdőzű állatot; ezek közt 6652 darab nagy szarvasmarha, 14.355 borjú, 729 birka, bárány és kecske; leváltak továbbá 22.114 darab sertést, 413 süldőt, 26 malacot, 381 darab lovat. Megsemmisítettek a vásárcsarnokokban 1561 kilo marhahúst, 1110 kilo borjuhúst, 418 kilo bárány- és birkahúst,

611 kilo sertéshúst, 799 darab baromfit, 560 kilo halat, 9455 darab édesvízi rákot, 217 kilo vadhúst, 23 liter tejfölt, 8 kilo turót, 49 kilo sajtot, 1427 darab tojást, 122 kilo zöldséget, 499 kilo gombát, 57 kilo paradicsomot, 1195 kilo gyümölcsöt, 326 darab dinyót, stb. Az ingyen-tej kiosztó intézmény 51.563 adag tejet osztott ki.

(*) Uj magyarok. Dornfeld Lázár és Daneke-Berts Borisziáv Zsigmond Mária magánzó Vaszilievits János alpolgármester előtt letették a magyar állampolgári esküt.

(*) Tisztogatás a városházi épületekben. Röviden fölemelttük már, hogy a főváros tanácsa határozatot hozott a központi- és Ujvárosháza épületeiben való tisztogatások eddigi rendszerének a megváltoztatása iránt. Most a határozatból felemlítjük a következőket: Eddigél a tisztogatást a két városháza épületében napszámosokkal végeztették; ezentul a közhasználatu helyiségek tisztogatására, valamint az évenként kétszer történő nagytakarításhoz, állandó havibér melletti tisztogató munkásokat fognak alkalmazni. Minden ilyen munkás részére ki lesz jelölve, hogy mely helyiségeket és milyen sorrendben köteles állandóan takarítani. A nagytakarításokat a délutáni órákban fogják teljesíteni, előre bejelentett időben. Az állandó munkások kötelesek lesznek esetleg a házmesteri teendőket is ellátni. A Központi Városházánál két férfi munkást alkalmaznak, egyenként havi kilenczven korona fizetéssel és egy férfimunkást hetven koronával; az Ujvárosházán pedig egy férfimunkást kilenczven koronával. A nagytakarításhoz pedig mindkét városházán egy felügyelő munkásnöt kilenczven koronával és tizenhat munkásnöt egyenként hetven korona havi fizetéssel. Rendkívüli munkák esetén a gondnok napszámosok alkalmazását köteles kérni a pénzügyi és gazdasági ügyosztálytól.

(*) Utcák rendezése. A tanács a következő munkálatokra hirdét árlejtést: a II. ker. Ákos-utczában beton-csatornára; a X. ker. Kozma-utczában beton-csatornára; a IX. ker. Ráday-utca kocsitúra egy részének aszfaltrozására; a IX. ker. Soroksári-ut egy részén tervezett gyalogút kövező munkájára. A mind-ezekre vonatkozó zárt írásbeli ajánlatokat szeptember 18-ig kell benyújtani a Központi Városházán levő középítési ügyosztályhoz.

(*) Villamos Píllszentkeresztig. A kereskedelemügyi miniszter annak idején megadta a magyar helyiérdekű vasut részvénytársaságnak az előmunkálati engedélyt a budapest—esztergom—füzitői h. é. vasut Óbuda állomásából kiágazólag Üröm, Píllsborosjenő és Csobánka községek érintésével Píllszentkereszt községig szabványos, esetleg keskeny-vágányu villamosüzemű vasutvonal építésére. A miniszter a fővároshoz ma érkezett leiratában a megadott előmunkálati engedélyt további egy évre megújítja.

(*) Értekezlet vasuti ügyben. A kereskedelemügyi miniszter fölhívta a főváros hatóságát, hogy a miniszteriumban szeptember 30-án tartandó értekezleten képviseltesse magát. Az értekezlet tárgya az lesz, hogy mikép lehetne megoldani a budapest—zimonyi fővonal és az erzsébetfalva—csepeli vonal keresztezésének a kérdését, a fővonal pályaszíneinek a megfelelő leszállításával.

(*) Az adóbefizetés eredménye. A l m á y Gyula székesfővárosi főpénztáros jelentése szerint, a főváros adópénztárainál augusztus hónapban a következő adóösszegek folytak be: Állami adó, hadmentességi díj, késedelmi kamat: 5.969.526 korona 03 fillér; községi adópótlék, házbér-krajczár stb. 3.253.232 korona 33 fillér; utadó 101.097 korona 71 fillér; kereskedelmi és iparkamarai illeték 26.745 korona 43 fillér; betegápolási pótdadó 353.383 korona 98 fillér. Összesen 9.703.984 korona 82 fillér. A fizető felek száma 33.628 volt. Az összes adópénztáraknál az 1908. évi január 1-től augusztus hónap végéig befolyt 36.819.439 korona 93 fillér, 210.969 fél részéről, míg a mult évnek ugyanebben az időszakában befizettek összesen 33.099.362 korona 59 fillért, 218.045 fél részéről. E szerint az idén a többlet-befizetés 3.720.077 korona 34 fillér.

(*) A színházak zápor-készüléke. Minden színháznak van zápor-készüléke, amely azonban, ha szükség van rá, rendszeren nem működik. A tanács biztosítani kívánja a készülékek állandó kezelését s azért elrendelte, hogy minden három hónapban tartsanak zápor-probát.

(*) Robbanó anyagok tartása. A második kerületi előljáróság utasítást kért a tanácstól, hogy minő föltételekkel engedje meg a kereskedőknek a robbanó anyagok tartását. A tanács megkérdezte a tűzoltóságot, amely azt a javaslatot tette, kötelezzék az összes kereskedőket, hogy robbanó anyagot csak olyan edényben tartsanak, amelyben a robbanás lehetetlen. Meghallgatta a tanács a mérnöki hivatal is, amely ma tett előterjesztésében azt mondja, hogy a kérdést nem lehet olyan egyszerűen elintézni. A mérnöki hivatal azt a javaslatot tette, hogy a tanács szakértekezletet hívjon össze a kérdés megvitatására. A városi szakhivatalokon kívül hívják meg az értekezletre a szakértő bizottsági tagokat, a műegyetem szaktanárait s dr. Kovald Emil, akinek a robbanó anyagok kezelésében van nagy tapasztalata s a kémia doktora.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus!

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősrövidítés (Tuberculosis).
Szívbetegségek
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés
Anyagcserebajok, (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőrbaajok. Bőrviszketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).
Aranyeres csomók.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

A harmadik nap programján egy jobban dotált verseny is szerepel, a 3000 koronás Czipész-akadémia verseny handicap. A versenyben ugyan csak hét ló bír indulási jogosultsággal, de azért elég szép küzdelemre van kilátás. Nikita kapta a legnagyobb súlyt és így nem hiszük, hogy meg tudja előzni a czélnál a második nap oly szépen futott és folyton javuló Peiát vagy a Bécsben is előnyösen szerepelt Rotundet. A napot megnyitó Eladók versenyében egy pár a nagy pályán szerepelt ló is indulhat és véleményünk szerint ezek intézik el a verseny sorsát. Ezek közül Bouquet megismételheti a tegnapi győzelmét, Soltykoff és Scarabäus előtt. A Szent Mihály-díjban a valamikor nagyra tartott Sulla is részt vehet, de nem hiszük, hogy régi formájában lenne. Erős ellenfelei Mazurka és Langin.

Jelöltjeink:

- I. Bouquet — Soltykoff
- II. Peia — Rotunde
- III. Gara — Galant
- IV. Sprit — Tell Vilmos
- V. Sulla — Mazurka
- VI. Jósi — Verveine.

(*) A Műegyetemi Athletikai és Football-Club uszó-versenye. Az idei uszószezon legsikeresebb versenyének ígérkezik a MAFC vasárnapi uszó-versenye, melynek nevezései várakozáson felül jól sikerültek. A főiskolai bajnokságok közül a 100 yardosra 11, a ¼ angolosra 11, a 200 yardos mellre 4, a főiskolai kezdők versenyére 6, a handicapra 13 nevezés érkezett. Az 1 angol mértföldes magyar bajnokságra 3, a hátországára 5 nevezést adtak le. A vegyes-hatos stafétában két, a sprint-ötös stafétában hat csoport indul, a 70 méteres előny-verseny 29, a 210 méteres középsikolai 12, a műugrás 6, a nyílt kezdők versenye 18, a melluszás 13, a vegyes uszás 10 versenyzőt szőlít starthoz. A nagyszámu

nevezés szükségessé teszi azt, hogy a 70 méteres előnyverseny és a 70 méteres kezdők versenyének előfutamai már szombaton, szeptember 6-án, este 7 órakor megtartassanak. A rendezőség tehát a benevezett Szilágyi, Tétényi, Eisner, Belcznay, Tolnay, Ugró, Csonka F. és E., Kelemen, Szende, Schwendner, Erdődi, Rézöntő, Lastorresz, Markovits, Hampl, Lantossy, Telkes, Szegő, Hégner, Olasz, Färber, Reiter, Kirchnopf, Domonkos, Ádám A., Erdős, Czincz, Pál, Siegmund, Székely, Apáthy, Benedek, Berke, Róth, Támedly, Wagner, Weingruber, Reichard, Wiek, Vajda versenyeket felkéri, hogy szombaton este hat órakor a Császárfürdő uszodájában jelenjenek meg.

EGYESÜLETEK.

(—) Nötisztviselők szervezkedése. Budapest tizenegy év óta áll már fenn az irodai munkát végző nők érdekképviselete, a Nötisztviselők Országos Egyesülete. A legutóbbi években a vidéki notisztviselők szervezését is megkezdte az egyesület és az elmúlt év folyamán Nagyváradon, Szombathegyen és Pécsen alakított fiókegyesületeket, melyek a központi egyesület szellemében szervezik városaik notisztviselőit. A nagyobb vidéki városok során most Temesvárott és Aradon folynak a szervezkedés előmunkálatai. A temesvári notisztviselőket szeptember 6-ára, az aradiakat szeptember 8-ára hívta meg az egyesület egy-egy értekezletre, mely értekezletek előreláthatólag kimondják a temesvári, illetve aradi fiókegyesület megalakulását. Az értekezletek célja, hogy a két városban, ahol tömérdek tisztviselő dolgozott nagybárára éhbéért, gazdasági helyzetük javítása érdekében megalakítsák a helyi egyesületeket.

(—) Kirándulás a Tátrába. A Magyar Vasuti és Hajózási Klub három napra tervezett kirándulást rendez a Tátrába, amely idő alatt a kirándulók a Tatra összes gyönyörű látványait megszemlélnek. A kirándulók az elutazás estéjén, e hó 5-én, szombaton este ismerkedő estélyt tartanak a keleti pályaudvar külön étkező termében.

Nyilt-tér

2 rovatban közzétették nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. szám.
Kiváló sikerrel és alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

A HUNGÁRIA

NAGY SZÁLLODA

diszesen átalakított

TÉLIKERTJE

MEGNYILT.

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellbajok, tüdővérs, tuberkulózis, vérköpés, tüdőszűkület, kóros erődemenyvel gyógyíthatatlan inhalációkkal és szóróval oldásokkal.
Rendel: 11-12 óra és 4-ig.

MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
legfiniszióbb égvényes
SAVANYUVIZ

Kitünő csemegeszöllőt

ajok szerint vagy vegyesen szállít postakosaranként 2 korona 50 fillérért

Lengyel Zoltán gazdasága

Kraszna Szilágy-megye.

Szülők figyelmébe

A LOVAS-féle

Zeneconservatorium

(zeneakadémiát előkészítő tanfolyamokkal) Andrassy-ut 67. szám.

az 1908/9 tanévben is könnyen hozzáférhetővé teszi a gyermekek zenei nevelését.

Díjtalanul kapják az intézet növendékei az összes szükséges hangjegyeket.

Díjtalanul kapják a szükséges hangszeret.

Díjtalanul tanulják az angol, francia és német nyelvet.

Havi tandíj az alsóbb osztályokban 12 kor. a felsőbb osztályokban 16 és 20 kor. — Beltrátsi díj 6 korona.

Atanári kar 28 okl. művész tanárból áll.

Hygienikus tantermek! Nyilvános vizsgák!
Villamos és társaskocsi megálló!
Szegény lehetséges növendékek fél, esetleg egész tandíjmentességet nyerhetnek.
Ismeretét díjmentesen küld az igazgatóság.
TELEFON 501.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Ügyvédi díjszabás.** A nagyikindai ügyvédek tegnap értekezletet tartottak, amelyen magukévá tették a szegedi ügyvédgyűlés által megállapított díjszabást és elhatározták, hogy azt fogják irányadóul venni, míg erre vonatkozó törvény nem lesz. Elhatározták, hogy a díjszabást emlékiratba foglalják és a kamara által az összes bíróságokkal közlik, hogy a bíróságoknál méltánylásra találjon. Varró Ignác indítványára ezentul időközönként értekezletet tartanak.

§ **Sértő közlemények a Bubits-ügyről.** Bubits Zsigmond volt kassai püspök ismeretes pörében sokat emlegették a lapok az agg főpásztor titkárát, Hajnóczy Józsefet, aki meghitt bizalmas embere volt. A Budapesti Napló 1907. augusztus 10-iki számában „Elromlott híd”, „Ne szeressenek hennünket olyan nagyon a papok”, szeptember 27-iki számában pedig „Madame Rosa szalonja” című cikkében az agg főpásztor és titkárja közötti baráti viszonynak eredetét más forrásra vezette vissza és erkölcsi beszámítás alá eső cselekménnyel gyanúsította meg Hajnóczit. A püspöki titkár a közlemények miatt három rendbeli sajtópört indított a Budapesti Napló ellen. Az inkriminált közleményekért Ady Endre hírlapíró vállalta el a felelősséget és a vádirat ellen kifogásokkal élt. A vádtanács ma tárgyalta a kifogásokat és dr. Dési Géza védelme után Ady Endrét a „Madame Rosa szalonja” című cikk tartalmaért helyezte egy rendbeli rágalmazás sajtóvétségéért vád alá. A másik két inkriminált cikk miatt indított sajtópörben ellenben megszüntette az eljárást. A megszüntető határozat ellen a főmagánvádló fölfolyamodást jelentett be a királyi ítélőtáblához.

§ **Párbaj.** A Hajdu-féle akta elidegenítése alkalmával szóba került, hogy a kormány ötvenezer korona tanulmányi ösztöndíjat adott Mérai Horváth Károlynak a Fejérváry-kormány idejében ké-

sztített békejavaslatáért. Az ösztöndíj ügyét a képviselőházban Rakovszky István alelnök szóvá tette és elítélően nyilatkozott a külföldön tartózkodó Mérai Horváth Károlyról, aki nyomban hazajött s provokálta Rakovszky Istvánt. 1907. február 8-án vívták meg a felek a párbajt, amelyben Mérai Horváth Károly jelentéktelenül megsebesült. A párbajozó feleket az ügyészség vádjára ma kellett volna a büntető törvényszéknek felelősségre vonni, de mivel az idézéseket nem tudták kézhez juttatni, a bíróságnak a mai főtárgyalást el kellett halasztani.

§ **A „lapalapító.”** Javíthatatlan, megrögzött bünről ítélt ma Horváth Béla elnöklésével a budapesti királyi tábla második büntető tanácsa. Tóth Pál szerkesztő, aki mindig lapot alapított, hogy óvadékokat sikkaszthasson, négy évi fegyházbüntetésnek kiállása után megalapította a magyar, német és szerb nyelven megjelenő Szabad Sajtót, de mivel a hozzávaló pénzt nélkülözte, kaucziós alkalmazottakra vetette ki hálóját. Így háromszáz korona óvadékkal Gesztesi János szabómestert kinevezte a lap kiadófelelősként, Klapper Gusztávot kétszáz korona letétele után pénzbeszedőnek, Kovács Jánost pedig száz koronáért szerkesztőségi szolgálatra tette meg. Mindnyájan elvesztették a pénzüket. A megkopasztott áldozatok panaszára a törvényszék Tóth Pált csalás büntette miatt három évi börtönrre ítélte. A budapesti királyi tábla ma a vádlott büntetését két évre és három hónapra szállította le s a vizsgálati fogsággal öt hónapot kitöltőnek vett. A védő semmiségi panaszt jelentett be.

§ **Királysértő fejezenc.** Fischer Ernő a mellet, hogy mint utazó zsebtolvaj meglehetősen hírnévre örvend, még arról is nevezetes, hogy csalásait rendszerint katonatiszti ruhában szokta elkövetni. Ő volt az, aki a győri pályaudvaron az egyik Széchenyi grófnő értékes briliánsait ellopta. Később huszártiszti minőségben egy nászuton levő brünni gyároshoz szegődött s a fiatal párt Berling kísérte, végezetül pedig meglapta az odahaza maradt apát. A budapesti büntető törvényszék negyedfél évi fegyháza ítélt a rovott multu embert. Amikor a gyűjtőfogházból Lipótvárra akarták szállítani, kijelentette, hogy egy tapodtat sem mozdul, mert Budapesten nagyon jól érzi magát. Nagy ügyvel-bajjal betuszkolták a rabszállító kocsiába, de a pályaudvaron nagy kavargást idézett elő. Hangos jajgatással arra kérte az utasokat, hogy szabadítsák ki hóhéraiknak kezei közül, akik őt, az ártatlan embert, kinezik. A vasúti kocsiában bezúgta az ablakot és szidta kísérőit és a királyt, aki ilyen próbákat tart. Az elmeorvosok megvizsgálták Fischert s konstataáltak rajta, hogy nagyfokú idegességben szenved s hogy igen ügyesen szimulálja a nagyobb bajt. A budapesti büntető törvényszék fölmentette a vádlottat a királysértés vádjától s ezt a fölmentő ítéletet a királyi tábla azzal a megokolással egészítette ki, hogy az előző tárgyalás izgalmai után, a különben is idegbeteg vádlott kétségtelenül beteg állapotában követte el cselekményét.

§ **Felgyújtotta a férjét.** Borzalmas módon ölte meg férjét Nagy Józsefné, született Imre Mária fővárosi fa- és szénárusnő. Nagy Józsefnek és feleségének a Futó-utca 39. házban levő pincze-helyiségben fa- és szénkereskedésük volt. A házastársak állandó czivódásban éltek egymással. Mindketten iszákosok voltak s a férj ezen szenvedélye miatt elhanyagolta üzletét s kénytelen volt Csepelen levő telküket eladni. A telekért kapott 500 korona vételárát ez év május 21-én kapta meg Nagy János s ebből a pénzből 100 koronát adott feleségének adósságok kifizetésére, a többi pénzt pedig magánál tartva elindult felesége társaságában mulatni. Sorra járták a korcsmákat s csak reggel felé mentek haza teljesen részeg állapotban. Otthon aztán eleméntáru erővel tört ki újból a czivódás köztük, amely most már tettelegességgé fajult. A férj elvesztette feleségét, azután lefeküdt a dívánra aludni. A bántalmazott asszony borzalmas boszút állott ezért. Leöntötte petroleummal a dívánon alvó férjét s azután felgyújtotta. A rémes tett után kisetett a lakásból, melynek ajtaját gondosan bezárta maga után. A lángban álló embert az utcái közönség hozta ki a lakásból, de a szerencsétlen ekkor már oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy másnap már meghalt a Rókus-kórházban. Az asszony az eset után megszökött, de csakhamar elfogták s az ügyészség szándékos emberölés büntette miatt emelt ellene vádat. A vádtanács ma elutasítva a vádlott kifogásait, hitvestársan elkövetett szándékos emberölés büntetéseért vád alá helyezte s az ügyet főtárgyalásra az esküdthírszék elé utalta.

KÖZGAZDASÁG.

Az ideai termés.

— A földmivvelésügyi miniszterium jelentése. —
Budapest, szeptember 4.

A földmivvelésügyi miniszter csak a napokban adta ki a világ gabonaterméséről szóló jelentését, melyet részletekbe menőleg ismertettünk. A miniszterium kiadványa szerint a világ gabonatermése általában a közepesnél jóval alul marad s a múlt évi termésnél alig hat millió métermázsával több csak. A hivatalos terméseredmények ismertetése alkalmával több ízben utaltunk arra, hogy hazánk ideai gabonatermése átlag sokkal jobb, mint amit a hivatalos terméseredmények feltüntet. Az ideai búzatermés mennyisége megközelíti a negyvenkét millió métermázsát.

A földmivvelésügyi miniszteriumnak a terméseredményeket feldolgozó ügyosztálya serényen dolgozott augusztus második felében is s főképpen kapásnövények terméseredményeinek a feldolgozása foglalkoztatta a miniszterium hírszolgálati irodáját, mely a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján most beszámol a tengeri, burgonya, cukorrépa és egyéb kapás hüvelyes vetemények várható terméséről.

A hivatalos terméseredmények egy nappal később az O. M. G. E. tudósítótól beérkezett jelentésével egyidejűleg jelent meg. Az Omge jelentését a mezőgazdasági helyzetről alább szintén közöljük.

Augusztus hó második felében az esőzések a még kintlevő növények, ugymint tengeri, burgonya, répa, kerti vetemények, mesterséges takarmányok és rétek fejlődésére nagyon előnyös befolyást gyakoroltak, hátráltatták azonban a még folyó cséplési munkálatokat.

Az ideai tengeritermést jelentékenyen megjavította az augusztusi csapadékos időjárás, kiváltképpen a késői tengerivetésekre volt jótékony hatással.

Az esős időjárás csak a késői burgonyának fejlődését segítette némi részben elő s mintegy 12 millió métermázsával lesz kevesebb az ideai burgonyatermés.

A miniszterium hivatalos jelentését bő kivonatan az alábbiakban közöljük:

Augusztus hó második felében többnyire változó időjárás uralkodott. Első szakában annak jellege inkább esős hűvös, második szakában inkább száraz meleg volt, de amelyet tetemesebb éjjeli lehűlés is kísért. Az esőzések, amelyek helyenként főleg az ország északi és nyugati részein nagyobb-mérvű csapadékot eredményeztek, a még kintlevő növények, ugymint tengeri, burgonya, répa, kerti vetemények mesterséges takarmányok és rétek fejlődésére nagyon előnyös befolyást gyakoroltak, de hátráltatták az elvettve még folyó cséplési munkálatokat, sőt néhol a szalmában levő gabona kicsirázását is okozták. Magasabb hegyi vidékeken az árpa- és zabvetések beérését is hátráltatták. Kedvező hatással voltak az esők a mezei munkálatokra is, mivel a talajnak a szükséges nedvességet szolgáltatták és az őszi talajművelő munkálatokra alkalmassá tették. A talajnak repce alá való előkészítése csaknem mindenütt kedvező körülmények közt volt elvégezhető. A repcét kivétel nélkül mindenütt idejekorán elvetették, sőt a gabonavetések is, több helyütt a repcevetések már szépen kelni kezdenek. A jelentés időszakának végén beállott száraz meleg időjárás kiválóan jó szolgálatot tett a sarju és mesterséges takarmányok betakarítási munkálatainak, a késői tengeri vetéseknek, melyeknek idejekorán való beérése most már várható és végül a szőlőnek, mely a hűvös esős időtől már hasadni kezdett. Helyenként az esőzést ugyan jégeső is kísérte, mely azonban csak kevés helyen okozott lényegesebb kárt.

A tengeri javult, az esős időjárás jó hatása általában észlelhető. A cső és szemképződés kifogástalanul halad előre és a késői vagy előző száraz időjárás következtében elmaradt vetéseknél is jórészt kielégítő annak lefolyása. A korai és fejlődőtebb vetések csövein a szemek szépen telnek; itt-ott már érik is a tengeri. A késői és gyengébb fejlődésű vetések mutatkozó hiány is szépen helyre pótolta-

tott, azonban mivel el vannak maradva, hűvösebb vidékeken csak úgy lehet teljes beérésükre számítani, ha hosszabb ideig még száraz meleg időjárás lesz.

Az országban az összes tengerivel bevetett terület 4,174.173 kat. holdra becsülhető, feltételezve, hogy a gazdasági tudósító legutóbbi becslése már nem változik, ez esetben az országos átlag lesz kat. holdankint 9.32 mm. szemes tengeri, úgy hogy a várható országos termés mintegy 38.91 millió mm.-ra becsülhető. A múlt évben termelt 39.53 millió mm. Az ez időszaki jelzett átlagterméshez viszonyítva a tengeri termés kilátásai a legjobbak, vagyis 9.32 mm. és ezenfelüli termést várnak: Baranya 9.43, Somogy 10.22, Bács-Bodrog 10.22, Békés 9.32, Bihar 10.12, Hajdu 9.88, Szabolcs 9.92, Szilágy 9.42, Arad 10.00, Krassószörény 10.20, Temes 11.20, Torontál 10.70, Alsófehér 10.41, Brassó 10.37, Csik 9.83, Hunyad 10.06, Szeben 9.79, Torda-Aranyos 9.48, összesen tehát 18 vármegyében.

Kat. holdankint 7.50—9.32 mm. várható: Esztergom 8.00, Nyitra 8.73, Fejér 7.68, Moson 8.44, Sopron 7.50, Tolna 9.17, Veszprém 9.04, Zala 9.28, Csongrád 7.67, Heves 8.25, Jásznagykunszolnok 8.73, Abaujtona 8.66, Borsod 9.23, Zemplén 8.49, Szatmár 8.77, Csanád 9.70, Beszterczenaszód 8.59, Fogaras 8.33, Kolozs 7.70, Marostorda 8.44, Szolnokdoboka 9.05, összesen tehát 21 vármegyében.

Végül kat. holdankint 7.50 mm.-án aluli termés várható: Bars 7.43, Hont 6.00, Nógrád 6.75, Pozsony 6.91, Trencsén 7.00, Zólyom 7.00, Győr 7.16, Komárom 7.39, Vas 6.5-, Pest 6.64, Bereg 7.36, Gömör 6.17, Sáros 7.06, Ung 7.35, Máramaros 6.34, Ugocsa 6.49, Háromszék 6.27, Kisküküllő 7.39, Nagykküllő 7.42, Udvarhely 7.43, összesen tehát 20 vármegyében.

Tengerit nem termelnek Arva-, Liptó-, Szepes- és Turóc vármegyében.

A burgonya ültetések közül az utóbbi esős időjárás kedvező hatása már csak a még ide állapotban levő késői fajtáknál érvényesülhetett. A korai burgonyafajták tenyésztete már befejezést nyert, a szár és levelek nagyjára elszáradtak és az előző száraz időjárás miatt kevés számmal képződött és többnyire csak apró gumók alig is gyarapodhattak. A termés gyenge maradt és jórészt már fel is szedték. A késői burgonya fejlődését még az esős idő több helyütt nagyon előmozdította s a terméskilátásokat szépen megjavította, amennyiben a még tenyésztetben lévő növényzetnél a gumók jól gyarapodnak. Az országban a burgonyával beültetett terület becsülhető összesen, mintegy 1,014.385 kat. holdra. Ez idő szerint a várható termés a gazdasági tudósító becslései szerint országos átlagban kat. holdankint 35.071 mm.-ra tehető, vagyis az összes remélhető burgonyatermés lenne mintegy 36.22 millió mm. a tavalyi termelt összesen 48.49 millió mm. Az országos átlagterméshez viszonyítva legjobban áll a burgonya, vagyis kat. holdankint 35.70 mm. és ezen felüli termés várható: Bars 38.00, Liptó 60.00, Nyitra 45.00, Trencsén 41.00, Turóc 45.00, Zólyom 44.00, Baranya 37.90, Moson 40.30, Somogy 35.90, Sopron 39.20, Abaujtona 45.00, Bereg 38.30, Sáros 48.30, Szepes 57.20, Ung 38.90, Máramaros 44.80, Szilágy 38.40, Alsófehér 42.55, Brassó 64.41, Csik 49.22, Fogaras 46.83, Háromszék 44.87, Kisküküllő 38.96, Kolozsvár 49.70, Marostorda 37.17, Szeben 45.35, Torda-Aranyos 37.48 és Gömör 36.50, összesen tehát 27 vármegyében.

Kat. holdankint 30.00—35.71 mm. termés várható: Arva 37.00, Hont 30.00, Nógrád 33.00, Pozsony 34.00, Fejér 30.70, Győr 31.40, Tolna 34.40, Vas 30.50, Veszprém 31.70, Zala 32.30, Zemplén 31.40, Szabolcs 33.90, Szatmár 35.00, Ugocsa 34.50, Beszterczenaszód 33.46, Hunyad 34.80, Nagykküllő 31.24, Szolnokdoboka 31.34, Udvarhely 33.25, összesen tehát 19 vármegyében. Végül kat. holdankint 30.00 mm.-n aluli termés várható: Esztergom 28.00, Komárom 29.00, Bács-Bodrog 19.96, Csongrád 14.19, Heves 29.85, Jásznagykunszolnok 18.32, Pest 16.48, Borsod 29.20, Békés 20.80, Bihar 29.90, Hajdu 27.60, Arad 22.80, Csanád 19.30, Krassószörény 25.70, Temes 16.80 és Torontál 15.40, összesen tehát 16 vármegyében.

A kerti vetemények az esőzésekre és a rétek következtett meleg napok következtében jól fejlődtek és az előző száraz időjárás okozta elmaradásukat jó részben helyreállították. A késői veteményekre még további eső kívánatos, viszont némely vetemény éréséhez napos időre volna szükség.

A cukorrépa és takarmányrépa vetések a hosszas szárazság után bekövetkezett augusztusi eső következtében szépen helyre jöttek és erőteljes fejlődésnek indultak, mely fejlődést aztán az augusztus végén uralkodott 10 napos derült meleg időjárás még inkább előmozdította különösen a cukorrépanál, melynek cukortartalma ez alatt az idő alatt lényegesen nagyobbodott. További kedvező fej-

lődésükre egyes helyeken már újabb eső volna szükséges, mely ha rövid idő alatt bekövetkezik, mindkét termény úgy minőség, mint mennyiség tekintetében jó közepes termést fog adni. A sík vidékeken helyenként a földi bolhák mutatkoznak nagyobb számban, a Királyhágón tuli vármegyék némelyikében pedig augusztus hó 16—17-én a jégeső hasogatta meg levélzetjét. A cukorrépa szedését a déli vidékeken pár nap múlva megkezdik.

A rétek sarjatermése a beállott esőzések és az azokat követő meleg napok következtében szépen megjavult. Kaszálását kedvező időben és helyenként megkezdették, bár az eredmény eléggé kedvező, a júniusi nagy szárazságban sok helyen tönkre ment anyaszénatermés hiányát még sem lesz képes pótolni.

A legelők az esőzések és az ezeket követő meleg időjárás hatása alatt szépen kihajtottak és elegendő táplálékot nyújtanak a kijáró állatoknak, melyek jó legelőt találnak az utóbbi kedvező időjárás alatt szépen kizöldült tarlókon is.

A szőlő érését a legutóbbi meleg időjárás is elősegítette, több helyen azonban panaszok hallhatók a tekintetben, hogy a csak pár nap óta szünetelő huzamosabb esőzés következtében a szemek meghasadoztak és rothadni kezdenek, a Királyhágón tuli rész néhány vármegyében az augusztus 16-án és 17-én járt nagyobb mérvű jégesők jelentékeny károkat okoztak. A kedvezőnek ígérkező terméskilátások mindezek után is jó közepesnek jelezhetők.

A gyümölcsfák termésére az utóbbi időjárás eléggé kedvező. Szilva, dió és alma elég jó termést ígér. Helyenként a körte és őszibarack is kielégítő termést ad. Több helyen fergesedsébből származó hullás akasztja a termés mennyiségét.

Országos összesítés:

Vidék	Bevetett terület	szept. hó 1-én várható		1907. évi összes termés mmázsa
		átlag. termés kat. holdkint	összes termés	

Burgonya.

I. Duna balp.	233.800	40.00	9,497.200	12,918.744
II. Duna jobb.	229.675	33.32	7,653.600	11,347.404
III. Duna-Tisza köze	115.294	18.11	2,083.300	4,136.974
IV. Tisza jobb.	195.818	44.00	8,633.000	10,807.365
V. Tisza balp.	115.107	35.19	4,049.800	4,704.552
VI. Tisza-Maros szöge	35.315	19.71	696.200	962.023
VII. Királyhágón tuli várm.	59.376	43.79	2,600.400	3,609.909
Főösszeg	984.385	35.71	35,158.400	48,486.971

Az őszi területének csökkenése folytán főnmaradt terület egy részét burgonyával vetették be, miáltal növekedett a terület 3.04%-kal
Szeptember 1-én várható 1,014.385 35.71 36,229.700
Aug. 15-én volt 35.63 36,140.800

Tengeri.

I. Duna balp.	98.827	7.36	727.600	1,135.759
II. Duna jobb.	497.454	8.84	4,399.000	5,088.492
III. Duna-Tisza köze	856.593	8.86	7,593.700	9,182.757
IV. Tisza jobb.	117.353	8.03	943.000	884.526
V. Tisza balp.	709.289	9.26	6,572.600	5,936.314
VI. Tisza-Maros szöge	1,029.983	10.69	11,006.500	10,996.488
VII. Királyhágón tuli várm.	731.674	8.79	6,435.300	6,304.070
Főösszeg:	4,041.173	9.32	37,677.700	39,528.406

Az őszi területének csökkenése folytán a főnmaradt terület egy részét tengerivel vetették be, miáltal növekedett a terület mintegy 3.20%-kal
Szeptember 1-én várható 4,174.173 9.32 38,917.200
Aug. 15-én volt 9.24 38,573.500

Az Omge jelentése.

A mezőgazdasági helyzetről az OMGE tudósító a következőket jelentik:
Arad. Több napig tartó kánikulai hőség után

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-léle
Használata valódi élős gyomorbajosok-
nak és az élektörülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

egy északi légáramlat folytán az idő hűvösebbre fordult s helyenként eső is volt, minek folytán itt-ott már kezdik a rozsozt vetni. A talaj az őszi al általában jól előkészíthető. Kukoricza, répa, dohány elég jó termést ígérnek.

Baja. Az időjárás változó, többnyire száraz, hűvös. A cséplés befejeztetett, most szántással foglalkoznak gazdáink, részben szüretelni kell, mert a szőlők rothadnak.

Balassagyarmat. Az időjárás szárazra fordult hűvös éjjelekkel. Őszi vetések megkezdettek. Szarjukaszálás folyamatban van kielégítő eredménnyel. Kapások jól állanak. Gyümölcs és szőlő jó termést ígér.

Debreczen. Az időjárás kedvező.

Déva. Az időjárás eddig nagyon kedvező volt, ma azonban hűvösebb és borult időre változott. Eső ismét kívánatos volna, hogy az őszi vetés alá a szántóföldek elkészíthetők legyenek. A tengeri törést megkezdették, jó termést ígér, a szőlő is nagyon szépen érik.

Nagybecskerek. A kukoriczatöréssel nem-sokára készen lesznek. Az időjárás száraz és nagyon meleg.

Nagykanizsa. Remélhető, hogy a vetett takarmányfélék jól sikerülnek. A vetés e héten megkezdődik, a mag legjobban megmunkált földbe kerül.

Nagyszentmiklós. E héten száraz, meleg időjárásunk volt. Új szőlő bőséges terméssel biztat. A tengerivetés szépen áll, a hozam azonban csak közepesnek ígérkezik. A korai tengeri fajok már leszednek. Burgonyánk azonban igen-igen kevés lesz.

Nagyvárad. A cséplést általában véve befejezték. Kedvező időjárás mellett a kapások szépen fejlődnek s közepes termést ígérnek, a burgonya kivételével, mely több helyt betegség által van ellepve.

Nyitra. Az időjárás igen változó. Különösen az éjjelek hidegek. Tegnap reggel köd volt. Az őszi al alá az előkészületek és maga a vetés is sok helyütt megkezdődött.

Pancsova. A tengeri szépen érik. Jó minősége és jó mennyisége remélhető.

Szatmár. A cséplés általánosságban a befejezéshez közeledik, az eredmény jó középtermés mindenütt: árpa és zab az esőtől jobbra megsárgult, de azért a minőség igen jó, nemkülönben a búzák. Magluczernák és lóherék közepes hozamot ígérnek.

Temesvár. Az időjárás kánikulai meleg. A kukoriczatörés helyenként már megkezdődött.

Verscez. Tengerire és heretermésre jó kilátás van. Burgonyatermésünk gyöngének mutatkozik.

Zalaegerszeg. Az időjárás a szőlő érésére kedvező. A vetést előkészítő munkálatok megkezdődtek, illetve folytatattak. A vetési előkészítő munkálatokra nézve a talaj igen kedvező állapotban van.

Szomoru statisztika.

— Külkereskedelmi forgalmunk az 1908-ik év július havában. —

Budapest, szeptember 4.

A m. kir. központi statisztikai hivatal ma tette közzé a magyar szent korona országainak folyó évi július havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó — szomoru adatokat. Ezen adatok szerint behozatalunk értéke az előző évi 816.1 millió koronával szemben ez év január—július havában 878.6 millió korona volt s ebből 674.4 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk az 1907. évi 786.1 millió koronához képest 17.9 millió koronával emelkedett és értéke az 1908. év első hét havában 804 millió korona volt, mely összegben Ausztria 572.7 millió koronával részesedett. Az 1908. év első hónapjában árumérlegünk tehát összesen 74.6 millió, Ausztriával szemben pedig 101.7 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

Behozatalunkban legnagyobb értékösszeggel a textilipar kész gyártmányai szerepelnek. Ez áruk behozatali értéke a folyó év első hét hónapjában 237.4 millió koronát tett s ez összegben Ausztria nem kevesebb, mint 232.3 millió koronával részesedik. Pamatészövetekből behozatalunk egymagában 105.3 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 61.1 millió koronát. Koniekcziónt árukából behozatalunk értéke 45.2 millió koronát tett, ez összegben 11.8 millió koronával a fehérnemű, 9.3 millió koronával a férfiruhák és 10.1 millió koronával a kalapok szerepelnek. Jelentékeny behozatalunk volt még bőr- és bőrárúk-

ból: 48.1 millió korona (ebből 43.5 millió Ausztriából), vas- és vasárúkból: 58.4 millió korona (ebből 46.2 millió Ausztriából), gépek és készülékekből 31.5 millió korona (ebből 20.9 millió korona Ausztriából).

Legfontosabb kiviteli cikkekünk ezuttal is a gabonaneműk és a liszt. Az utóbbiból január—július havi kivitelünk 91.7 millió koronát tett, (1907-ben 115.5 millió koronát), a miből 83.1 millió korona értékű Ausztriába szállított. Buzakivitelünk értéke 40.6 millió korona volt (az előző év hét első havában 53.1 millió); rozskivitelünk 16.8 millió (1907-ben 20.1 millió); árpakivitelünk 15.6 millió (1907-ben 16 millió); zabkivitelünk 14.1 millió, tengeri kivitelünk 33.8 millió (1907-ben 38.4 millió) korona értéket képviselt. Összes gabona-, lisztneműkből, hüvelyesekből és lisztből kivitelünk 238.4 millió koronát tett, közel 48 millióval maradv a múlt évi január—július havi kivitel értéke mögött.

A vágó- és igásállatok kivitele az előző év hét első havának eredményéhez képest emelkedett s 99.5 millió koronáról 125.3 millió koronára növekedett. Az emelkedés legnagyobb a sertés kivitelnél: 11.8 millió korona s ezenkívül még ló kivitelünk 5.6 millió koronával, ökrök kivitelünk 3.5 millió koronával, tehénkivitelünk 376 ezer, bikakivitelünk 1.329 ezer koronával nagyobbodott.

Homok- és kristálycukorból kivitelünk 17.1 millió koronát tett, mely összeg az előző év január—július havi kiviteléhez képest 3.8 millió korona értékemelkedést mutat. A faneműk kivitele is emelkedett valamivel, amit a bárdolt és fűrészelt épület- és műfa kivitelünk növekedése okozott; ezen árunál az előző év január—július havi kiviteléhez képest 6.3 millió korona emelkedés mutatkozik, míg dongakivitelünk 393 ezer és nyers műfa kivitelünk 1.3 millió koronával volt kisebb.

A külkereskedelmi közlemény egyttal Budapest 1908. július havi gabona és lisztforgalmáról is közöl adatokat s ezeket az év hét első hónapjára vonatkozólag összefoglalva is feltünteti. Ezek szerint január—július hónapokban Budapestre érkezett 1,878,833 métermáza buza, 175,103 métermáza rozs, 229,512 métermáza árpa, 728,413 métermáza zab, 1,477,599 métermáza tengeri, 5435 métermáza repce, 58,766 métermáza liszt és 10,821 métermáza korpa, míg ugyanazon időben 70,513 métermáza buza, 152,269 métermáza rozs, 47,442 métermáza árpa, 539,542 métermáza zab, 862,771 métermáza tengeri, 2685 métermáza repce, 2,460,142 métermáza liszt és 471,858 métermáza korpa szállított el.

Kornfeld Zsigmond az önálló nemzeti bank ellen? A hazai közgazdasági körök nagy érdeklődéssel fogadták annak idején a bankbizottság tárgyalásairól szóló híreket s a beadott szakvélemények szelvényében hosszabban megbeszélések tárgyát képezték. Annál nagyobb feltűnést keltett az, hogy a leadott szakvélemények között nem szerepelt a Hitelbank nagytekintélyű elnökének, Kornfeld Zsigmondnak a véleménye. Akkor Kornfeld betegségevel magyarázták a késedelmet. Kornfeld valóban beteg is volt. De meggyógyult s szakvéleményét írásban be is nyújtotta — és a szakvélemény még sem került nyilvánosságra, holott Kornfeldtől igen nyomós véleményt vár mindenki. Pénzügyi körökben sok szó esik erről az érthetetlen hallgatásról s egyre határozottabban tartja magát az a hír, hogy Kornfeld véleményének agyonhallgatása azért történik, mert Kornfeld határozottan az önálló bank ellen foglalt állást, ami az adott viszonyok között éppen nem lenne alkalmas a közvélemény megnyugtatására. Ha ez a hír valóban igaz, akkor nem helyeselhetjük a bankbizottság magatartását. Mert hiszen az ország érdekében való dolog az, hogy tisztán lássunk ebben a fontos kérdésben. Ismernie kell az országnak egy a pro-, mint a contra-érveket. Sokkal inkább növekszik az önállósítás iránt való bizalmatlanság, hogy ha az érvek egy részét elhallgatják, mint hogyha közbirálat végett nyilvánosságra hozzák azokat.

Új ügybeosztás a kereskedelmi miniszteriumban. Csóka József miniszteri tanácsos elhunytával árván maradt a kereskedelemügyi miniszterium iparfejlesztési osztálya. Kossuth Ferencz miniszter most úgy intézkedett, hogy az iparfejlesztési ügyosztályt egyesítette a közszállítás ügyosztálylyal s az egyesített ügyosztály vezetésével Micseh Endre miniszteri osztálytanácsost bízta meg, aki eddig a közszállítási, iparkamarai és kiállítási osztály élén állott. Ebbe az ügyosztályba tartoznak ezentul az iparstatistikai ügyek is, melyek eddig külön tárgyalattak.

A vasutak díjszabási bizottságának ülése. Vilachból táviratozzák: A magyar, osztrák és a bosnyák-hercegovinai vasutak állandó díjszabási bizottsága ma kezdte meg ülését. A bizottság tárgyalásainak napirendjére a következő kérdéseket tűzték ki: az elmebeteg és azok kísérőinek díjmentes szállítása; az égeri kereskedelmi és iparkamarának beadványa a magánkocsitakarók díjmentes szállítása tárgyában; az élőállat-szállítmányok kísérőinek díjmentes szállítása; a verseny- és tenyészlovak részére szóló igazolványok szabályszerű kiállítása és más fontos díjszabási ügyek. A díjszabási bizottság ülése két napot fog igénybe venni.

Hogyan támogatja a szövetkezeteket a Giró és Pénzváltó Egylet? Megemlékeztünk már arról, hogy a Fővárosi Népbank m. sz. igazgatósága kimondotta a főlzárolást s ezt az e hó 7-én tartandó közgyűlés szankcionálni fogja. Hitelt nem kapván, hitelt adni sem tudott. Üzlete nem lévén, liquidálnia kellett. Nincs ebben semmi különös; megcsúsz a mai nehéz viszonyok közepette sok más vállalattal is. Van azonban a Fővárosi Népbank felszámolása körül olyan dolog is, ami már különös számba megy s érdemes a szóváltételre. A kis bank visszszámítoló intézetei ugyanis attól féltek, hogy a felszámolás után nem kapják meg a Népbanknak nyújtott hitelüket. Mint már ilyenkor szokás, előszedték a Népbank utján tárczáikba került váltókat és mérlegettek azok jószágát. Ez érdekelt visszszámítoló intézeteket egyöntetű eljárásra bírándó, a Giró és Pénzváltó Egylet a saját helyiségébe gyűlésre hívta meg. Ebben sincs valami nagy dolog, hiszen a Giró és Pénzváltó Egylet körülbelül 250.000 koronával van érdekelve a Népbanknál. Kilóg azonban a lóláb a Giró és P. E. ama főrekvéséből, amelylyel a visszszámítoló egyleteket arra akarja bírni, hogy együttesen bízzák meg őt a követelések behajtásával s a befolyt összeget azután arányosan ő, már t. i. a Giró ossza el a hitelezők között. Ez a taktika annyira ügyetlen, hogy csak a vak nem látja nyomban, hogy mit akar a Giró és P. E.? Azt, amit már nem először csinál, hogy t. i. mindenekelőtt biztosítsa önzően a maga 250.000 koronáját s csak az azonfelül maradó összeget juttassa a Népbanknál érdekelt szövetkezeteknek és kisbankoknak. Hiszen közismert a Giró és P. E. e tekintetben való önzetlensége. Mikor az a nagy szövetkezeti válság volt a pénzügyi krízis idején, a nagy pénzintézetek öt millió koronát adtak a Giró és P. E.-nek, hogy segítsen a bajba került szövetkezeteken. Ezt a mandátumot a Giró és P. E. úgy oldotta meg, hogy az ötmillióból vagy 200.000 koronát fordított a szövetkezetek támogatására, a többivel pedig támogatta — önmagát. Ekkora önzetlenség mellett valóban nem felesleges figyelmeztetni az érdekeltségeket arra, hogy a méltányosság azt követeli, hogy előbb a kisbankok és tisztességes szövetkezetek kapják meg pénzüket és csak azután következik a Giró és P. E., amely mint nagy intézet sokkal könnyebben elviselheti még az esetleges veszteséget is.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket közli: Schwarcz Béla díszműáru-kereskedő Budapest, Kezpelesi-ut 57; — Weisz Adolf kereskedő, Jászárokszállás; — Pintér Márkusz üvegkereskedő Budapest, Dob-utca 76; — Spitzer Jánosné kereskedő, Baja.

Az Angol-Osztrák Bank új kormányzója. Az Angol-Osztrák Bank bécsi főintézete legutóbb — amint értesülünk — Fould Springer Eugene bárót kormányzó-tanácsosi tagvak választotta meg. Ezt a körülményt a budapesti cégbiróságunk is bejelentették.

Angol, francia és amerikai rendszerű KÉSZPENZÉRT félárban!
rubázkodhatik minden ember finoman és elegánsan az ország-
ismert **Zélinger Samu** elsőrangú
uri-szabónál

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-6 méteres legújabb divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készíték:
finom öltönyt... — — — — — 21 frtért
magyon finom prima öltönyt 26

Magyar-utca 6. az emeleti termekben.
Magyar-utca 6. az emeleti termekben.
Magyar-utca 6. az emeleti termekben.

Az osztályorsójáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

20.000 koronát nyert: 57078.
15.000 koronát nyert: 25704.
10.000 koronát nyertek: 62418 91449.
3000 koronát nyertek: 5792 103637.
2000 koronát nyertek: 39927 66008.
1000 koronát nyertek: 56355 98249 102045.
500 koronát nyertek: 1434 1603 4501 8482 9184
13673 50514 50702 66088 68196 68605 69013 70228 73082
73694 77561 83754 84353 90930 96533 99381 106123
106538 115962 117629 119945.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.
Török szerencsése örök! A mai húzáson már ismét a szerencsés Török A. és Társa Budapest, Szervita-tér 3. szám alatti bankház r.-t. vevői nyertek egy 20.000 koronás főnyereményt az 57078 számú és egy 10.000 koronás főnyereményt a 91449 számú sorsjegyre.

Uj vicinális igazgatók. A Mára—körvidéki egyesült h. é. vasut részvénytársaság Döry Pált és Beck Gézát beválasztotta az igazgatóságba. — A Bihar h. é. vasutak részvénytársaság Kohner Alfréd személyében új igazgatót kapott. — A Brassó—háromszéki h. é. vasut r.-t. igazgatóságából kilépett Fenyvessy Adolf, id. gróf Haller János és Szentiványi Miklós. Beválasztott: Copony Traugot, Elek Béla és dr. Király Aladár. — A Temesvár—nagy-szentmiklósi h. é. vasut r.-t. igazgatóságába beválasztott Ferenczy Sándor. — A Magyar Északnyugati h. é. vasut r.-t. is új igazgatót nyert Hoszpotzky Alajos személyében. — Végül a felsőbányai h. é. vasut r.-t. igazgatóságába beválasztott Hollós Oszkár.

Munkásbiztosítási orvosi tanács. A hivatalos lap mai száma a kereskedelemügyi miniszter rendeletét közli, mely szerint az állami munkásbiztosítási hivatal mellett, mint annak orvosi szakszerve, „Állami munkásbiztosítási orvosi tanács” címmel orvosi tanács szervezettelik. Ez az orvosi tanács az állami munkásbiztosítási hivatal bíráskodásának orvosi szakértő szerve. Ezenkívül feladata szakvélemény adása mindazon egészségügyi és orvosi kérdésekben, melyeket az 1907. XIX. t.-cz. XV. fejezete az állami munkásbiztosítási hivatal ügykörébe utal, továbbá szakvéleményezés mindazokban a munkás-egészségügyi ügyekben, melyekre a kereskedelemügyi miniszter ezen tanácsot esetről-esetre meghallgatja. Az állami munkásbiztosítási orvosi tanács áll egy elnökből, legalább öt rendes tagból, kiknek egyike egyuttal alelnökké is kinevezendő, továbbá rendkívüli tagokból és jegyzőből. Maga a szabályzat különben 1908. október hó 1-én lép életbe.

Hatósági cselédszerző Szatmár. Tegnapelőtt adott ki Boda Dezső főkapitány egy rendeletet, amelyben a fővárosi cselédszerző és helyközvetítők tulkapásait kívánja megrendszabályozni s rámutatva a tapasztalt visszásságokra, figyelmezteti a közönséget, hogy az érvényben levő szabályrendelet határozmányait tartsák szem előtt, jelentsék be a visszaéléseket s ő azokat a legszigorubbán fogja büntetni. Sokkal radikálisabban oldja meg a kérdést Szatmár-Németi szab. kir. város tanácsa, amennyiben ő maga állít fel hatósági cselédszerző és helyközvetítő intézetet, saját alkalmazottjaival őhajta kezelni és vezetni. Kettős célú szolgál a követésre méltó eszme. Nem fognak előfordulni a cselédszerzés körül a képtelenségig menő visszaélések és zsarolások s megnyugvást kelt a cselédszerző tartó közönség körében az a tudat, hogy a hatóságnak módjában áll a cselédnek ajánlkozók erkölcsi megbízhatóságát ellenőrizni. A szabályzat a belügy-miniszterium előtt van jóváhagyás végett.

Borértékesítő szövetkezet Szekszárdon. Szekszárdról jelentik: A szekszárdi hegyi bortermelők egy részét Hermann Frigyes szőlőbirtokos értekezletre hívta össze, melyen mintegy száz szőlőbirtokos jelent meg. Hermann Frigyes előadó részletes előadásában kifejtette annak szükségét, hogy megalakítsák a szőlőbirtokosok borértékesítő szövetkezetét, mert csak a szövetkezeti eszme hathatós ápolásával és felkarolásával érhetik el, hogy a tolnavármegyei bortermelők és borkereskedők anyagi helyzet a nehéz pénzügyviszonyok közepette megjavuljon. Boda Vilmos elnök javaslatára az értekezlet huszonegy tagu bizottságot küldött ki a szőlőbirtokosok borértékesítő szövetkezetének megalakítására.

Az Országos Központi Takarékpénztár új fiókja. A Magyar Országos Központi Takarékpénztár, mely csak két hónappal ezelőtt emelte fel alapitókáját, helybeli fiókjainak számát egygyel szaporítja. Az új fiók-pénztár a székesfőváros legforgalmasabb helyén, az Ulási-ut 1. számú házban nyílik meg a legközelebbi napokban. Az új fiók a takarékpénztárnak a ferenczyvárosi fiókja lesz.

Internátus erdőörök gyermekeinek. A minden kulturától napijáróra távol, a kincstári havasi erdőben lakó erdőöröknek régi, súlyos gondja volt gyermekeiknek iskoláztatása. Darányi földmivelésügyi miniszter nagy emberszeretettel siet a szegényebb sorsban lévő állami alkalmazottak gyámolítására és Rózsahegyen a kincstár tulajdonát képező, a cél-nak némi átalakítás mellett alkalmas honvédlaktanya épületében, továbbá a zborói kastélyban az erdőörök gyermekeinek internátust létesített. Vezette elhatározásában a minisztert az az ismert körülmény, hogy sok szegény, nagycsaládu erdőörök gyermekeit egyáltalában nem járathatta iskolába, mert fizetéséből gyermekeinek idegenben való tanítására nem tellett, lakásához pedig iskola napijáróra van s így igen sok gyermek iskola nélkül, irástudatlanul nőtt fel. A miniszter elrendelte, hogy a gyermekek ellátásáért és tanításáért az új internátusban a lehető legmérsékeltbb díjat fizessék az állami erdőörök s elrendelte, hogy az internátusoknak a tandíjából nem fedezhető hiányát tárczája terhére irányozzák elő.

Felsőbányai vidéki gőzmalom. Ismeretes, hogy a kedvezőtlen őrési viszonyok következtében a vidéki gőzmalomok igen kellemetlen helyzetbe kerültek, melynek következtében több kisebb vidéki gőzmalom felhagyott az őrléssel s ennek következtében felszámol. Így legutóbb a Jászjákóhalmi gőzmalom részvénytársaság mondogta ki a felszámolást. A társaságot 1889-ben alapították 36.000 korona alaptőkével. Felsőbányai: dr. Kele József szolnoki, Elefánthy Sándor jászberényi és Labáth István jákóhalmi lakosok.

A kisipari kiállítás kiállításának kedvezményei. A kisipari kiállítás, amely október hó végén nyílik meg a Technológiai Iparmúzeum helyiségében, minden tekintetben hasznos, ismeretterjesztő és nagyarányú lesz. A kiállításnak a múzeum a következő kedvezményeket nyújtja: A szükséges helyet teljesen díjtalanul bocsátja az igazgatóság a kiállítások rendelkezésére, a gépek szerelését, amennyiben azt a múzeum szakértő személyzete a szerelési tervek alapján elvégezni képes, a múzeum költségén fogják eszközölni. A múzeum szállítja be a kiállított gépeket és tárgyakat a pályaudvarról, hajóállomásról stb. s amennyiben azok el nem adatnának, a visszaszállítást is a múzeum intézi el. A kiállított csak a tényleges vasut, illetőleg hajó, vagy egyéb szállítási eszközök díjai terhelik. A kiállított tárgyak, melyek az országban nem gyártatvág, külföldről hozatnak be, mindaddig, míg el nem adatnak, vámmentesek.

Törvényhatósági akció a bankkارتel ellen. Mialatt a központban meglehetősen lanyhán folyik a bankkارتel ellen való védekezés, az alatt a vidéki törvényhatóságok hatásosabb energiával fognak érdekeik védelméhez. A támadást a kارتel ellen Szeged kezdi meg, melynek legközelebbi közgyűlése elő dr. Becsey Károly, a város egyik országgyűlési képviselője, indítványt akar terjeszteni, hogy a város akként torolja meg a bankok nyereszkesedési merényletét, hogy ne helyezzen el betétet a kارتellált bankoknál. Ha pedig van azoknál betétje, vegye azt onnan ki és tegye le a kارتelen kívül álló valamely pénzintézetnél. Ez az indítvány, amelynek elfogadása kétségtelen, egyszersmind bevezetője lesz a törvényhatóságok országos mozgalmának. Mert az indítvány arra is kiterjed, hogy keressessenek meg hasonló eljárás céljából az ország összes törvényhatóságai. Szeged városának mintegy két millió korona betétje van a kارتellált bankoknál.

Flume forgalma 1908. júliusban. A flumel kikötőbe tengeren érkezett áruk mennyisége 1908. év július havában 322.938 métermázsát és 1371 darabot, az onnét elszállított áruk pedig 720.493 métermázsát és 230 darabot tett. A behozatal az előző év ugyanezen időszakához képest mintegy 36.500 métermázsával csökkent, a kivitel pedig körülbelül 113.700 métermázsával emelkedett. A folyó év hét első hónapjában Flumeba tengeren behozott áruk mennyisége 4.136.582, az elszállítottak pedig 4.860.292 métermázsával volt. Az előző év megfelelő időszakához képest a behozatal körülbelül 747.000 métermázsával csökkent, a kivitel pedig körülbelül 479.000 métermázsával emelkedett. A behozatal csökkenését főleg a szénbehozatalnak csökkenése idézte elő. A behozott szén mennyisége a folyó év első hét hónapjában 1.022.573 métermázsát tett, szemben az előző év ugyanezen időszakában behozott 1.982.797 métermázsával. Csökkenés mutatkozik még a narancs és citrom, olajos magvak, a palma és kókuszdióolaj, nyers müfa, nyers pamut, nyér juta, vas félgártmányok, gépek és készülékek, só, salétrom és szuperfoszfátok behozatalánál is. Ezt a csökkenést nem elensúlyozta az a kisebb-nagyobb emelkedés, melyet a tengeri, hántolatlan rizs, bor, bárdolt és fűrészelt müfa, nyers kövek, vasérc, kénkovand, foszfátoldék, szantorin és purzolánföld, román- és portland-cement, téglák és cserépszindelyek, nyers fémek,

rézgálic és korpa behozatalánál találunk. A kikötő kivételében lényeges emelkedés mutatkozik a nyers-, homok- és kristálycukornál, árpánál, zabnál, tengerinél, babnál, paraffin és czereszinnél, nyers müfánál, vasuti talpánál, kénkovandnál, tölgy- és fenyőkivonatnál, egyéb ásványolajoknál, téglák és cserépszindelyeknél, vas- és aczélárúknál. Ezzel szemben nagyobb csökkenés észlelhető a finomított cukor, buza, hántolt rizs, liszt, donga, magnezit és sókivitelben.

Vicinális bonyodalmak. Rossz napok járnak a délvidéki vicinálisokra. Így a temesvár—vársasi vasut ellen többrendbeli panasz merült fel. A panaszok arra indították a vasut részvényesit, hogy a kereskedelmi minisztertől a vasut újból való felülvizsgálását kérelmezzék. A miniszter a felülvizsgálatot elrendelte és annak megejtésére szeptember hó 21-ikét tűzte ki. Ugy értesülünk különben, hogy a hozzájárulási összegek kifizetése dolgában is akadályok merültek fel. Hasonlóképpen a nagyvár—debreczeni h. é. vasut tervezési munkálatai már hosszabb idő óta folynak s a vasut a megvalósulásához már meglehetősen közel jutott. Azonban a tervezőket most váratlanul kedvezőtlen meglepetés érte. Ugyanis Bihar vármegye a vasutat tervező érdekeltiségek azt a kérelmét, hogy az építendő vasutat megfelelő anyagi támogatásban részesítse — megtagadta. A vármegyének ezt a határozatát meglebbedték a kereskedelmi miniszteriumhoz. A kereskedelmi miniszteriumban azonban helybenhagyták Bihar vármegye határozatát s így a nagyvár—debreczeni vasut építéséhez Bihar vármegye nem fog hozzájárulni s kérdéses, hogy enélkül megépül-e egyáltalában a vasut?

Vámfelszámolás Bulgáriában. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara figyelmezteti az érdekelt köröket, hogy a bolgár vámhivatalok eljárása elleni felszámolásoknak csak akkor van foganatja, ha az illető beadványban a szállítmány árubevallásának száma és kelte is fel van tüntetve. Ennél fogva felkértenek az érdekelt cégek, hogy amennyiben a vámélljárás ellen panasz fordul elő, a diplomáciai ügyvivőséghez intézzent beadványban mindenkor az árubevallás száma és kelte is közöltessék, nehogy ennek az elmulasztása következtében az ügy elintézése halasztást szenvedjen.

Megszűnt cs. és kir. konzuli ügynökség. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy a saloni (Spanyolország) cs. és kir. konzuli ügynökség megszüntetett.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Felsőgödi Családi-Otthon!!

Ház- és villatelkek eladása Felsőgöd állomásnál az újonnan parcellázott

„Család-Otthon“

telepen, mely a Máv-nyugati pályaudvartól induló vasutvonalán fekszik 30 peroznyi távolságra a fővárostól a Duna folyam közelében. A közlekedés kényelmes levegője üde és tiszta; talaja ésvivőze kitűnő. A telkek nagysága 200 □ öltől 400 □ ölig terjed és 5 évi részlettörlesztésre adatnak el.

Ugyancsak LEGJABBAN parcellázott ház és villatelkek eladása.

Kertváros telepen,

mely a vácozi országut és a Duna folyam között fekszik.

A nyugati máv. vasut fővonalán, a gödi és felsőgödi állomásoktól pár peroznyi távolságra. A területet ez idő szerint a bolgár konyhakertésznek használgák. Ezen telkek három évi lefizetésre adatnak el. Mindkét telepről bővebb felvilágosítást nyerhető a telekeladási irodánál.

Budapest, VII. ker., Kertész-utca 27.
Telefonszám 44, vagy a telepeken az örökösök

Déli vasut 118.50, Gőzhajó ... Alpesi bányarészesvény 667.75, Májusi járadék 96.25, Magyar koronajáradék 92.85, Török sorsjegy 185.50, Német márka 117.42, Elbavölgyi vasut ... Keleti vasutak ... Skoda ... Magyar jelz. ... Kárpáti petroleum ...

Bécs, szeptember 4. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.30, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.85, 1860-as sorsjegy 152.40, Osztrák hitelsorsjegy 472. ... Angol osztrák bankrészesvény 295.85, Bécsi Bankverein 517.75, Osztrák-magyar bank 1744. ... Déli vasut 118. ... Dunagőzhajózási társ. 997. ... Dohány rész. 398. ... Cs. k. arany (vert) 11.37 Német bankv. 117.95 Osztr. Lloyd 401. ... 4.2 szaz. ezüst. jár 96.15-99.20, Osztr. koronajáradék 96.35, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részesvény 637.25, Union-Bank 544.50, Osztrák Länderbank 439.20, Osztrák-magyar államvasut 693. ... Elbavölgyi vasut 451.50, Alpesi részesvény 667.50, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 239.45, Lipótkohó ... Töröksorsjegy 185.90, Tartott.

Bécs, szeptember 4. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111. ... Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 142.50, Magyar hitelbank részesvény 744. ... Magyar leszámítoló és váltó részesvény 471. ... Rimamurányi 356.40, Magyar cukoripar ... Adria hajózási részesvénytársaság 394. ... Magyar koronajáradék 92.85, 4 százalékos magyar földterem. kötv. ... Magyar nyer.-k. sorsjegy 184.50, Kassa-Oderbergi vasutrészesvény 360. ... Magyar jelzalogbank 431. ... Magyar keresk. bank ...

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, szeptember 4. (Tőzsdejelentés.) Bár a marokkói kérdést nyugodtan itélték meg, a spekuláció a külföldi tőzsdék, különösen a newyorki tőzsde gyenge magatartására tartózkodóan viselkedett és az árfolyamok ingadozása csekély forgalom mellett szűk határok között ment végbe. Osztrák értékek Bécsre jól tartották magukat és hitelrészesvények nemcsak megnyitáskor emelkedtek, hanem a további folyamatban folytathatták felfelé irányuló mozgalmukat. Német bankok megoszlott irányzatúak voltak. Többnyire azonban 1 1/2%-ig terjedő veszteségeket szenvedtek. Bányáértékek is egyenetlen irányzatot követ-

tek, de a feszültség nem volt jelentékeny. Járadékok engedők, Gőzhajósrészesvények változatlanok voltak. A későbbi folyamatban Londonra és az Iron Monger hausse irányzatú jelentésére az összirány némi megszilárdulása következett be. Az utótőzsdén amerikai vasutak szilárd irányzatúak voltak. A készpénzpiac ipari értékei csekély üzlet mellett engedők voltak. Napipénz 3% és alább, magánleszámitolási kamattal 2 1/2%.

Zárlatok jegyzetlik: 4-2 százalékos papírjáradék ... 4 százalékos osztrák aranyjáradék ... osztrák hitelrészesvény 200.75, Déli vasut 22.50, orosz bankjegyek 214.65, 4 százalékos új orosz kölcsön ... Disconto Commandit 176.90, Dinamit-truszt 176.90, Harpeni 205.30, Unifikált török járadék 94.40, 4.2 százalékos ezüst-járadék ... 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.50, Magyar koronajáradék 93. ... Osztrák-magyar államvasut 148.30, Bécsi váltóár 85.25, Olasz járadék ... Alt. villamosági Edison 218.50, Gelsenkircheni 198.25, Laura-kohó 212.60, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) szept. 4 4-2 százalékos papírjáradék ... 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99. ... 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.55, Osztrák hitelintézeti részesvény 201.10, Osztrák-magyar államvasut 148.10, Északnyugati vasut ... Bustiehradi vasut ... Londoni váltóár 203.82, Bécsi Bankverein 141.10, Villamos részesvény 139.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.10, 4-2 százalékos ezüstjáradék ... Osztrák koronajáradék 96.35, Magyar koronajáradék 92.92, Osztrák-magyar bank 124.80, Déli vasut részesvény 22.50, Elbavölgyi vasut ... Bécsi váltóár 85.15, Párisi váltóár 811.75, Union bankrészesvény ... Alpesi bányarészesvény ... Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) szeptember 4 4-2 százalékos ezüstjáradék 99. ... 1860. sorsjegy 154.85, Déli vasut 22.50, 4 százalékos aranyjáradék 98.50, Osztrák hitelrészesvény 201. ... Osztrák-magyar államvasut 148. ... Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.70, Szilárdult.

London, szeptember 4. Angol consol 85 1/4.

Páris, szept. 4. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 96.85, Osztr. aranyjáradék 99.70, Magyar aranyjáradék 94.55, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 490. ... 4 százalékos Olasz járadék 104.30, Déli vasut elsőbbségi kötv. 290. ... 5 százalékos marokkói járadék 512. ... 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.80, 4 százalékos

Kons. amort. román járadék 90.95, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 93.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 99.85, 5 szaz. Orosz kincstári utalvány 1904. 518. ... 4 szaz. Szerb járadék 1907. ... 4 százalékos spanyol járadék 96.40, 4 százalékos unifikált török jár. 95.70, Török sorsjegy 177.15, Török dohányrészesvénye 424. ... Osztrák föld-hitelintézet 71.30, Osztr. Länderbank 473. ... Magyar jelzalogbank 460. ... Banque de Paris 1575, Banque Ottomane 706. ... Osztr. magyar államvasut ... Déli vasut ... Meridional vasut 673. ... Keleti vasutak 683. ... Waggon Lits. ... Hartmann gépgyár 671. ... Rio Tinto 17.51, Sucrerie d'Egypte 36. ... Tula 343. ... Thomson Houston ... Urikányi kőszén 169, Chartered 23. ... De Beers 334. ... East Rand 107.50 Jagersfontein 117. ... Transvaal Consols ... Transvaal Land Company 64.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 16. ... Olasz aranyváltó (rövid) pari. Váltó Svájcra (rövid) 3/8. ... Csek Londonra 251.25, Magánkamattal 1 1/8. Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Fásárcsarnok

1908. szeptember 4-én.

Lényeges változást a piacz nem mutat. Szőlő iránt javult a kereslet, az árak emelkedtek.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahús hátulja 124-136 K, eleje 108-112 K, vidéki borju, borbren hosszan mérve sulylevonás nélkül 76-80 K, helybeli borjuhús 96-110 K, sertésbús szalonnával 130-132 K, lehuzoit sertés 136-140 K, szalonna friss 128-132 K, szalonna sózott 116-120 K, szalonna füstölt 128-132 K, olvasztani való 130-132 K, háj 136-140 K, sertészsír 140-144 K, mind métermázsánként. Füstöltbús (vidéki) kg.-ja 1.30-1.60 K, hazai sonka 1.80-2. K, szalámi magyar 3.20-4. K, nyári szalámi 1.20-1.40 K.

Vad: Öz 1.60-1.80 K, szarvas .70-80 K dárnyad, vaddisznó . . . K kg.-kén egészben, nyul nagy 2.60-3.20 K, nyul süldő 2-2.20 K, toglyó 50.-70.- K, fácán 2.60-3.- K szalonna . . . K, darabonként. Fenyvesmadár kötegye . . .

Table with columns: Buza, Kilos, 100 kilogramm ára, Egyéb gabonaneműk, Burgonya, Faj, Penz, Aru. Includes sub-sections for Rezs, Árpá, Zab, Tengeri magya, Repoze, and various types of flour and grain.

Table with columns: Penz, Aru. Includes sections for Államadésság közkölcsönök, Záloglevek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalak, and Különféle vállalatok.

Table with columns: Penz, Aru. Includes sections for Ujlaki téglá és mészegető, Bankok részesvényei, Sorsjegyek, and Pénznekem és váltók.

Baromfi-félék: Elő rántani való csirke 1.20—1.80 K, sütni való 2.40—2.80 K, kacsza sovány 2.—3.—K, kacsza hizott 4.—5.—K, liba fiatal 4.40—7.—K, lud hizott 11.—16.—K, tyuk 3.20—3.60 K, pulyka ——— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.32—1.50 K, hizott rucza 1.40—1.60 K, hizott pulyka ——— K, levestyuk 1.40—1.50 K kg.-ként, Pulárd 1.80—2.— darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) I. 2.10—2.30 K, II. 2.—2.10 K, főzővaj (köpül) 1.50—1.70 K, tehénturó 10—24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 8.—8.20 K, rózsas ujj 6.80—7.—K, fehér 5.20—5.60 K, kifli 8.—10.—K, sárgarépa 8.—18.—K, petrezselyem 8.—18.—K, vöröshagyma makói 15.—18.—K, közönséges hazai 10.—12.—K, fokhagyma 36.—40.—K, káposzta 12.—24.—K 100 kg.-ként. Burgonya, uj ———, K, kalarábé ———, fill, spárga solo K, közép K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes ——— K, kifejtett ——— K, zöldborsó hüvelyes ——— K, kifejtett ——— K, paradicsom 8.—10.—K 100 kg.-ként. Uborka salátának 5.—6.—K, ecetbe —80—1.—, savanyítani 1.—1.40 K 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő —.20—.40 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranypármén ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) — K, másodrendű 12—24 K., harmadrendű apró áru 6—12 K. Körte elsőrendű —40—.50 K, másodrendű 20—30 K, dió I. 40—60 K, II. 30—40 K. Vegyesárúk: Méz —70.—94.—K, gyümölcsíz ——— K, gomba friss ——— kilogrammonként.

Tojás: bácskai 75—78 K, erdélyi apróbb áru 74—75 K

Budapesti szurómarhavasár.

Budapest, szeptember 4. Felhajtott: 814 drb élő borju (közte 5 rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyvezések: Elsőrendű élő borjukért 84—92 fillér, kivételesen 94—96 fillér; középminőségű élő borjukért 74—82 fillér; leölt borjukért — fillér; silány és rugott borjukért 64—72 fillér, növendékmarháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak 4—6 fillérrel kgr.-kint emelkedtek.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest, szeptember 4-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 128—129 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 129—130 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 133—135 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi szeptember 2. napján volt készlet 38012 drb., 1908. augusztus hó 3-án felhajtott 87 darab, 1908. szeptember 3-án elszállított 349 darab, 1908 szeptember 4. napjára maradt készletben 37750 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, szept. 4. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 288 darab sertés, 8 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás 175 drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1043 darab sertés, 85 darab süldő, — darab malacz, összesen 1506 darab sertés, 8 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1247 darab sertés, 8 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 79 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 100—103 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 96—100 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 126—133 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 120—134 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 120—134 fillér. Huszterítés, nehéz 300 kilogrammon felül — fill.-ig, könnyű — kgr.-ig. Belföldi süldő 112— fillérig, horvát süldő — fillérig. Malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 4. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Gasparik Ferencz pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben a pozsonyi pénzügyigazgatósághoz, Kováts Zoltán zilahi segélydíjas pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztté, jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett, Balogh István szombathelyi pénzügyi számgyakornokot a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi számtisztté, Derezsán Jenő szombathelyi díjtalan pénzügyi számgyakornokot segélydíjas pénzügyi számgyakornokká, állomáshelyén való meghagyása mellett, mindkettőt ideiglenes minőségben. Láner Aurél okleveles gazdasz. miskolci lakost kataszteri irattárt kezelő irodatisztté a soproni pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségben és a bányászattal alkalmazott kezelési tisztviselőik létszámában Tihanyi Károly bányafelügyázót kezelő segéd tisztítte nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Steiner Gizella és kiskoru Steiner Antal szegedi lakosok Németre, kiskoru Izrael Emanuel és Izrael Márton békcsecsabai lakosok Iványira, Sammler Ignác miskolczi lakosok, valamint Károly, Rezső, Béla és Gyula nevű kiskoru gyermekei Somlóra, Färber Dávid odvosi lakos Rozsnyaira, Háberfeld Miklós budapesti lakos Hubára, Neumann Gyula okolicsnői lakos Nemesre, kiskoru Czizler Pál budapesti lakos Magyarra, kiskoru Rebensaft Márton kisujszállási lakos Rétire és kiskoru Rosenbach Ferencz budapesti lakos családi nevének Patakira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A gyulai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnek pénzügyi számtisztzi állásra 2 hét és a szatmári folyamnépkei hivatal felügye-

lete alatt álló Szamos-szakaszon folyamfelügyázói állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

m é t e r		m é t e r	
szept. 4. szept. 8.		szept. 4. szept. 8.	
nn	Shárding 2.08 1.18	Jász	M.-Szeged 0.80 0.21
Duna	Passau 3.60 8.65	Tokaj	Tokaj 0.83 0.14
	Lás 0.92 0.92	V.-Namény	V.-Namény 0.46 0.46
	Bécs 0.88 1.08	Tokaj	Tokaj 1.04 0.03
	Pozsony 2.55 2.33	Tiszafüred	Tiszafüred 0.12 0.04
	Komárom 8.48 8.7	Szolnok	Szolnok 1.02 0.12
	Budapest 2.46 1.77	Csongrád	Csongrád 0.43 0.23
	Paks 1.10 0.80	Szeged	Szeged 0.02 0.21
	Mohács 1.65 1.63	T.-Bocsa	T.-Bocsa 0.08 0.20
	Gombos 2.24 2.28	Titel	Titel 1.40 1.50
	Ulvidék 1.47 1.58	Óndava	Óndava 1.10 1.15
	Pancsova 0.78 0.81	Tapoly	Tapoly 0.84 0.35
	Orsova 1.48 1.61	Bárdi	Bárdi 1.18 1.13
Norva	Norvafalu 0.78 0.72	Ladány	Ladány 0.12 0.11
Vág	Zsolna 0.45 0.52	Szoleza	Szoleza 1.18 1.13
	Trencsén 0.88 0.49	Hernád	Hernád 0.20 0.13
	Szeged 0.80 0.77	Bereettyó	Bereettyó 0.29 0.31
Eába	Sat-Gothárd 0.48 0.48	B.-Ujfalu	B.-Ujfalu 0.29 0.28
	Sárvár 0.15 0.14	Cenca	Cenca 0.28 0.28
	Győr 2.65 2.82	N.-Várud	N.-Várud 0.20 0.20
Dráva	Vasrad 0.— 0.—	Belényes	Belényes 0.80 0.82
	Zákány 0.— 0.06	Guránó	Guránó 0.28 0.26
	Barcs 0.54 0.69	Borosjenő	Borosjenő 0.28 0.62
	Eszék 1.28 0.78	Békás	Békás 0.62 0.50
Hura	M.-Sződab. 0.— 0.—	Gyoma	Gyoma 0.44 0.42
Száva	Zágráb 0.82 0.10	Gy.-Fehérvár	Gy.-Fehérvár 0.85 0.88
	Szécsék 0.08 0.19	Branyicska	Branyicska 0.— 0.—
	Mitrovicsa 0.14 1.19	Soborsán	Soborsán 1.28 1.28
Szamos	Décs 0.28 0.55	Árad	Árad 0.34 0.28
	Szatmár 1.20 0.28	Makó	Makó 0.08 0.—
Kraszna	R.-Máltány 0.48 0.10	K.-Kostály	K.-Kostály 0.58 0.54
Latorca	Munkács 0.25 0.16	Kiszéltő	Kiszéltő 0.78 0.94
Laboreca	Homonna 0.— 0.—	Temesvár	Temesvár 0.78 0.94
Ung	Perecseny 0.— 0.—	Becskerek	Becskerek 0.77 0.83

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS

FARAGÓ J.

műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenmű kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, francia és angol szövegekből, költségtetés díjmentes.

INGYEN GUMMI-

halholyag 3, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tartja
NAKIRA valódi indiai férfi-különlegesség tuzatja 12 korona.
Uterus-Spray egujabb női különlegesség 14 kor
PESSAR OCLUS női szer 3—11 kor.
MINTA-GYÜJTEMÉNY 12 db legfinomabb óvszer 4 K.
IRRIGATOR 8 koronától 10 koronáig.

INGYEN

műlábak
műkezek
támogatók
sérvkötők
stb. szőlő legujabb nagy képes árjegyzékünket
univerzális
sérvkötők
páratlanok, kis onyhe nyomáson peitotával a legnehezebb sérv is elszárható.
HASKÓTOK, Gummiharisnyak stb. mérték szerint készíttetnek.
MAGYAR ORVOSI MŰSZER-TÁR Budapest, VII., Rákóczi-ut 22. Feltérve címre és a vörösi keresztre kerülnek.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bőr-fotelek, gyönyörű tükör, diván, borszek, íróasztal, porzesszonyog és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.
A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a legujabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csak
Reményi nagy magyar hangszertelepen.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-utca 58. szám.

958. sorozat Bon 028. szám
Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvosi mű-és köztörzs Budapest, VII., Erzsébet-köput 50 sz.
kötetes ezen utalvány beiktatása mellett minden megrendelőnek 15/6 azaz tizenöt százalékos árkedvezményt adni az eredeti
F. Bergerand fils
párisi különlegességek
(óvszer) gyártmányából. Kimerítő képes árjegyzék díjmentesen zárt levélben küldetk.
Kivágatott az „Egyetértés”-ből, 25708

Titkos betegségek
biztos és lelkiszerető meggyógyítására orvial tapasztalata folytán legjobban ajánljuk
Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvosudor specializált.
Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a neml szerek, bonyony vagy idült bnrutját, viselési nehézségeket, hólyagbajt, kakilyeket, syphilis, ideg- és hátrinczabajt és bármily női betegségeket.
Budapest, IV., Rápoly-körút 10. I. emele.
Rendel d. e. 10—4 és este 6—8 óráig.
Vidéktelek levél útján is biztos eredményre gyógykezelés és gyógyszerről is gondoskodik. — Nőknek külön varólorem, külön kijárat.

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre
kaphatók
Aufrecht és Goldschmied
hangszeráruházban
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

KÜLÖNFÉLÉK.

A szívet, a szívet :..

A szívet, a szívet,
Oh azt megbecsüld!
Kincs az, mit az Isten
Égből földre küld...
Száz kincskereső közt
Egy éri csak el...
Kincs az, mit szeretni,
Megbecsülni kell.

Elveszteni könnyű,
Meglelni nehéz,
Drága, de törékeny,
S gyenge az egész:
Kíméletlen kézzel
Csak egy karczolás,
S nem segíthet rajta
Többé a sírás...

S ha egy rossz szavaddal
Összetörted azt,
Száz jó szavad sem hoz
Már rá több tavaszt,
És bár tenmunkádra
Szemed sírva néz:
Tört szívből már nem lesz
Sohasem egész!

Zoltán Vilmos.

(Utban a halál felé.) Gyönyörű alkonyat. A tik-
kaszító délutánra felüdítő enyhe szellőjárás következ-
zett. Az emberek boldogan térnek haza a munkából
vagy kísértálnak a zöldre. Az utolsó napsugarak rá-
szökkelnek a hidon nyüzsgő sokaságra. Hirtelen meg-
akadt a forgalom, mindenki a korláthoz tódul. Futó-
lépésben siet arra felé a rendőr, akit hosszú sorban
követ az utca népe. Mi történt? Valaki leugrott a
magasra torló habok közé. Nehéz lelkitusakodás
után szánta el magát a cselekedetre. A testét körül-
ölelték a hideg hullámok és ő megint az életért vias-
kodik, hogy legyűrje a halált, amelyet kevéssel az-
előtt még megváltójának hitt... Már a parton he-
ver. Tömegesen csődült oda a kíváncsi közönség.
Az orvosok eszméletre térítik a beteget, aki merev,
aggodalmas nézéssel szemléli a tömeget. Balsikerral
befejeződött a dráma utolsó felvonása. A nap neve-

zetes eseményei elnyelik ezt az életuntsági katasztró-
fát, amelyet szerencsésen elkerült a gyászos vég.
Később az öngyilkos így beszélte el tettének
végrehajtását:

— Vagy tiszter rohantam arra a helyre, ahon-
nan levettem magamat a folyóba. Sírn szerettem
volna, olyan fájó érzést keltett bennem a bucsu.
Hogy mégis miként szállt meg a bátorság, nem tu-
dom már. Azokra a pillanatokra emlékszem, amikor
lezuhanam a vízbe. Nem is pillanatok voltak azok,
hanem keserves órák. Öntudatomat nem veszítettem
el. Akkor ájulhattam el, amidőn a mentők kiemelték,
mert mire feleszméltem, már a parton feküdtem. Ki-
mondhatatlan örömmel töltött el az, hogy megma-
radtam és kedvesnek láttam minden földi dolgot.

Egy nyugdíjba vonult rendőrtisztviselő, aki a
napokban Bécsben előadást tartott az öngyilkosságról
és ezt az esetet példa gyanánt említette fel, így
elmondta a témáról:

Köz tudomásu, hogy az életuntak jórésze a sze-
gényebb néposztályból való. Legtöbbször ez a két
motivum ismétlődik meg: inség és szerelmi bánat. A
munkások merészebbek, nem rettennek vissza a leg-
remitőbb eshetőségtől sem, ezért az öngyilkosság
igen gyakori közöttük. Az építőmunkás, aki irtózatos
magasságban dolgozik, nem borzad meg a tátongó
mélységtől, mint más ember, akit a toronyban szé-
dülés fog el. Általán hiszik, hogy az öngyilkosság
rendesen zavarodott lelkiállapotban történik. Sokkal
valószínűbb, hogy az elhatározást legsűrűbben a leg-
végsőre fokozódott kétségbeesés érleli. Az eredmé-
nyes mentés után a legkülönbözőbb megfigyeléseket
lehet tenni. Az egyik örvendőző és hálás, a másik
még inkább elkeseredik, mint azelőtt, alkalmasint
azért, mert a szándéka kudarcot vallott. Az öngyil-
kossági okok között számos ízben szerepel a daczo-
lás. Kiváltképpen a fiatalság azt akarja elérni, hogy
másokat furdaljon a lelkiismeret, amennyiben a szo-
moru tényért el kell viselniük az erkölcsi felelőssé-
get; vagy, hogy legalább is valaki buslakodjon utá-
nak. Az öngyilkosság legközönségesebb módja a ha-
lálugrás (az ablakból és a vízbe). Az asszonyok szí-
vesen folyamodnak a mérgehez. Az öngyilkosok je-
lentékeny százalékát sikerül megmenteni. Az életből
való megmenekülést is lehet művészetnek nevezni,
amit nem mindenki tud.

(Téves telefonkapcsolás.) A „Gil Blas“ írja, hogy
egy párisi asszony telefonon akart beszélni az egyik
boulevard-színház pénztárával. Azonban a központ
hibásan kapcsolt és a hívó felet egy nagyobb épület-
bádogos-czég irodájával kötötte össze. A hosszas
halló-zásra végre jelentkezett valaki a telefontól és

lejártszódott egy tévedési vigiáték. Az illető hölgy
ahelyett, hogy előbb megkérdezte volna, kivel beszél,
egyszerűen előállt a kívánságával és megtudakolta,
hogy lehet-e aznap estére egy páholyt kapni. Az el-
mondandók megértéséhez szükséges azt tudni, hogy
a francziában a „baignose“ szó nemcsak páholyt, ha-
nem fürdőkádat is jelent. Már most az üzletbő ezt
válaszolták:

— Hogyan! Milyent parancsol a nagyságos assz-
szony?

— Mindegy.

— De mégis?...

— Hát jól van, legyen a tizenkettes számú.

— A tizenkettes számot? Azzal sajnos, nem szol-
gálhatunk. De méltóztassék csak várni.

Kis szünet után más hang csendül meg a kagyló-
ban.

— Nagyságos asszonyom, szigorúan ragaszkodik
a tizenkettes számhoz?

— A multkor is ezt vettem meg és azt hiszem,
hogy ez a legjobb.

— Nagyon sajnálom, de nem tehetek eleget a
kívánságának.

— Hiszen mondom, hogy a multkor is megkap-
tam. És most azért szeretném, mert hat személyre
kellene.

— Hat személyre? Akkor talán sziveskedjék egy
medencét megrendelni.

(Három távirat.) A berlini lapok a következő
félreértési történettel szórakoztatják a nyájas olva-
sókát:

Egy földbírókos, akinek hatalmas terjedelmű ura-
dalmai vannak, szerencsétlenül járt a gazdaságán. A
parasztnábob — amilyen vagyonos — polyvaként
szállingóznak feléje a pénzek — olyan lomha gondol-
kodásu. Csak azért él, hogy egyen, igyon és mulas-
son és a kapálás meg az ősi szántás százszor több
gondot okoz neki, mint az, hogy épületlen lelkét is-
meretgyarapításokkal kiművelje.

A minapában kitört a lába. Azonnal táviratozott
egy berlini speciálista doktornak. A távirat szövege
az volt, hogy jöjjön azonnal, mert kitört a lába. Az-
után következett az aláírás és czim.

De az orvos nem érte be ezzel a szükszavu meg-
hívással, hanem ezt sürgönyözte vissza:

„Kérek pontos leírást, hogy hol törött ki a láb.“

Mire a beteg ezt válaszolta:

„A tehénistálló mögött. Utazzon tüstént, mert
nagy fájdalmaim vannak.“

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

51

Nem is tudod elképzelni, milyen önuralmam-
ba került az iránta érzett gyűlöletet leküzdenem
és őt nem arra kéri, hogy betegségem alatt ne
jöjjön el hozzánk látogatónak. Nem tudtam azon-
ban megtenni, mert szerettelek és félttem, hogy
észreveszed a féltékenységet. És te hogyan
köszönted ezt meg nekem?

Tudom most már, hogy a velem való együtt-
élést pokolnak minősíted. Tudom, hogy irántam
való szánalomból igyekezted magadon erőt ven-
ni, hogy vissza ne riadjál tőlem, mikor beszélni
akartalak. Én csak akadály vagyok közted és
azon nő között, akit imádsz. Nem akarok tovább
az utadba állni. Ez nem áldozat, sem nagy ér-
dem a részemről. Az élet elviselhetetlen lett a
számomra.

Kéznél van a meghalásra szánt eszköz.

Az arzen, amit kértem, hogy vegyél arczom
szépitésére, még megvan a fiókomban. Nem hiu-
ságból akartam használni, hanem, hogy neked
kellemesebb legyen a látásom. Vettem is már
valamit belőle, de azért maradt még elég, hogy
az életem elpusztuljon. Így tehát a mérge mégis
betöltötte hivatását.

Arra lett volna jó, hogy az arczom megsze-
pítse; most pedig arra lesz jó, hogy megszaba-
dítson egy csúf feleségtől. Ne engedj felbonczolni
a halálom után, hanem mutasd meg ezt a levelet
az orvosnak, aki kezel. A kézírásom fogja bizo-
nyítani, hogy tényleg öngyilkos lettem; egyúttal
bizonyíték lesz, hogy valakit ártatlanul gyanuba
ne keverjenek.

Isten veled, csak még néhány szót utolsó
beszélgetésünkről.

Október 21-én reggel két óra.

Tegnap kiutasítottalak a szobából, midőn a
hogylétem után jöttél tudakozódnai. Azután, hogy

kimentél, gyalázó szavakat mondtam rólad a
fizetett ápolónőnek. Bocsásd meg nekem! Szinte
magamon kívül vagyok. Tudod, hogy miért?

Reggel fél négy óra.

Oh, én szerettem ferjem! Elkövettem a tettet,
mely megszabadít a gyűlölt nőtől. Bevettem az
egész mérget, mely a papírban volt. Ha esetleg
nem volna elég, még van az üvegben is.

Öt óra utántizpercz.

Eppen kimentél, miután előzőleg orvosságot
adtl nekem. Látásodra egész bátorságom oda
lett. Azt gondoltam, ha barátságos pillantást
vetsz reám, bevallom neked, mit csináltam és
megkérlek, mentsd meg az életemet. Azonban te
rám sem néztél. Hagytalak kimenni és nem szol-
tam semmit.

Félhat óra reggel.

Érzem a mérge hatását. Az ápolónő az ágy
végénél alszik. Nem keltem fel. Meg akarok
halni.

Féltiz óra reggel.

A fájdalmak nagyon is hevesek voltak. Fel-
keltettem az ápolónőt. Az orvos is jött.

Senkit sem gyanusítanak. Különös, de a
fájdalom ismét engedett. Még egyszer kell majd
bevennem a méregből.

10 óra reggel.

Eppen csak annyi időm volt, hogy az üveget
elrejtsem, amikor te újra beléptél.

A gyengeség újabb kísértése vett erőt raj-
tam. Elhatároztam, hogy utolsó menedéket en-
gedek meg magamnak, esetleg még életben ma-
radhatok; azaz alkalmat adok neked, hogy ba-
rátságos legyél irántam. Kértelek, adjál egy csé-
sze teát. Ha ezen alkalommal egy jószágos szó,
vagy egy barátságos pillantással bátorítasz, nem
veszem be a második adag mérget.

Teljesítetted a kívánságomat, de nem voltál
jószágos. Ugy nyujtottad nekem a teát, Ernő, mint
egy kutyának szokás az eledelt. És akkor cso-
dálkoztál, hogy elejtettem a csészét, midőn visz-

szanyujtottam neked. Nem tehettem róla. Resz-
ketett a kezem. Ha te az én helyemben lettél
volna, neked is reszketett volna a kezed, azzal
a tudattal, hogy a vánkosod alatt ott van a ha-
lálhozó mérge. Mielőtt távoztál, udvariasan
egészségemre kívántad a teát. De akkor sem
néztél rám, az eltört csésze cseréjeit néztél.

Mikor eltávoztál, ismét bevettem a mérget,
de most már dupla adagot.

Dexter visszatette ismét a helvére az el-
csent naplót és most válaszáért esd. Nincs ennek
a nyomorultnak lelkiismerete? Azt hiszem, majd
akkor érzi, hogy van, ha megtudja halálom hírét.

Az ápolónő ismét bejött a szobába. Elküld-
tem, mert egyedül akarok lenni.

Istenem, hány óra van? A fájdalmak ismét
megrohannak!

Tehát éli boldogul. Bárcsak csinosabb let-
tem volna. Belsőbben akkor sem szerethettelek
volna. Még most is szeretnék az arczodba tekin-
teni; ha mellettem lennél, még most is bevalla-
nám tettemet, hogy segítsd rajtam, mielőtt késő.
De te nem vagy itt. És talán jobb is így!

Még egyszer Isen veled! Légy boldogabb,
mint voltál velem! Én szeretlek téged. Ernő és
megbocsátok neked.

Macallan Emilia

HARMINCZADIK FEJEZET

Mihelyt felszárítottam a könyveimet és kissé
összeszedtem magam ezen megindító levél ol-
vasása után, gondolataim rögtön Ernőhöz szál-
tak. Ott az asztalon feküdt ferjem ártatlanságá-
nak bizonyítéka, de irgalomból, melvet iránta
éreztem és az elhalt asszony iránt érzett irga-
lomból csak azt reméltem és óhajtottam, hogy
ezen sorok soha ne kerüljenek a szeme elé.

Most, mikor végre reményeimet elértem és
célomhoz értem, szinte szerencsétlenségnek
éreztem, hogy Benjámin rájött a levél rejtékére.

(Folyt köv.)

SZINHÁZAK
Szombaton, 1908. szeptember 5-én

Nemzeti Színház
Elnémult harangok.
Sínjáték 4 felvonásban, írta Rákosi Viktor és Malonyai Rezső.
Személyek:
Simándi Mihályi
Todorescu Gál
Zalatnay Szacsay
Pap Mózes Gabányi
Benedek Molnár
Petru Rózsahegy
Floric Paulai E.
Todorcsuné Éva
Sára Rákosi Sz.
Mó Molnár
Kezdeté 7 órakor.

Királyszínház
A vig özvegy.
Operette 3 felvonásban, írta Leon és Steln. Zenéjét szerzette Lehár Ferencz.
Személyek:
Zéta Pápi
Valencienne T. Harmal
Danilovics gróf Király
Ojavarri Hanna Turchányi O.
Nesillon Camil Raskó
Nyegus Korosa
Frankovics Oray E.
Kromow Dobi
Casceda Simai
Kezdeté 123 órakor

Magyar színház
Tűz a gyárban!
Dráma 3 felvonásban, írta Swedlinck. Fordította dr. Sebastyán Á.
Személyek:
Van Beeren Bakay
Theo Törzs
Henrik Tarnay
Susanne Tóth I.
Cory Tanayné
Heermanns Garas
Fridrik Veerit Lorant I.
Buisens Kéinci
Wiggers Körmenydy
Jansen Z. Molnár
Geriksen Fonyvesi
Kezdeté 10 órakor

Nemzeti színház és az Operaház
összes előadásaira jegyek elővételben arányos pénztári áron kaphatók:
MOLITOR OSZKAR
"EUTERPE" zeneműkereskedésben
Kossuth Lajos-u. 15.
a Semmelweis-utózával szemben.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
Új fellépések.
Kosta
a csavarfejű ember.
LOS MARAVILLAS
spanyol hölgy-kvartett.
MISS PHILADELPHIA
"Topsy" nevű csodálatosan idomított elefántjával és
14 attrakció.
— Az előadás kezdete 8 órakor. —
A télikerben reggeltől 5 óráig **VÖRÖS ELEK** színgyönyörű kara hangverseny.

BEKETÓW CIRKUSZ Városliget
Tűzfény 107-115
Ma szombaton, szeptember 5-én este 7/8 órakor
XIX. HIGH LIFE ESTÉLY. Asztali intelligencia találkozója.
"HELSCLAND"
Nagy háttérű és vízi előadások, 100 négyzetméter víz a cirkuszban. Fényes látvány, jümpák. **FOSTAIN ILLUMINEUSE** 60 hölgyből álló balladák. The 8 Stalg's háttérzenéje. A műsorok kiválóan és az egész nagy műsor.

IFJ. SCHULLER FERENCZ nagyvendéglője
VI. kerület, **Andrássy-ut 99. szám.**
A szalmazsvegyek legkedveltebb étterme.
Korsóelt árak! * **Előre Kiszámlálás**

SZT. MARGITSZIGET gyógyfürdő és üdülőhely
ujjonnan berendezett vizgyógyintézet.
Téli-nyáron át nyitva.
438 °C természetes kén- és hévíforrás. Csusz, száraz, sziv-, hűtő- és időbajok ellen javálva.
Szeptember 1-től 30 százalék engedmény.
Gyógy- és zenedíj nincsen.
Felső-vendéglő saját kezelésben.
Teljes penzió napi 10 kor.-tól kezdve.
Kivánatra prospektust küld a Szentmargitszigeti Gyógyfürdő és szálloda részvénytársaság igazgatósága.

1884 alapítva **BUTOR** 1884 alapítva
legnagyobb választékban, a legmodernebb követelményeknek megfelelően, szigorúan szolid kivitelben, teljes polgári- és urasági lakás berendezések coulás feltételek mellett kaphatók:
Sárkány J. butoriparosnál
Budapest, Zrínyi-körút 26. (Zion-palota)
raktár és műhely.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is leporolókban kaphatók ingyen átvenezék börtentve.

Löwy Mayer
ohl. zeneanár
zeneakadémiai előkészítő hegedűtanfolyama
VI., Csengery-u. 45, II. 14
alatt létezik.
A tanítás szeptember 2-án kezdődik.
A beiratások d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig eszközölhetnek.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC
L. FRANÇOIS & Co.
Különös gondot fordítunk a legelőnyösebb észi udonságok megkeresésére, a nagyérdemű közönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányú 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Szigorúan szabott árak. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak.
Becsese pártfogásért eszedezünk műhelyünkben Hársta-u. 33. női kalapok átállítására.
Osztermann és Stern kalapos mester
Szigorúan szabott árak! Eskü-ut 6. (Eliotild-palota).

Kalap-Király-nál
a legelőnyösebb észi udonságok megkeresésére, a nagyérdemű közönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányú 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Szigorúan szabott árak. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak.
RAPPEL-féle
nyilvános elemi fiú-, leányiskola és félintézet.
BUDAPEST, VII., Izabella-utca 33. sz.
Közvetlen villamos megálló mellett. Kerttel és tornateremmel. Egésznapos tégas helyiségek. Államérvényes bizonyítványok. Nyelvoktatás szülélt nemzetiösű gyénekétől. Akadémiailag képzett zeneanarak. Korlátolt számú növendékek. Beiratkoások naponta délután 2—5-ig.
Özvegy RAPPEL ARPADNÉ, az intézet tulajdonosa.

ISKOLAKÖNYVEK
az összes vidéki és budapesti iskolák, elemi, polgári fiú és leányiskolák, felsőbb leányiskolák, gimnáziumok, real, kereskedelmi iskolák stb. számára kaphatók
SINGER ÉS WOLFNER
könyvkereskedésben
Budapest, VI. Andrássy-ut 10

Iskolai szótárak.
Korona
Simonyi-Balassa: Német-magyar szótár. Kötve 2.20
— Magyar-német szótár. — 4.—
— A két rész egybekötve — 4.—
Ballagi M.: Német-magyar zsebszótár. Füzve 1.40
— Magyar-német zsebszótár. — 1.40
— A két rész egybekötve — 4.—
— Német-magyar kézi szótár. Füzve 5.—
— Magyar-német kézi szótár. — 5.—
— A két rész egybekötve — 12.—
Thibaut: Francia-magyar zsebszótár. Füzve 2.40
— Magyar-francia zsebszótár. — 2.40
— A két rész egybekötve — 6.—
Theisz-Matskássy: Francia-magyar szótár. — 5.—
Szöke-Schmidt: Magyar-latin szótár. Füzve 2.80
— Latin-magyar szótár. — 2.80
— A két rész egybekötve — 7.—
Veress J.: Latin-magyar szótár. Füzve 3.60
— Kötve — 4.20
— Magyar-latin szótár. Füzve 3.60
— Kötve — 4.20
— A két rész egybekötve — 8.—
Burián: Latin-magyar szótár. Kötve 3.—
— Magyar-latin szótár. — 5.—
Simonyi Zs.: Latin szókönyv. Kötve 2.—
Lévay-Vida: Görög-magyar szótár. Füzve 4.—
— Kötve — 4.60
— Magyar-görög szótár. Füzve 4.—
— Kötve — 4.60
— A két rész egybekötve — 9.—
Radó: Idegen szavak szótára. Kötve 4.—
Babos: Magyar-angol szótár. Kötve 4.—
Kaphatók:
Lampel R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrássy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

BUTOR DUA VÁLASZTÉKBAN ÉS RÉSZLETI FIZETÉSRE
RENDKÍVÜL OLCÓ ÁRON
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (AMDRÁSSY-UTCA) TELÉFON 622

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok
Budapest, Vác és Nagymaros között.
Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén az idén az utolsó menet, a szeptember hó 6-án azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.
Indulás Bpest-Petöfi-térről 8:00 órakor és, és 2:30 órakor du
» Batthyány-térről 8:05 » » » 2:35 » »
» O-Budáról 8:20 » » » 2:50 » »
Érkezés Vácra 10:00 » » » 4:20 » »
» Nagymarosra 11:00 » » » 5:30 » »
Ind. vissza Nagymarosról 11:30 » » » 8:00 » esto
» Vácra 12:15 » dél » 8:45 » »
Érkezés Bpest-Öbudára 1:10 » du. » 9:40 » »
» Batthyány-térről 1:25 » » » 9:55 » »
» Petöfi-térről 1:30 » » » 10:00 » »
Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidője a következő k udapestről-Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér
Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér
Vácra Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér
Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adhatnak ki és pedig:
Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely 150 fill. II. hely 120 fill.
Vácra Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.
Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség osó elő is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargörös közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, ugy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzé tenni.
Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság

HETI MŰSOR.

Szeptember	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uránia	Fővárosi színház
d. u.							
6 Vasárnap este	Liljomfi	—	Naitalin Kulya van a kertbe	100 év muiva	Gretchen	—	szept Helena A gyimesvad-virág

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1908. szeptember 5-én.

Vígyszínház

Kutya van a kertben!
Bohózat 3 felvonásban. Írta: Georges Feydeau, fordította: Góth Sándor.

Személyek:
Victor Emanuel Góth Sándor
Raymonde Gazsi M.
Chandebise Camille Tihanyi M.
Feraillon Augu tin Vendrei F.
Oympe, a felesége Rónaszékiné
Histangua Carlos Szerény Z.
Lucienne, a felesége Komlóssy
Tournel Román Tapolczay
Vinacho dr. Balassa J.
Babstijn Sarkadi A.
Kezdeté fél 8 órakor

Városligeti Nyári Színház

Berta panamája.
Énekes bohózat 3 felvonásban, írta Feld Mátyás. zenéjét szerzette Barna I.
Kezdeté 1/23 órakor

M. Kir. Operaház

Zárva

Fővárosi nyári színház

Hoffmann meséi.
Regényes opera 4 felvonásban. Írta Jules Barbier, ford. Várady A
Kezdeté fél 8 órakor.

Apolló - Projektográf

TELEFON 68-39.
Naponta minden előadásban fellép

Fedák Sári

éneklő mozgófényképben. Előadja Veró „Die Brettl-gräfin“ c. operettjének híres „BASA-DUETT“-jét. Partnere Wassmann, a berlini „Deutsches Theater“ kiváló tagja.
KEZDETE: 6 órakor

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTH SÁNDOR
Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 órakor

Ma! fél 10 órakor! Ujdonság!
A feleségem férjes

Bohózat írta Satyr. Rendező Rott Sándor.

Végül 11 órakor
DER LUFTTURNER

Bohózat egy amerikai szállodai diétből írta Satyr Rendező Trebitsch Sándor

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú táncz attrakciók.

— Kezdeté fél 12 órakor —

BUDAPESTI CABARET
BONBONNIÈRE Teréz-körút 28.

Ma és mindennap a nagyszerű szeptemberi műsor. László Rozsi 4 ságerrel. Dr. Szalay József konferenciér az ő Grünbaum imitációjával. Rátkay Márton, Szarmay Árpád, Antal Erzsébet, Csabai Zsófi, Kökény, Doross, Kóváry stb. teljesen új cabaret-számokkal. — Karmester: Heilberg Albert. 3 új színpadi tréfa. A néma vádlott. Örösi sikerű bohózat. 3 új kis darab. — Jegyek Kontinuo tozsdéjezen, Andrássy-ut 29. Bárdnai és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28.

GLADIS-KÁVÉHÁZ

Rottenbiller-utca 10. (Óvoda-utca sarkán.)
Minden este Telefon 105-69.

TATAI BUS FERI

zenekara hangverseny. — Fényes amerikai berendezés. — Külön értékesített helyiségek. — Szolid árak. A szervezett munkások szíves pártfogását kérve, tisztelettel
SZATMÁRI, kávé.

XV-ik évfolyam Telefon 63-45

Beiratások
naponta 9-6 óráig.

SOMOGYI MÓR

TANAR, ZONGORAMŰVÉS

CONSERVATORIUM

akadémiai előkészítő tanfolyamokkal kezdők és haladóknak a legmagasabb művelési képzésig.
VII., Erzsébet-körút 44. I.
Zongora, hegedű, ének, czimbalom, gordonka s az összes zeneelméleti tanszakokra. Az oktatást, az ország legkiválóbb művészei és pedagógusai
államilag diplomált tanárok végzik.
Vidéki lánynevelőkének részére **INTERNATUS.**
Prospektust kívánatra küld az igazgatóság.

MOST
jelent meg az új
ÖSZI ÉSTÉLI
ÁRJEGYZÉK

kivánatra ingyen küldi
NEUMANN M.
CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
FÉRFI-FIU-ÉS LEÁNYKA-
RUHÁK-TELEPE
BUDAPEST,
IV. MUZEUM-KÖRÚT 1-3.

Szemere József

áll. kép. okl. zenetanár tanintézete
VI., Király-utca 60, I. emelet.
Beiratások naponta d. e. 9-től 1-ig és d. n. 3-6-ig.
Telefon 44-68 — Telefon 44-68

A Népszínház-Vigopera

teljes jelmeztára

mintegy ötezer gyönyörű új történelmi, fantasztikus, katonai és polgári férfi, női és gyermekjelmez, továbbá **csizmák, cipők, kardok, trikók, csákók, kalapok és parókák** stb. stb.

szeptember hó 10. 11. és 12-én
Budapesten, a Csokonay-utca 3. sz. ház II. és III. emeletén d. e. 10 órától kezdve

önkéntes árverésen

készíttetés ellenében eladatnak. Venni szándékozók a jelmeztárat ugyanott már szeptember 9-én egész nap megtekinthetik.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjátékosok egyedül rakeljavítója. — **MACHER REZSŐ sportüzlete**
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3. szám (Az udvaron)

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetőség Kolozsvárt.
30201/III. szám.
1908.

HIRDETMÉNY.

Ertesítjük a n. é. utazó közönséget, hogy az 502. sz. gyorsvonat, mely eddig csak feltételesen állott meg, f. évi szeptember hó 3-tól kezdve

Virágosvölgy

állomáson naponta rendszeresen meg fog állani, míből folyólag a 4-ik távolsági menetjegy váltásának, mint legcélszerűbb illeték fizetésének kötettsége a jelzett időpontban ezen vonatmegállásra nézve megszűnik.

Kolozsvár, 1908. szeptember hó 2-án.

Az üzletvezetőség.

Női ruha divat-kelme eladás

Oriási készletünkől 120 cz. széles őszi angol kelmet méterenként 42 krtól kezdve a legfinomabb minőségig 2-3-4 frtig árusítunk.
Rosenberg és Quitt
női divat, szőnyeg és vászon árak nagy áruháza.
Budapest, VI. Király-utca 32.
Telefon 528.

Alapított 1895.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges pétt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges pétt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

„Nefelejts.”
Ha nem szeretnélek igazán, annak a sok akadálynak legyőzésével, mely köztünk emelkedik nem foglalkoznék, hanem rólad mint elérhetetlenről lemondanék. Oda menetelem akár rövid időre akár állandó tartózkodásra lehetetlen. Hisz akkor a kisvárosi szobeszed és környezetünk gyanúja kényeztetne távol maradni tőled. Az pedig a pokolnál is keservebb lenne. Ha te is edes úgy óhajtod találkozásunkat, mint én, úgy bizonyosra veszem mielőbbi viszont látásodat. Milliő csók. 5634

Gőzgépek.
kevésbé használt és gyárilag gondosan átújított teljes garantiával azonnal szállítható 12, 14, 16 és 20 lóerjű Compound locomobilok magas légkörre, egy 100-as, 200-as Sulzer szelepes vezényművel ellátott fekvőgép jutányos áron kapható Timár Ede cégnél Budapesten, Liptó-körút 28.

Földbirtok
Nógrádmegyében, 500 hold, vasutállomástól 10 percnnyire, ötszobás urilakással, nagy felszereléssel, terméssel, 25000 forint lefizetéssel azonnal eladó. Bővebbet Mudrony István, Budapest, József-körút 77.

Csemegezőlöt
Visontahegyit 5 kgrmónként 3 koronáért, öszibarackot 4 koronáért, körte, almát, dinnyét 2 koronáért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön 5626

Muskotály.
passatuli és chasselas szőlőt postakosaranként 1 frt; ugorka, paprika, paradicsom, csemegeiszalva 80 kr.-ért; paradicsomnak mázsáját 6 frt; fenti szőlő mázsáját 14 frt; szegfűkörté, csemegealma postakosaranként 1 frt, mázsánként 12 frt. Előlegbeküldéssel szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Öszibarack
postakosaranként 3 kor, hegyi borok mérsékelt áron rendelhetők Balogh Áronnál. Balaton-Heve.

Pótvizsgákra.
Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, magánvizsgálatra, gimnázium különbözőre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegyet kérek. 7808

SENZALCIÓS KÖNYV I. IRODALMI CSEMEGE!
A nemi kérdés és a társadalom.
Tartalom: I. A bevezetés II. A nő és a prostitúció az ó-korban. III. A kereszténység ideje. IV. A mai kor állapota. V. A prostitúció világa. VI. A jövő iránya — Fényes László, a jeles magyar publicista, ezt a kérdést gyönyörű realizmussal tárgyalja meg, az igazságnak teljesen megfelelő őszinteséggel és bátorsággal. Hogy milyen sikere volt a könyvnek, igazi bizonyossága az, miköz hihetetlen gyorsan kelt el az első öt kiadás 40.000 példányra. Ez már a hatodik kiadás. A 114 oldalas nyomott oldalas könyv ára bérmentes küldéssel csak 90 fillér. Bélyegben is beküldhető. Kapható a „Molnárak Fapja” könyvnyomdájában (Budapest, V., Csáky-utca 42.)

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyisintén államszámvitelani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel

Bérház
a Józsefvárosban, 13 évig adómentes, 7000 forintot jövedelmez, a befektetett tőke 10 százalékot tisztán hoz. Azonnal eladó. Bővebbet Mudrony István, Budapest, József-körút 77. sz. I. 18. 28990

Házilag készített tojásos tarhonyának
kilóját 80 fillér, édes rózsapaprikának dobozát 1 kor., mézédés baracklevárnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., tőpörtös házi szappannak kilóját 120, kisültőn főzött barackkonyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csongrádról.

Csemegezőlöt,
chasselas nemes fajok, postakosaranként 2 kor., mázsánként 28 korona, szegfűkörté, csemegealma 2 kor., ezetbe, vagy vízbe való ugorka, paprika, paradicsom, csemegeiszalva kosaranként 140, ismétléjárúsióknak külön árjegyzék. Vasúti rendelést előlegbeküldéssel szállítok. Szabó Csongrádról.

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatalember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgálatot teljesíti Ezen vizsgára mindenki, rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Teljes ellátás keresetűk! Egy III. oszt. realiskolási fiú részére belvárosi főreáliskola közelében ahol zongora is van hogy a fiú zongora tanulást folytathassa. Ajánlatot továbbít Edelkraut Sándor ur Csillag-utca 10 sz. Erzsébetfalva Budapest mellett. 5630

Gépészet
című ajánló rovat van a helenkint megjelenő „Molnárak Fapja” szaklapnak (Budapest, V., Csáky-u. 12.) és műtárvány-számok ingyen küldetnek azoknak, akik levelezésben kerik. Minthogy ebben a rovatban a legújabb technikai újításokon kívül mindaz előfordul, amire gépészeknek, művezetőknek, elektrotechnikusoknak, motorkezelőknek, átlóknak, gépgyári munkásoknak az üzemből és azon kívüli szükségük van, ennél fogva valószínűleg a rovatról azok, akik megismerték. A hetilap ára egész évre 8 kor. félre 4 kor. 28674

Szaktanárok
vezetése alatt előkészítettek felelősséggel, legrövidebb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis sikeres vizsga esetén, gyermekek és felnőttek (hölgyek is), kik 6 elemi végezték, polgári iskolai magánvizsgákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, realiskolai tanulókat, javító- vagy pótvizsgákra és mindenféle magánvizsgára. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3 ajtószám.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bírsalmi, házassági örökségi és egyéb könyves ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások, üzletek feltűnés nélkül megfigyelését a elűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Lóbor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 109—52. 28587

Aludni
jótállással. Forduljon levelezé-lappal hozzám. Pavol István Duna-Adony.

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegezet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 B.

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle czukorkát vegyen 60 fillérért. szo.

MÉRNÖK-AKADÉMIA
gép- és elektro-technikusok, építő mérnökök és építészek részére. Felvétel 6 gym. osztályból vagy más tanuló előképzettség v. szakiskola elvégzése után. Bővebbet a programmból Wismár a. d. Ostsee.

Parlamenti
gyorsirók által vezetett magyar, német gyorsiró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiatánárokat által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsiró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1863-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépezéktől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64—68. Beírások egész napon át 28944

Földbirtok
Gömörmegegyében, 700 hold, vasutállomás helyben, nyolcz szobás urilakással, 25 hold termő szőlő, 30 hold dohányengedéllyel, teljes felszereléssel, tehénészettel azonnal eladó. Bővebbet Mudrony István, Budapest, József-körút 77.

Kolozsvári
Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikert biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Zálogcédulákat,
brilliansokat, ókszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron vesznek. Brilliansokért többet fizetnek, mint amennyit vették. SCHILLER ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

Csemegezőlöt
nagy szemű ropogós gyöngyszőlőt legnemesebb muskotályval keverten és finom zamatu özl barackot 5 kilónként 2 koronáért, métermázsánként 30 koronáért szállít Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalason.

Butor
a legfinomabb és egyszerűbb kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett kapható. Asztalosok készítményeire kölcsönt adunk bármely magasságban. Műbutor kereskedelm. Részv. Társaság, Budapest, Aranykéz-utca 5. 28736

Földbirtok
Zólyommegegyében, vasutállomás helyben, 1400 hold 10szobás kastélyval, szesgyárral, tehénészettel, kitűnően felszerelve, 50,000 forint lefizetéssel azonnal átvehető. Bővebbet Mudrony István, Budapest József-körút 77. sz.

Magyar Tanügyi
Intézet. (Hatóságilag engedélyezve.) József-körút 10. Felvilágosítást nyújt úgy bel — mint külföldi iskolákról, elintéz minden a tanügyi körébe tartozó ügyet, elintéz iskolai beírásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetemi hallgatóknak tisztességes családoknál lenendő elhelyezéséről, ellátásáról. Szülőket gyermekeiknek minden egyes tárgyból való előmeneteléről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről kielégten, illetve havonként körülményesen értesít, reagj felügyel. Beszerzi a könyveket és taneszközöket. A tanulók korrepetálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tanácsot, felvilágosítást és utmutatást ad magánvizsgálati ügyben. 28340

BUTOROK
háló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezésel rész- és mahagon butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 269
Kerinczy-utca sarkán.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ókszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket fizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

Jogi,
államtudományi szigorlatokra, alap- és államvizsgákra, a budapesti, kolozsvári egyetemre, ügyvédi vizsgákra, államszámvitelani s az összes jogi szakvizsgákra sikeres módszerrel előkészít. Versatus jogvizsgákra előkészítő iskola Budapest, VI., Aradi-utca 41, II. 18. 28997

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok

Rézagy — — — 45.— frt
Vasagy matracszal 8.50 •
Gyermekágy — — 11.50 •
Sodronyágy-betét 3.50 •
Vas- és rézbutorok gyári áron. 28048

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57—01.

Villamos világítás
saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arányait és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gátrner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27835

Fajkutyák.
Ajánlunk kitűnő vizsla, kopó, vaddisznó és borzebekeket nyersen és idomítva, továbbá óriás szentbernát-hegyi, ujföldi doggok, orosz agarak, skóciai juhászutyák, magyar komondorok, uszkárok, törpe bebecskék és kitűnő patkányirtókat, angora macskákat, óriás fülesbaglyokat, élő és kitömött vadak, díszgalambok, madarak, fajbaromfi, óriás lud, kacska, pulyka és tyúkjakok, méhek és felszerelések, állattenyésztési eszközök, állattápszer-készítményeket állatok idomításra, gondozásra, nevelésre és gyógykezelésre elfogadunk, cseréket és vételeket költünk. Árjegyzéket bérmentve küld: Diana-telep, Tar, (Hevesmegye). 5631

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, állandó vagy rakár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédli-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus rakár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14—09.

Bérház
a Belvárosban, 18,000 forint bérjövdelemmel 35000 forint lefizetés mellett megvehető. A befektetett tőke 4000 forintot jövedelmez. Bővebbet Mudrony István, Budapest, József-körút 77.

Leégett vaskeretű
cséplőgép vasréselt jutányos áron eladó, Kászonyinál, Igazfalván. 5633

30 forint. Varrógépek
egy új valódi csatladi Singer varrógép részleírásnyel 5 évi föltalással csakis
SINGER A.
műgépésznel Budapest, főútel Akáca-utca 55. Mindenemű varrógépek javítását legjutányosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. I. em., ezelőtt Váci-körút 83. Ingyenes gépirásoktatás az összes írógéprendszerekben. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. A „Stenográfia” országos Gábelshergor gyorsirós-gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyorsírás, gépirás és kereskedelmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairás-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleveles gyorsiró- és kereskedelmi akadémiai rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosító- és másolóiroda. Beiratások naponta az intézet helyiségében kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolákkal.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYTASOK
ADUNK EGY ÉLET NAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASTPARTUVAL 55-68 CCM. NAGYSÁGGBAN CSOMAGOLVA SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐH MINDENKÖZÖS FELVÉTELÉNEK.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN KÉPKÉPHAGYÍTÓ ÉS RAFAEL KÉPKÉSZETI MŰTEREM BUDAPEST, VL ROTTENBILKER-0-46 KÖTNYETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DISZKOLEVÉL-KERESZT TEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.